

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΤΗΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΙΕΡΟΝ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
ΜΟΥΡΤΕΡΗ ΕΥΒΟΙΑΣ

«Μή πρότερον τήν βίβλον ἀναγινώσκειν ἄρχου πρίν ἤ τόν πρόλογον τοῦτον ἀναγνώσης. Καί μή πρότερον ἐπίκρισιν ἐπιχειρίσεις, πρίν ἤ τήν πᾶσαν βίβλον ἐπισταμένως διέλθης.»

Δ. Π.

(Μήν ξεκινήσεις νά διαβάζεις αὐτό τό βιβλίο προτοῦ νά διαβάσεις τόν πρόλογόν του. Καί μήν προτρέξεις νά κρίνεις τό βιβλίο προτοῦ τό διαβάσεις ὀλόκληρο μετά προσοχῆς.)

John N. Kallianiotis
5 Fawnwood Drive
Scranton, PA 18504
U.S.A.

Scranton τη 2^α/15^η Αυγούστου 2011

Αγαπητέ και σεβαστέ Γέροντα Ακάκιε, εὐλογεῖτε,

Ἐδιάβασα τὸ βιβλιαράκι σας διὰ τὴν ὀρθὴν ἀπεικόνισιν τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τὸ εὐρῆκα πολὺ καλὸ καὶ μάλιστα πολὺ καλὰ τεκμηριωμένο. Καλὸ θὰ ἦτο νὰ δημοσιευθῆ, ὥστε νὰ γνωρίζουν οἱ Ὀρθόδοξοι τὴν ὀρθότητα τῶν δογμάτων μας.

Ὑπὸ Δρος Ἰωάννου Ν. Καλλιανιώτου
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου του Scranton
Scranton, PA, USA

Τό μικρό αὐτό βιβλίό τό αφιερώνω εἰς τόν ἀείμνηστον π. Ἀρτέμιον, πνευματικό μου τέκνο, ἡ ἔκδοση του ὁποίου ἦταν ἐπιθυμία του. Χρειάστηκαν ἕξι συναπτά ἔτη γιά νά ὀλοκληρωθεῖ τό βιβλίό καί ὁ ἀείμνηστος ἱερομόναχος Ἀρτέμιος βοήθησε τὰ μέγιστα, ὅσο τοῦ ἐπέτρεπε ἡ Ἰώβειος ἀσθένειά του.

Ἀπείρως εὐχαριστῶ τούς δύο ὀσιολογιωτάτους ζηλωτάς μοναχοὺς Ἀγιορείτας καί τόν καθηγητή οἱ ὁποῖοι ἐπιμελήθησαν τοῦ βιβλίου τοῦτου καί ἀπό βαθεῖα ταπείνωσιν ἠθέλησαν νά ἐργαστοῦν ἀνωνύμως.

Ἡ Παναγία Τριάς ὁ Θεός νά τοὺς ἀξιῶση τῆς οὐρανίου βασιλείας Του.

Ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος Μπαρόλας
Ἱερόν Ἠσυχαστήριον Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος
Μουρτερή Εὐβοίας

«Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἐώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἐώρακε τὸν πατέρα»¹

(Μετάφραση: Βεβαίως τὸν Πατέρα κανεὶς δὲν τὸν ἔχει δεῖ, εἰ μὴ μόνον ἐκεῖνος, πὸν εἶναι σταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, αὐτὸς μόνος εἶδε τὸν Πατέρα.)

«ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν».²

(Μετάφραση: Ὁ ὁποῖος μόνος ἔχει ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του ζωὴν ἀθάνατον καὶ αἰῶδιον, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς φῶς, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ πλησιάσῃ, τὸν ὁποῖον δὲν εἶδε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε δύναται νὰ τὸν δῆ· εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τιμὴ καὶ κράτος παντοτινὸν καὶ αἰώνιον. Ἀμήν.)

«...ἦν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων»³

(Μετάφραση: Τὴν ἔνδοξον δὲ ταύτην ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου εἰς καιροῦς, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ὥρισε καὶ γνωρίζει, θὰ δείξῃ ὁ μακάριος καὶ ὁ μόνος ἐξουσιαστής, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πὸν βασιλεύουν ἐπὶ γῆς καὶ ὁ κύριος αὐτῶν πὸν κυριαρχοῦν ἐπὶ γῆς.)

Τὰ ἀνωτέρω λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον στήν Καινὴ Διαθήκη. Ὅμως, ὁ πεπτωκὴς πάπας τῆς αἰρετικῆς δύσεως λέγει στήν ψευδώνυμο σύνοδό του τὸ ἔτος 1870 τὸ ἄκρως ἀντίθετο αὐτῶν, ὅτι δηλαδὴ ἔχει δεῖ τὸν Ἄναρχο Πατέρα. Ἔτσι διέσπειρε σέ ὅλα τὰ χριστιανικά κράτη τὴν εἰκόνιση τοῦ Ἀνάρχου Πατρός μὲ τὴν γνωστὴ καὶ συνηθισμένη δυστυχῶς στήν ἐποχὴ μας εἰκόνα τῆς «Ἁγίας Τριάδος». Μάλιστα, ἰδοὺ τί προσθέτει στήν ἐν λόγω ψευδώνυμο σύνοδο: «Ἄν ὁ πάπας ἀποφθέγγετο ἀπόφαση ἐνάντια στήν κρίση τοῦ Θεοῦ, τότε ἡ κρίση τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ διορθωθεῖ καὶ νὰ μεταβληθῇ». Καὶ κάπου ἄλλου, σφετερίζοντας τὴν ἐξουσία τοῦ Θεοῦ, λέγει: «Ἡ ἐξουσία τοῦ πάπα εἶναι πάνω στοὺς ἀγγέλους, στοὺς ἀνθρώπους, στὴ γῆ καὶ πάνω στοὺς δαίμονας στήν κόλαση» καὶ πάλι «ὁ πάπας εἶναι πιο ψηλά ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο». Βάσει τῶν ἀνωτέρω, ὅσοι εἶπαν ὅτι ὁ πάπας ἐξομοιώνει τὸν πεσόντα ἐωσφόρο ἢ τὸν Ἀντίχριστο, ἔχουν δίκιο.

¹ Κατὰ Ἰωάννην, κεφ. στ' 46.

² Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Τιμόθεον Α', κεφ. στ', στιχ. 15-16.

³ Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Τιμόθεον Α', κεφ. στ', στιχ. 15-16.

Γιατί όμως τά λέγει αυτά και διαφωνεί μεταξύ άλλων και μέ τις ἐπιστολές τοῦ ἀπόστολου τῶν ἐθνῶν και δίνει ἐντολές ἀντίθετες ἐκείνου; Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀνέβει ἕως τρίτου οὐρανοῦ και δὲν εἶδε τὸν Ἄναρχο Πατέρα και τὸν εἶδε ἄραγε ὁ πάπας; Μήπως ἄραγε ἀναιρέθηκε τὸ ἱερὸ εὐαγγέλιον πού λέγει «Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται»⁴ και «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε»⁵; Ὁχι, κάθε ἄλλο. Αὐτό συμβαίνει διότι, ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ παπικοί τά θανάσιμα ἁμαρτήματα πού στηλητεύει ὁ ἀπόστολος Παῦλος τά ἔχουν ὡς φυσικά, ὅπως πορνεία, μοιχεία, ἀρσενοκοιτία. Ακριβῶς δέ δι' αὐτό, δὲν τά θεωροῦν κωλυτικά τῆς ἱερωσύνης. Διαβάζουμε ὅτι ὁ πάπας ζητᾶ συγνώμη ἀπό τοὺς γονεῖς πού οἱ καρδιναλίοι και ἱερεῖς παπικοί ἔχουν διαφθείρει τά παιδιά τους. Ἀντί ὁμως να καθαιρέσει τοὺς διαφθορεῖς καρδιναλίους και ἱερεῖς, τοὺς μεταθέτει εἰς ἄλλας πόλεις. Αὐτό εἶναι τό κατάντημα τῶν κακοδόξων φραγκολατίνων και πρέπει νά τό λάβουν πολύ σοβαρά ὑπ'ὄψιν οἱ φιλοπαπικοί και οἰκουμενιστές ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς. Ἐδῶ ἐπαληθεύονται τά σοφά λόγια του ἱεροῦ Χρυσοστόμου «ὁ πονηρός βίος γεννᾷ και δόγματα πονηρά».

«Ἐκεῖνο πού θέλω νά τονίσω εἶναι ὅτι, ὅταν οἱ Πατέρες κάνουν ἐρμηνευτική τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης και μιλᾶνε γιά τὸν Ἄγγελο τῆς δόξης, τὸν Ἄγγελο Κυρίου κλπ., γιατί μιλᾶνε; Γιά τοὺς Πατέρες, αὐτὴ εἶναι ἡ διδασκαλία περὶ Ἁγίας Τριάδος στὴν Παλαιὰ Διαθήκη και στὴν Καινὴ Διαθήκη. Μιλῶντας γιά τὸν Ἄγγελο Κυρίου, γιά τίς θεοφάνειες τοῦ Ἀγγέλου τῆς δόξης, γιά τὴν ἐμπειρία τῆς θεώσεως στὴν Παλαιὰ Διαθήκη και στὴν Καινὴ Διαθήκη, γιατί μιλᾶνε; Μιλᾶνε γιά τὴν Ἁγία Τριάδα.

*Αὐτὴ εἶναι ἡ διδασκαλία περὶ Ἁγίας Τριάδος. Δὲν ἦταν ἀνάγκη νά μιλᾶνε γιά μία οὐσία και τρεῖς ὑποστάσεις, οὔτε γιά τό ὁμοούσιο. Δὲν τοὺς ἀπασχολοῦσαν αὐτά τά θέματα. Ἐκεῖνο πού τοὺς ἀπασχολοῦσε, εἶναι ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ Ἄγγελος αὐτός εἶναι εἰκὼν τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, ὁ Θεὸς κτιστὴ εἰκόνα δὲν μπορεῖ νά ἔχει, γι' αὐτό και ἀπαγορεύεται νά ζωγραφίζεται ὁ Θεός. Δὲν μπορεῖ νά ἔχη ὁ ἄκτιστος Θεός εἰκόνα. Καὶ αὐτὴ εἶναι διδασκαλία και τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. **Γι' αὐτό δὲν εἰκονογραφεῖται ὁ Πατέρας.** Εἰκονίζουμε τὸν Χριστό πού εἶναι εἰκὼν τοῦ Πατρός και σαρκώθηκε.»⁶*

Πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἀναφερομένων ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων εἰς τό βιβλίον τοῦτο (Ἁγίας 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου κ.λπ.) ἐπισυνάπτεται στό τέλος τοῦ ἐπιλόγου ἓνα κείμενο τοῦ καθηγητοῦ τῆς σχολῆς καλῶν τεχνῶν τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τέως καθηγητοῦ τῆς Ἀθωνιάδος σχολῆς κ. Ἰωάννου Βράνου.

⁴ Α' Ἰωάν. δ' 12

⁵ Ἰωάν. α' 18

⁶ Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Ἁγ. Βλασίου Ἱεροθέου «Ἐμπειρική Δογματική τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τίς προφορικές παραδόσεις τοῦ καθηγητοῦ τῆς δογματικῆς του πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης π. Ἰωάννου Ρωμανίδη» Τόμος β' Κεφάλαιο Α' Ἡ θεολογία περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος σέλ. 67-68

Π Ι Ν Α Ξ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' : Η Καινή Διαθήκη περι τοῦ Ανάρχου Πατρός.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' : Τά Πρακτικά τῆς Αγίας 7 ^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' : Από τήν ὑμνολογία τῶν Αγίων Ὁμολογητῶν Πατέρων.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' : Από τήν Ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.....	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε' : Από τήν Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' : Προτυπώσεις, προεικονίσεις καὶ θεοφάνειες στήν Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας.....	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ' : Τό Ὅραμα τοῦ Δανιήλ.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η' : Περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Νόμου στό Σινᾶ.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' : Ὁ Παλαιός τῶν Ἡμερῶν εἶναι ὁ Χριστός.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι' : Μαρτυρίες Αγίων γιά τήν εἰκόνα τοῦ Ανάρχου Πατρός.....	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' : Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός γιά τήν εἰκόνιση τοῦ Ανάρχου Πατρός.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ' : Από τοῦς λόγους τοῦ Αγίου Νεκταρίου	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ' : Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.....	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ' : Από τό τό Ἐορτοδρόμιο τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ...	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ' : Από ἐπιστολές καὶ καταγελλίες τοῦ ἐπισκόπου Κηρύκου.....	77
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ' : Περὶ τοῦ «κατ'εἰκόνα καὶ καθ'ὀμοίωσιν» καὶ τοῦ «ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός»	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ' : Περὶ τῆς εἰκόνας τῆς Αγίας Τριάδος ὑπό Ἰωάννου Βράνου.....	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ' : Λόγοι τοῦ Αγίου Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ' : Αποσπάσματα ἀπό τό βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Τσελεγγίδη «Εἰκονολογικὲς μελέτες»	89
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	93
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	99

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τό βιβλίον τοῦτο πραγματεύεται τό ζήτημα τῆς ὀρθῆς ἀπεικόνισης τῆς Ἁγίας Τριάδος στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Μέσα στίς σελίδες του μαρτυρεῖται ἡ ὀρθόδοξος ἀλήθεια καί καταδεικνύεται ἡ πλάνη καί ἡ αἵρεσις. Τό ζήτημα αὐτό εἶναι ζήτημα Ὁρθοδόξου Πίστεως καί κατά συνέπεια ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου πνευματικοῦ. Διά τοῦτο, λόγω τοῦ θέματός του, τό βιβλίον αὐτό δέον ὅπως διαβαστεῖ μόνο μετά προσοχῆς, προσευχῆς καί ἐν Χριστῷ ταπεινώσεως. Ἡ περιφρόνησις εἰς τά γραφόμενα συνιστά βλασφημία εἰς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον. Διότι, ὅπως θά διαπιστώσει ὁ εὐσεβῆς ἀναγνώστης, εἰς τάς σελίδας του δέν ὁμιλοῦν οἱ τυχόντες ἀνθρώποι ἀλλά οἱ 360 Θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθῶς καί πλήθος ἄλλων ἡγιασμένων πατέρων ἀπό ὅλες τῆς ιστορικῆς περιόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὅπως λέγουν οἱ ἅγιοι πατέρες, ἡ ἄγνοια καί ἡ ἀδιαφορία σέ συνδυασμό μέ τήν ἀμάθεια ἔχουν ἐπιφέρει ἄκρα παραφροσύνη, ἀσέβεια καί ἁμαρτία εἰς τόν λαόν τοῦ Θεοῦ γύρω ἀπό τό ζήτημα τῶν εἰκόνων ἐκείνων τίς ὁποῖες οἱ αἰρετικοί Φραγκολατίνοι ἔχουν δυστυχῶς διασπείρει εἰς ὅλον τόν κόσμον.

Διά τοῦτο ἡ Ἁγία 7^η Οἰκουμενική Σύνοδος, εἰς τούς ἀντιδρώντας καί ἐμμένοντας εἰς τήν πλάνην, τοποθετεῖ τό αἰώνιον ἀνάθεμα. Διότι γράφοντας εἰς τόν «Ὅρον πίστεως» τῆς 7^{ης} πράξεως ὅτι μόνον «τοῖς τε εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, Ἁγίων Ἀγγέλων καί Ὁσίων ἀνδρῶν...» ἐπιτρέπεται ὁ εἰκονισμός, καταλήγει λέγοντας «καί εἴ τις μή οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἀμφισβητεῖ καί νοσεῖ περί τήν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν, τοῦτον ἀναθεματίζει ἡ Ἁγία Οἰκουμενική Σύνοδος ... καί τό ἀνάθεμα οὐδέν ἕτερον ἐστίν ἢ χωρισμός ἀπό τοῦ Θεοῦ... οἱ μή πειθόμενοι εἰς κέντρα λακτίζουν». Δηλαδή, μόνον αὐτές οἱ εἰκόνες πού ὀρίζει ὁ «Ὅρος πίστεως» εἶναι ἱεροκανονικῶς ἀποδεκτές, ἤτοι τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἀγγέλων καί τῶν Ὁσίων καί οὐχί τοῦ Ἀνάρχου Πατρός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀσώματος, ἀόρατος καί ἀψηλάφητος.

Ἐπειτα ἀπό ὅσα διαβάσατε ἕως ἐδῶ, ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἀλλά καί ἀπό ὅσα θά διαβάσετε στή συνέχεια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ πλήν πατερικῶς κατοχυρωμένου βιβλίου, θά δεῖτε ὅτι γιά ὅσους πεισμῶνως ἀντιδρῶν καί ἀπιστοῦν βρίσκουν θέσιν τά ἐπιτιμητικά λόγια τοῦ Χριστοῦ, πού εἶπε εἰς τούς δύο ἀποστόλους βαδίζοντες πρός Ἐμμαούς «Ὡ ἀνόητοι καί βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπί πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφηταί, οὐχί ταῦτα ἔδει παθεῖν τόν Χριστόν καί εἰσελθεῖν εἰς τήν δόξαν αὐτοῦ;»⁷ καί τοῦ ἀποστόλου Παύλου «Ὡ ἀνόητοι Γαλαῖται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε (ἐμάτιασε) τῇ ἀληθείᾳ μή πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμούς Ἰησοῦς Χριστός προεγράφει ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος;»⁸.

⁷ (Λουκ. 24, 25)

⁸ (Γαλ. 3, 1)

Γι' αυτό όσοι δέν πείθονται περί τῆς ὀρθοδόξου ἀληθείας διαβάζοντας τό βιβλίό τοῦτο, καί δέν ὑπακούουν στούς Ἁγίους Πατέρες ἔχουν μεγάλη εὐθύνη καί διακινδυνεύουν τήν σωτηρία τους, διότι προσκυνοῦν ἐκεῖνες τίς κακόδοξες παπικές εἰκόνες, τίς καταδικασμένες ἀπό τήν ἁγίαν 7^η Οἰκουμενικήν σύνοδο καί πληθώρα ἁγίων καί θεοφόρων πατέρων. Ἐπιπλέον, διακινδυνεύουν τήν σωτηρία τούς καί αὐτοί πού ἀποκαλοῦν «εἰκονομάχους» ὄσους ἀπό χριστιανική ἀγάπη τούς ὑποδεικνύουν νά ἀποφεύγουν τήν προσκύνηση αὐτῶν τῶν εἰκόνων, ἐνῶ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου εἶναι αὐτοί οἱ ἴδιοι πού γίνονται ἁγιομάχοι, ἀντιευαγγελικοί καί ἀντιπατερικοί. Εἴθε ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος καί ἡ Παναγία καί Ὁμοούσιος Τριάδα νά τούς φωτίση ἵνα μὴ ἀπολεσθοῦν. Διότι ἡ ἀσέβεια καί ἡ ἁμαρτία τί ἄλλο ἀποκύουν παρά κόλασιν; Μὴ γένοιτο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἁγία 7^η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ συγκροτηθεῖσα ὑπὸ 360 Ἁγίων Θεοφόρων Πατέρων εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας μὲ προεξάρχοντα τὸν Μέγα καὶ Ἀγιώτατον Θεοφόρον Πατριάρχην Ταράσιον, ἐπολέμησε, κατίσχυε καὶ ἀνεθεμάτισε τοὺς εἰκονομάχους, παύοντας ὀριστικά τὴν μανία καὶ τὴν ἀσέβειά τοὺς.

Ἐκτοτε, οἱ 8 πράξεις τῶν πρακτικῶν τῆς Ἁγίας αὐτῆς Συνόδου ἀπέκτησαν κῦρος καὶ ἀξιοπιστίαν περὶ τῶν εἰκόνων ἐκείνων πού ἐπιτρέπεται νὰ ζωγραφίζονται καὶ νὰ προσκυνοῦνται ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανούς, θέτοντες στὴν 7^ην Πρῶξιν τὸν Ὅρον Πίστεως. Εἰς ὅλες τὶς 7 πράξεις ἐπαναλαμβάνεται διαρκῶς ὁ ἴδιος σχεδὸν ὅρος Πίστεως, καὶ ὅλοι οἱ πατέρες τῆς Ἁγίας Συνόδου ὁμιλοῦν ἀπὸ κοινοῦ ἐν ἐνὶ πνεύματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὅτι ὁ Ἄναρχος Πατὴρ Θεὸς δὲν ζωγραφίζεται, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἐνανθρωπίσαντα Χριστό, τὴν Παναγία Μητέρα του, τοὺς ἁγίους ἀγγέλλους, τοὺς ἁγίους ἀποστόλους καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους, ὡς φέροντας σάρκα.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἐκ τῶν ὁποίων, ἄλλοι παρόντες καὶ ἄλλοι δι' ἐπιστολῆς τῶν πρὸς τὴν Σύνοδο, συμφώνουν πρὸς τὰ προειρηθέντα εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: Ἅγιος Ταράσιος, Ἅγιος Γερμανός, Ἅγιος Νικηφόρος Πατριάρχαι Κων/πόλεως, Ἅγιος Θεόδωρος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, Ἅγιος Γρηγόριος Πάπας Ρώμης, Ἅγιος Σίλβεστρος Πάπας Ρώμης, Ἅγιος Ἀνδριανὸς Πάπας Ρώμης, Ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλίτης καὶ πολλοὶ ἀκόμη Ἅγιοι Πατέρες.

Ποῖος λοιπὸν Ἀγιογράφος ἢ ἐκδότης βιβλίων μπορεῖ νὰ μὴν πιστεύῃ σὲ μιὰ τέτοια Σύνοδο μὲ τόσοις Θεοφόροις Πατέρας; Ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ πιστεύομεν ὅτι εἰς κάθε Ἁγία Οἰκουμενικὴ καὶ τοπικὴ Σύνοδο, οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἔγραψαν, ἐπίστευαν καὶ ὠμολόγουν ἐκεῖνα ὅπου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὑπαγόρευε, διὰ αὐτό δὲ καλοῦνται καὶ Θεοφόροι Πατέρες.

Ἐπὶ εἰκονομαχίας, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἔζησε ὁ Μέγας δογματολόγος τῆς ἐκκλησίας μας, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Ὁ Ἅγιος αὐτός, ὁ δεινὸς Θεολόγος καὶ χρυσορροῆς, ἐπολέμησε μὲ τοὺς σοφοὺς λόγους του τοὺς εἰκονομάχους, ὥστε οἱ ἀσεβεῖς αὐτοῦ νὰ τοῦ κόψουν τὸ δεξιὸν χεῖρ πού ἔγραφε ἐναντίον τοὺς. Αὐτὴ ἡ πράξις ἀπεδείκνυε τὴν ἀθεοφοβία, τὴν ἀσέβεια καὶ τὴν παραφροσύνη τῶν βλασφημούντων καὶ καταστρεφόντων τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ὅμως, ἡ Παναγία Μητέρα τοῦ Θεοῦ θαυματουργικῶς θεράπευσε τὸ χεῖρ τοῦ Ἁγίου καὶ ὁ ἅγιος ἀπὸ εὐγνωμοσύνης ἀγιογράφησε τὴν θαυματουργήν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τριχεροῦσας.

Ὁ Μέγας αὐτὸς ἅγιος δίδαξε ποιῆς εἰκόνες πρέπει νὰ προσκυνοῦν οἱ Χριστιανοί, ἡ δὲ ἁγία 7^η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος υἰοθέτησε ὅλα του τὰ βιβλία. Λέγει λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὅτι «ὅταν ὁ ἀόρατος λαμβάνει δούλου μορφή ..... καὶ ἀποκτᾷ σῶμα καὶ σάρκα,

τότε μπορείς να ζωγραφίσεις την εικόνα του». «Αν προσπαθούσαμε να κατασκευάσουμε εικόνα του άοράτου Θεού, θα ήταν πράγματι **άμαρτία**. Αν κάποιος τολμήσει να φτιάξει εικόνα της αΰλης, άσώματης, άόρατης και άσχημάτιστης Θεότητας, την άπορρίπτουμε σαν ψευδή και νόθο». «ποιός μπορεί να κατασκευάσει όμοίωμα του άοράτου, άσώματος, άπεριγράπτου και άσχηματίστου Θεού; Είναι **άκρεια παραφροσύνη και άσέβεια** να δίδη κανείς σχήμα στο Θεό». ό Άγιος Ιωάννης αναφέρει τις λέξεις «παραφροσύνη (δηλαδή τρέλα), άσέβεια και άμαρτία». Ούδεις Άγιος Πατήρ, όχι μόνον της Αγίας 7^{ης} Οικουμενικής Συνόδου αλλά κάθε έποχής, δίδαξε ότι ζωγραφίζεται ό Πατήρ αλλά και καμία άλλη Σύνοδος από τας 6 Οικουμενικάς δίδαξε κάτι τέτοιο.

Όσοι όμως Άγιογράφοι παραβαίνουν είτε εν γνώσει είτε εν άγνοία τούς ανωτέρω όρους, **περιπίπτουν εις την αίρεσιν τών Άνθρωπομορφιτών** όπου ανεφάνη τό έτος 338 μ.Χ. και κατεδικάσθη υπό της έκκλησίας⁹. Ό Άγιος Νεκτάριος γράφει σχετικά: «Πόθεν έπλασεν ό Θεός τόν άνθρωπον; Η άγία γραφή λέγει, ότι ό Θεός έπλασε τόν άνθρωπον χοϋν από της γής και ενεφύσησεν εις τό πρόσωπον αυτού πνοήν ζωής, και έγινετο άνθρωπος εις ψυχήν ζωσαν».

«Πού αναφέρεται τό κατ' εικόνα, καθ' ό έπλάσθη ό άνθρωπος εις τό σώμα ή εις ψυχήν; Εις την ψυχήν¹⁰. **διότι ό Θεός έστιν άσώματος και άπερίγραπτος**. Η εικών του Θεού ενετυπώθη εις την φύσιν αυτής της ψυχής του ανθρώπου, ήτοι έγινετο ό άνθρωπος όμοιος τῷ Θεῷ κατά τό νοερόν και άντεξούσιον. Σημαίνει δε τό μόν νοερόν τας ιδιότητας της ψυχής γενομένας σχετικάς κατά τας του Θεού ιδιότητας, τό δε άντεξούσιον τό δυνατόν τῇ άρετῇ όμοιωθῆναι τῷ Θεῷ. ήτοι, ως ό Θεός έστι πνεϋμα λογικόν, οϋτως έπροίκισε και τόν άνθρωπον διά του πνευματικού λόγου, σχετικού όμως και πεπερασμένου».

Εις την άκολουθία της Κυριακής της Όρθοδοξίας Α' Νηστειῶν¹¹ βλέπουμε τόν άγιο αυτόν Ίεράρχη να λέγει: «Λαμπρά πανήγυρις σήμερα, ὦ άδελφοί, και ένδοξος και σεβάσμιος ήμέρα σήμερα εύφραίνονται πάντες οί όρθόδοξοι, βλέποντες αναστηλωμένην την Θεανδρικήν εικόνα του Σωτήρος ήμῶν Ιησοϋ Χριστου, και της Παναγίας αυτού μητρος, και πάντων τῶν άγίων».

Έξ άποστολικής βεβαίως παραδόσεως έστόλιζον οί Χριστιανοί τας έκκλησίας του Χριστου διά τῶν άγίων εικόνων. Ούδεις όμως λόγος έγινε ποτέ περι της άνυπάρκτου εικόνας του Ανάρχου Πατρος. άραγε, αν υπήρχε ή εικόνα Του δεν θα την βαστούσαν οί Χριστιανοί στην Λιτάνευσιν τέτοια ήμέρα; Ό Θεοτόκης όμιλεϊ σύμφωνα

⁹ βλ. Αγίου Νεκταρίου, «Η Ίερά Κατήχησις» σελ. 57

¹⁰ «Όχι εις τό σώμα, καθώς ψευδώς έπίστευον οί άνθρωπομορφίται, οί όποιοι και Αϋδιανοί κατ' αρχάς έκαλούντο από του αίρεσιάρχου Αϋδίου, Σύρου τό γένος. "οϋτος (καθώς λέγει ό Θεοδώρητος, εις Έκκλ. ιστορ.) ανθρωπόμορφον έφησε τόν Θεόν και τὰ του σώματος αυτῶ περιτέθεικε μόρια, τὰ συγκαταβατικῶς παρά της Θείας ειρημένα Γραφῆς ανοήτως νενοηκῶς". Η αίρεσις αυτη ανεφύη κατά τό 338 έτος από Χριστου. έλαβε δε τό όνομα τῶν ανθρωπομορφιτῶν ή ανθρωπομορφιανῶν κατά τό 370».

¹¹ Γ' Τόμος Θεοτόκη, σελ. 333

μὲ τὸν ὄρον πίστεως τῆς 7^{ης} πράξεως τῆς Ἁγίας 7^{ης} Συνόδου «ὅτι μόνον τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τῶν ἁγίων ζωγραφίζουμε». Τόσον εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅσον καὶ στὴν ἀκολουθίαν τῆς Ἁγίας 7^{ης} Συνόδου (11 Ὀκτωβρίου), οὔτε ἓνα τροπᾶριον ἀναφέρει περὶ εἰκόνας τοῦ Ἀναρχοῦ Πατρὸς καὶ ἀσπρομάλλη. Ὅλα τὰ τροπάρια καὶ τῶν δύο ἀκολουθιῶν βάσει τοῦ ὄρου συντάχθησαν οἱ ἅγιοι ὑμνογράφοι τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ τροπάρια. Ὅσοι ἁγιογράφοι καὶ ἐκδότες βιβλίων ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Ἀναρχος Πατὴρ ζωγραφίζεται ἐπλανήθησαν, ἄλλοι ἐν γνώσει καὶ ἄλλοι ἐν ἀγνοίᾳ. Πρὸς τοῦτο ἔχουν συνεισφέρει πολὺ ἀρνητικὰ καὶ τὰ ἔργα τῆς γνωστῆς ἡγουμένης Μαγδαληνῆς μοναχῆς στὴν Κοζάνη.

Οἱ ἀνωτέρω πλανηθέντες πρέπει νὰ δείξουν προσοχὴ στὰ ἀκόλουθα σημεῖα:

1) Τὸ Θεῖο καὶ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο κάνει λόγο περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς (βλ. Κεφάλαιο Α' τοῦ βιβλίου).

2) Οἱ παλαιοὶ ἁγιογράφοι ἐκτὸς τῶν Ἀγιογραφικῶν Ρητῶν μελετούσαν τὰ πρακτικὰ τῶν 8 πράξεων τῆς Ἁγίας 7^{ης} Συνόδου καὶ ἰδιαίτερος τῆς 7^{ης} πράξεως καὶ ἔπειτα ἀγιογραφοῦσαν (βλ. Κεφάλαιο Β' τοῦ βιβλίου).

3) Οἱ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κων/πόλεως χριστιανοὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ προσεκτικοί, διότι οἱ παπικοὶ ἀλώνιζαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ νησιὰ καθὼς καὶ ὅλα τὰ χριστιανικὰ κράτη, σπέρνοντες παπικὲς βλάσφημες εἰκόνες, ὅπως αὐτὴ μὲ τὸν Ἀναρχο Πατέρα ὡς ἡλικιωμένο Ἀσπρομάλλη, τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ στὴν ἀγκαλιά του, καὶ ἀπὸ τὴν γαστέρα τοῦ Χριστοῦ νὰ «ἐκπορεύεται» τὸ περιστέρι. Αὐτὴ ἡ ἀπεικόνιση ἀποτελοῦσε τελεία ἀναπαράσταση τῆς αἰρέσεως τοῦ Φιλιόκβε, ἀντιβιβλική καὶ ἀντίθετη τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεώς μας (βλ. Κεφάλαιο Γ' τοῦ βιβλίου).

4) Ἀπὸ τίς ἡμέρες τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου μέχρι καὶ σήμερα, πολλοὶ ἔχουν πλανηθεῖ ἀπὸ τίς ὑποσημειώσεις εἰς τὸν πρόλογον τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου πού λένε ὅτι ὁ Προφήτης Δαυὶδ εἶδε τὸν Ἀναρχο Πατέρα. Ἡ ἀλήθεια ὁμως εἶναι ὅτι οἱ ὑποσημειώσεις αὐτές ἐνοθεύθησαν ὑπὸ τῶν παπικῶν καὶ φιλοπαπικῶν ἐκδοτῶν στὴν Βενετία. Ἦταν ἀδύνατον ὁ πολυγραφότατος καὶ σοφὸς Ἅγιος Νικόδημος νὰ ἀγνοοῦσε τὴν ἀκολουθία τοῦ Προφήτη Δαυὶδ καὶ τῶν τριῶν παιδῶν στίς 17 καὶ 18 Δεκεμβρίου, διότι ἐκεῖ ὁ λόγος γίνεται περὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ ὄχι περὶ τοῦ Πατρὸς. Ἐπίσης, ὁ Ἅγιος Ἰουστίνος ὁ Φιλόσοφος λέγει εἰς τὸν διάλογον μὲ τὸν Ἑβραῖο Τρύφωνα, ὅτι ὁ Προφήτης Δαυὶδ ὡς Υἱὸν ἀνθρώπου ἔβλεπε τὸν Χριστὸν ἐρχόμενον καὶ ὄχι τὸν Ἀναρχο Πατέρα. (βλ. Κεφάλαιο Θ' τοῦ βιβλίου καθὼς καὶ σὲ ἄλλα κεφάλαια).

5) Ὅλοι οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι ἁγιογράφοι δὲν ἐπρόσεξαν τοὺς βίους τῶν ἱερομαρτύρων καὶ ὀσιομαρτύρων ἐπὶ εἰκονομαχίας γιὰ τὸ ποιῆσαι εἰκόνες ὡμολογοῦν ὅτι πρέπει νὰ προσκυνοῦν καὶ ἐζωγράφιζαν καὶ ἔνεκα τῶν ὁποῖων καὶ διώκονταν. (βλ. Κεφάλαιο Γ' τοῦ βιβλίου).

6) Από την Αγίαν 7^η Οικουμενικήν Σύνοδον καὶ ἕως τῆς σήμερον, πολλοὶ ἐπιπολαίως ἐδιάβαζαν καὶ διαβάζουν τὶς ἱερὲς ἀκολουθίας τῶν προαναφερθέντων Ἀγίων, μὴ προσέχοντες εἰς τὰ τροπάρια, ἀπολυτικά, κοντάκια καὶ μεγαλυνάρια πού ἄπαντες οἱ ἱεροὶ ὑμνογράφοι βάσει τοῦ ὅρου πίστεως τῆς Ἀγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐτόνισαν καὶ συνέθεσαν σύμφωνα μὲ τὸν μαρτυρικὸν βίον τοῦ κάθε Ἁγίου καὶ τῆς ὁμολογίας του. (βλ. Κεφάλαιο Γ' τοῦ βιβλίου στά α, β, γ).

7) Πολλοὶ ἐπίσης δὲν ἐμελέτησαν τὰ βιβλία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὁ ὁποῖος περὶ τὶς δέκα ἕξ φορές διαμαρτύρεται λέγοντας ὅτι δὲν ζωγραφίζεται ὁ Ἄναρχος Πατὴρ. (βλ. Κεφάλαιο ΙΔ' τοῦ βιβλίου).

8) Τέλος, οἱ σημερινοὶ ἀγιογράφοι καὶ οἱ συγγράψαντες βιβλία γιὰ τὸ ὅτι ὁ Ἄναρχος Πατὴρ ζωγραφίζεται, ἀψήφησαν καὶ κατεφρόνησαν τὰ δύο βιβλία τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς Ἁγίου Νεκταρίου «Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι» καὶ «Ἰερὰ Ὁρθόδοξος κατήχησις» στὰ ὅποια λύεται ὀριστικὰ τὸ θέμα τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς. Ἐπίσης, ἀψήφησαν καὶ τὶς ἐπιτρεπτές ἀπεικονίσεις βάσει τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τῶν πρακτικῶν τῆς Ἀγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῶν Ἀγίων Δαμασκηνοῦ, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Κυρίλλου Ἱεροσολύμων καὶ πολλῶν ἄλλων ἁγίων καθὼς καὶ πολλές ἐνοράσεις καὶ ἀποκαλύψεις πού τούς ἔκανε ὁ Θεός γιὰ τὸ θέμα αὐτό.

Ἰδιαίτερη βαρῦτητα γιὰ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα ἔχει ἡ τοποθέτηση τοῦ κ. Γεωργίου Ε. Γαβριήλ στὸ βιβλίον του «Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις», ὁ ὁποῖος γράφει, χαρακτηριστικὰ, τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ σάρκωση τοῦ Χριστοῦ διατηρεῖ χωρὶς σύγχυση τὴν ἀποκαλυμμένη ἀλήθεια ὅτι «Πνεῦμα ὁ Θεός». Ἀλλὰ ποιά ἀποκάλυψη διατηρεῖται ἀπὸ τὴ λεγόμενη «εἰκόνα τῆς Ἀγίας Τριάδος» καὶ τὴν καταπάτηση τῆς ὀρθόδοξης ἀλήθειας; Ἴσως οἱ ὀρθόδοξοι ποιμαίνοντες καὶ ποιμαινόμενοι, πὺν γνωρίζουμε τὴ σωστὴ ὀρθόδοξη διδασκαλία, διστάζουμε μπροστὰ στὶς δυσκολίες πὺν σημαίνει ἡ μαρτυρία τῆς ἀλήθειας. Ἴσως νὰ ἡσυχάζουμε τὴ συνείδησή μας μὲ τὸ λογισμό πὺς εἶναι καλύτερα νὰ μὴν ταραζόμε τὰ νερά, καὶ νὰ διατηροῦμε μιὰ ψευδαἰσθηση ἐνότητας καὶ εἰρήνης. Μήπως ὁμως δὲν εἶναι ὅλα αὐτὰ μιὰ προετοιμασία γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἀντιχρίστου; Ἢδη βρισκόμαστε στὴν ἐποχὴ τῆς ἀποστασίας (Β' Θεσ. β' 3). Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου δὲν ἦταν πὺν γέννησε τὸν παπισμὸ μὲ ὅλες τὶς αἱρέσεις του γιὰ νὰ σκορπίση τὸ ποίμνιο τοῦ Χριστοῦ; Γιατὶ λοιπὸν παραδεχόμεστε τὶς παπικὲς εἰκόνες πὺν ἀντικατοπτρίζουν μὲ ἀκρίβεια τὶς παπικὲς αἱρέσεις;

Στὴν ἐποχὴ μας τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου ἔχει συμφιλιώσει ἐπίσημα ὅλους τοὺς πιστεύοντες καὶ μὴ πιστεύοντες, στὴν πανθησκεία τοῦ οἰκουμενισμοῦ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ «γνήσιοι» ὀρθόδοξοι ὑποστηρικτὲς τῆς εἰκόνας τῆς Ἀγίας Τριάδος πὺν ἐπιμένουν στὴν πλάνη αὐτὴ παρόλη τὴν καταδίκη τῆς Ἐκκλησίας, ἐπίσης ἐνεργοῦν ἀντίθετα στὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία. Καὶ οἱ δυὸ μεριές, ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοία, ἐξίσου ὑπηρετοῦν τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου.

Τὸ νὰ ἐπιτρέπουμε τὸ σμίξιμο ὁποιασδήποτε κακοδοξίας μὲ τὴν Ὁρθοδοξία εἶναι οἰκουμενισμός. Εἶναι διαστρέβλωση τῆς πίστεως μας καὶ καταστροφικὸ γιὰ τὴ ψυχὴ καὶ γιὰ τὴν ὁμολογία τῆς ἀλήθειας ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ὀρθόδοξος Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶναι σὲ ὅλα ὀρθόδοξος. Καὶ ἡ «ὀρθόδοξη ὁμολογία» δὲν περιορίζεται μόνο στὸ ὀρθόδοξο ἐορτολόγιο καὶ στὴν καταδίκη τοῦ οἰκουμενισμοῦ τοῦ Δημητρίου, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἀθηναγόρα. Ἐξίσου καταδικασμένη ἀπὸ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς αἵρεσης τοῦ περιγραφτοῦ τῆς Θεότητας. Ἄν θέλουμε νὰ εἴμαστε συνεπεῖς πρέπει πρῶτα νὰ «ἐκβάλουμε τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ» μας καὶ νὰ ἀποβάλλουμε αὐτὸ πὸν καταδικάστηκε ἀπὸ τρεῖς Συνόδους τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄς μὴν ὑποτιμοῦν οἱ πνευματικοὶ πατέρες καὶ ποιμένες τὸν ἀντίκτυπο πὸν ἔχει αὐτὴ ἡ διεστραμμένη εἰκόνα στὰ πνευματικὰ καὶ ψυχολογικὰ βάθη τῶν ψυχῶν μας, ὅπου ὑποθάλλει τὴν ἐγγενῆ τάση τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν εἰδωλολατρία. Δὲν ὑπάρχει ἀβλαβὴς χρῆση αὐτῆς τῆς εἰκόνας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προειδοποιεῖ ὅτι στοὺς ἔσχατους καιροὺς, ἀκόμα καὶ οἱ πιστοὶ «ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται». (Β' Τιμ. δ' 4). Ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ ρίξουμε μιὰ καθαρὴ καὶ τίμια ματιὰ στὴν πίστη μας, λαϊκοί, κληρικοὶ καὶ μοναχοί, καὶ ν' ἀσπαστοῦμε τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ σὰν τὴν μόνη δικιά Του εἰκόνα πὸν ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο.

Κι ἂν ἔχουμε αὐτιά νὰ ἀκοῦμε ἄς διαπεράσουν τὴν καρδιά μας τὰ λόγια πὸν εἶπε ὁ Χριστὸς μας στὸ Φίλιππο: "Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με; Πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστί;"¹².»¹³

Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἔχουμε ἕναν πολύτιμο πνευματικὸ πλοῦτο χρονογραφίας ἀγίων ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν ὁμολογητῶν γιὰ τὸ ποιῆσαι εἰκόνας νὰ προσκυνοῦμεν καὶ νὰ ἀγιογραφοῦμεν σύμφωνα μὲ τὸν ὅρο πίστεως τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Παρὰ ταῦτα, καταφεύγομε εἰς τὰς παπικὰς εἰκόνας. Γελοιοποιούμεθα ἀπὸ τοὺς παπικούς. Τοῦτο συμβαίνει γιὰ τοὺς ἐξῆς δύο λόγους:

α) Ἐπειδὴ διαβάζουμε ἐπιπολαίως τὶς ἀκολουθίες τῶν ὁμολογητῶν ἀγίων, μὴ προσέχοντες στὸ περιεχόμενο τῶν τροπαρίων, ἢ ἀκόμα καὶ τὶς παραλείπουμε τελείως.

β) Ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἐορτάζονται κατὰ διαστήματα καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἀφενὸς δὲν δίνουμε προσοχὴ στὸ βάθος καὶ τὴν ἔννοια τῶν τροπαρίων καὶ δεύτερον, οἱ ἀκολουθίες μεμονωμένες καὶ μία-μία δὲν μᾶς διεγείρουν τὸν φόβον καὶ τὴν εὐθύνην πού ἔχουμε. Ὅταν ὅμως διαβαστοῦν συγκεντρωτικά, τότε μᾶς γεμίζουν δέος, πίστην, εὐσέβεια, φόβον Θεοῦ καὶ ἀρχίζομεν νὰ προβληματιζόμεθα γιὰ τὸ πού βρισκόμαστε, καὶ ὅτι θὰ καταδικαστοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸν γιὰ τὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν ἀπιστία μας.

¹² Ἰω. ιδ' 9,10

¹³ «Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις» σελ.53-55, ἐκδόσεις «Ζέφυρος» Θεσσαλονίκη 1990.

Οἱ ἅγιοι πατέρες ἔχυσαν τὸ αἷμα τους γιὰ νὰ ἀποδείξουν στοὺς εἰκονομάχους ὅτι μόνον τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν ἁγίων Ἀγγέλων καὶ ἁγίων ἀνδρῶν πρέπει νὰ ζωγραφίζουμε καὶ νὰ προσκυνοῦμε, καὶ τότε πάλι μόνο τιμητικῶς καὶ οὐχὶ λατρευτικῶς. Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἱερομάρτυρες, ὁμολογητὲς καὶ θεόπνευστοι ὑμνογράφοι τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, βάσει τοῦ ἴδιου ὅρου πίστεως ὡμολόγουν καὶ ἀγιογραφοῦσαν τίς προαναφερθεῖσες εἰκόνες. Ἐμεῖς σήμερα τίνι δικαιώματι θὰ παραβοῦμε τὴν ἱερά αὐτὴ παρακαταθήκη;

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α '

Ἡ Καινή Διαθήκη περὶ τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς

1. «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰωάν. κεφ. Δ' 24).
2. «Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἐώρακατε» (Ἰωάν. ε' 37).
3. «Θεὸν οὐδεὶς ἐώρακε πώποτε» (Ἰωάν. α' 18).
4. «Οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τις ἐώρακε, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἐώρακε τὸν Πατέρα» (Ἰωάν. στ' 46).
5. «Οὔτε ἐμὲ οἶδατε οὔτε τὸν Πατέρα μου» (Ἰωάν. η' 12).
6. «Ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πεμψαντά με» (Ἰωαν. ιβ' 45).
7. «Εἰ ἐγνώκειτέ με καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν» (Ἰωαν. ιδ' 7).
8. «Ὁ μόνος ἔχων Ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται» (Α' Τιμοθ. στ' 16,17).
9. «Ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶ καὶ σκοτία ἐν αὐτῶν οὐκ ἐστὶν οὐδεμία» (Α' Ἰωάν. α' 5).
10. «Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται» (Α' Ἰωάν. δ' 12).
11. «Καὶ νῦν οὐκ ἔστι ἔτι, καὶ οὐ χρεια λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτιεῖ αὐτούς» (Ἀποκ. κβ' 5).
12. «Τὸ προσωπὸν μου οὐκ ὀφθήσεται σοι· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ προσωπὸν μου καὶ ζήσεται» (Ἐξόδ. λγ' 20).

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β '

Τά Πρακτικά τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Πρᾶξις Α', Τόμος Γ'

«Ὡσαύτως καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας τῆς τε οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὸ ἄνθρωπος γέγονε διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, καὶ τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἁγίας Θεοτόκου, τῶν τε θεοειδῶν ἀγγέλων, καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, προφητῶν, μαρτύρων τε, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἀσπάζομαι καὶ περιπτύσσομαι, καὶ τὴν κατὰ τιμὴν προσκύνησιν ἀπονέμω».¹⁴

Πρᾶξις Β', Τόμος Γ'¹⁵

«...ἀναστηλῶν ἐν αὐταῖς τὰς αὐτὰς σεβασμίας εἰκόνας, εἰς σέβας καὶ ἀνάμνησιν τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πάντων τῶν ἁγίων».

Πρᾶξις Β', Τόμος Γ'

«...λέγοντες¹⁶. Ζωγραφεῖ γὰρ ἡ πίστις τὸν ἐν μορφῇ τοῦ Θεοῦ ὑπάρχοντα Λόγον, ὡς καὶ ἡ τῆς ζωῆς ἡμῶν λύτρωσις προσηνέχθη τῷ Θεῷ, τὴν καθ' ἡμᾶς ὁμοίωσιν ὑποδύς, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος·

Τῷ ἠγαπημένῳ ἀδελφῷ Ταρασίῳ πατριάρχῃ, Ἀδριανὸς δούλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ.»¹⁷

«...Ὡς ἂν οὖν τὸ τέλειον, καὶ ἐν ταῖς χρωματουργίαις, ἐν ταῖς ἀπάντων ὄψεσιν ὑπογράφηται, τὸν τοῦ αἵροντος τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου ἄμνοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν (Ἰωάν. 1) κατὰ τὸν ἀνθρώπινον χαρακτῆρα καὶ ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀπὸ τοῦ νῦν ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἄμνοῦ ἀναστηλοῦσθαι ὀρίζομεν.

Ἔθεν ἐπεὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας, τὸν τε κατὰ τὸν ἀνθρώπινον χαρακτῆρα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ καθ' ἡμᾶς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν σαρκωθέντος, καὶ τῆς ἁγίας ἀχράντου καὶ ἀληθῶς θεογεννήτορος.»¹⁸

¹⁴ σελ. 229-230

¹⁵ σελ. 244

¹⁶ ἴσως: «λέγοντας»

¹⁷ σελ. 246

¹⁸ σελ. 248

Πρᾶξις Β', Τόμος Γ'

«Ἐπιστολή Ἁγίου Ἀδριανοῦ πάπα Ρώμης πρὸς Ταράσιον Ἀγιώτατον πατριάρχη Κων/λεως πρόεδρον τῆς Συνόδου.

Ἀρμόζει τὰς ἱεράς καὶ σεπτὰς **εἰκόνας** τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν **Ἰησοῦ Χριστοῦ**, καὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ γεννητηρίας καὶ ἀειπαρθένου **Μαρίας**, καὶ τῶν ἁγίων **ἀποστόλων**, καὶ πάντων τῶν ἁγίων **προφητῶν** τε καὶ **μαρτύρων**, ἅμα **ὁμολογητῶν**».¹⁹

Πρᾶξις Β', Τόμος Γ'

«Ἐπιστολή Ἁγίου Ἀδριανοῦ πάπα Ρώμης. Πρὸς τὸν Ἀγιώτατον πατριάρχη Ταράσιον πρόεδρον 7^{ης} Συνόδου.

...οὕτως καὶ ὁμολογήσαμεν καὶ ὁμολογοῦμεν καὶ ὁμολογήσομεν, καὶ στιχοῦμεν καὶ ἐμμένομεν, καὶ βεβαιούμεθα τῇ τῶν ἀναγνωσθέντων γραμμάτων ἐμφάσει, τὰς **εἰκονικάς ἀναζωγραφήσεις ἀποδεχόμενοι** κατὰ τὴν **ἀρχαίαν** τῶν ἁγίων **πατέρων** ἡμῶν **παράδοσιν**· καὶ ταύτας σχετικῶς πόθῳ προσκυνοῦμεν, ὡς εἰς ὄνομα **Χριστοῦ** τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἁγίας **Θεοτόκου**, τῶν τε ἁγίων **ἀγγέλων** καὶ πάντων τῶν ἁγίων γεγονυίας.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· πᾶσα ἡ ἱερά σύνοδος οὕτως δογματίζει.

Ἀδριανὸς ὁ ἁγιώτατος πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, καὶ Ταράσιος ὁ μακαριώτατος πατριάρχης τῆς βασιλευούσης Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ἐν φρονούντες καὶ ὁμολογοῦντες δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν».²⁰

Πρᾶξις Γ', Τόμος Γ'

«Ἴσον συνοδικοῦ Θεοδώρου τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων (πολὺ θαυμαστή).

Καὶ καλῶς ὁ ψαλμωδὸς ἐκελάδησε· θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Καὶ αὐθις· τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς. Σὺν τούτοις δὲ καὶ τὰς ἁγίας καὶ σεπτὰς **εἰκόνας προσκυνούντες** περιπτυσσόμεθα, τουτέστι τοῦ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντος **Θεοῦ Λόγου**, κυρίου δὲ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ **Χριστοῦ**, καὶ μορφῆν δούλου λαβόντος. Οὗ ἡ **εἰκὼν καὶ τὸ ἐκτύπωμα οὐ τῆς θεότητος** τῆς ἀδιασπάστως ἐνωθείσης τῇ ἀχράντῳ αὐτοῦ σαρκὶ **φέρει τὸν**

¹⁹ σελ. 249

²⁰ σελ. 250

χαρακτῆρα· ἀόρατος γὰρ καὶ ἀπερίγραφτος ἢ θεία φύσις, καὶ ἀσχημάτιστος· θεὸν γὰρ οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· αὐτὸς ὁ μονογενῆς ἐξηγήσατο· ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ χρωματουργοῦντες τὴν εἰκόνα προσκυνοῦμεν. Ἐφάνη γὰρ Θεὸς ὢν καὶ ἀόρατος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ὠράθη τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφεῖς, καὶ ἐκοπίασε, καὶ ἐπείνησε, καὶ ἐδίψησε, νόμῳ τῆς ἡμετέρας, ἦν ἡμπέσχετο φύσεως. Προσκυνοῦμεν Χριστοῦ τὴν εἰκόνα, τουτέστι τοῦ ὁραθέντος τοῖς ἀνθρώποις προσώπου, οὐ κεχωρισμένου τῆς ἀοράτου αὐτοῦ θεότητος ἄπαγε».²¹

Πρῶξις Δ', Τόμος Γ'

«Ἐπιστολὴ Γερμανοῦ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου γενομένου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Συνάδων.

Οὐδὲ γὰρ τῆς ἀοράτου θεότητος εἰκόνα, ἢ ὁμοίωμα, ἢ σχῆμα, ἢ μορφήν τινα ἀποτυποῦμεν· ἦν οὐδὲ αὐτῶν τῶν ἀγίων ἀγγέλων αἱ ὑπερέχουσαι τάξεις οὔτε κατανοεῖν, οὔτε ἐξιχνιάσαι ὅλως ἰσχύουσιν. Ἀλλ' ἐπεὶπερ ὁ μονογενῆς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἀνακαλούμενος τὸ ἴδιον πλάσμα ἐκ τῆς τοῦ θανάτου κατακρίσεως, εὐδοκία τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἄνθρωπος γενέσθαι ἠξίωσε, παραπλησίως ἡμῖν μετασχὼν αἵματος καὶ σαρκός, ὡς ὁ μέγας ἔφη ἀπόστολος (Ἐβρ. 4), κατὰ πάντα ὅμοιος ἡμῖν γενόμενος χωρὶς ἁμαρτίας, τοῦ ἀνθρωπείου αὐτοῦ χαρακτῆρος, καὶ τῆς κατὰ σάρκα αὐτοῦ ἀνθρωπίνης ιδέας τὴν εἰκόνα τυποῦντες, καὶ οὐ τῆς ἀκαταλήπτου αὐτοῦ καὶ ἀθεάτου θεότητος.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπε. Ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἅγιος Γερμανὸς συμφωνεῖ τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἀγιωτάτοις πατράσιν.

Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπεν· ἀληθῶς δέσποτα ἐν πᾶσι συμφωνεῖ».²²

Πρῶξις Δ' [Πάνυ θαυμαστή], Τόμος Γ'

«Ἐπιστολὴ Β' Γερμανοῦ Ἀρχιεπ. Κων/πόλεως πρὸς Θωμᾶν ἐπίσκοπον Κλαυδουπόλεως.

Ἔτι γε μὴν ἀσπαζόμεθα καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, καὶ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἀγίων, καὶ τὰς ἀγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας ἀποδεχόμεθα, καὶ ἀσπαζόμεθα, καὶ περιπτυσσόμεθα κατὰ τὴν ἀρχῆθεν παράδοσιν τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς ἐκκλησίας, εἶπουν τῶν ἀγίων πατέρων ἡμῶν, τῶν ταύτας καὶ δεξαμένων καὶ κυρωσάντων εἶναι ἐν πάσαις ταῖς ἀγιωτάταις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ

²¹ σελ. 266

²² σελ. 297

τῆς δεσποτείας αὐτοῦ. Ταύτας δὲ τὰς τιμίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας, καθὼς προεῖρηται, τιμῶμεν καὶ ἀσπαζόμεθα, καὶ τιμητικῶς προσκυνούμεν· τουτέστι τὴν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν **Ἰησοῦ Χριστοῦ** ἐνανθρωπήσεως **εἰκόνα**, καὶ τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν καὶ παναγίας **Θεοτόκου**, ἐξ ἧς αὐτὸς ἠὲ δόκησε σαρκωθῆναι καὶ σῶσαι, καὶ ἀπαλλάξαι ἡμᾶς πάσης δυσεβοῦς εἰδωλομανίας. Τῶν τε ἀγίων καὶ ἀσωμάτων **ἀγγέλων**· ὡς ἄνθρωποι γὰρ τοῖς δικαίοις ἐνεφανίσθησαν. Ὅμοίως δὲ καὶ τῶν θείων καὶ πανευφήμων **ἀποστόλων**, τῶν θεηγόρων **προφητῶν**, καὶ ἀθλοφόρων **μαρτύρων**, καὶ **όσιων** ἀνδρῶν τὰς μορφὰς καὶ τὰ **εἰκονίσματα**· ὡς διὰ τῆς αὐτῶν ἀναζωγραφήσεως εἰς ὑπόμνησιν καὶ μνήμην ἀνάγεσθαι δύνασθαι πρὸς τὸ πρωτότυπον».²³

Πρᾶξις Ε', Τόμος Γ'

«Τοῦ δὲ Θεοῦ εἰκόνας ποιούμεν, λέγω δὴ τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὤφθη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, τοῦτον γράφοντες, καὶ οὐχ ὡς νοεῖται φύσει Θεός. Ποία γὰρ ὁμοίωσις, ἢ **ποιῶν σχῆμα τοῦ ἀσώματος καὶ ἀσχηματίστου λόγου τοῦ πατρὸς**; Πνεῦμα γὰρ ὁ Θεός, ὡς γέγραπται, τουτέστιν ἡ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος φύσις. (Ἰωάν. 4.) Ἄλλ' ἐπεὶ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ κατελθὼν ὁ μονογενὴς αὐτοῦ καὶ Θεὸς λόγος ἐξ οὐρανῶν, ἐσαρκώθη διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν ἐκ πνεύματος ἀγίου καὶ τῆς ἀχράντου παρθένου καὶ θεοτόκου **Μαρίας**, τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ γράφομεν, οὐχὶ τὴν ἀσώματον θεότητα».²⁴

Πρᾶξις Ε', Τόμος Γ'

«Τὴν δὲ τοῦ **σωτῆρος εἰκόνα** θεωροῦντες καὶ **προσκυνοῦντες**, πνευματικοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ καρδίας ὄμμασι Θεῷ τῷ τῶν ὅλων δεσπότη εὐχαριστοῦμεν, τῷ καταδεξαμένῳ ἐν μορφῇ δούλου τὸν ἄνθρωπον λαβεῖν, καὶ σῶσαι τὸν κόσμον, καὶ ὁμοιωθῆναι ἡμῖν χωρὶς πάσης ἁμαρτίας κατὰ πάντα».²⁵

Πρᾶξις Ε', Τόμος Γ'

«Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἠξίωσεν ἀτρέπτως γενέσθαι ἄνθρωπος, **ποιούμεν αὐτοῦ τὴν εἰκόνα ὡς ἀνθρώπου**, καὶ περ εἰδότες αὐτὸν φύσει Θεὸν ὄντα, οὐκ αὐτὴν οὖν Θεὸν τὴν εἰκόνα λέγομεν, ἀλλὰ Θεὸν οἶδαμεν τὸν ἐν τῇ εἰκόνι γραφέντα, οὗ τὸ ὁμοίωμα ἔχει ἢ εἰκόν·

²³ σελ. 306

²⁴ σελ. 314

²⁵ σελ. 315

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπεν· ἤδη ἐκορέσθημεν ἐκ τῶν πατρικῶν χρήσεων, καὶ ἐπέγνωμεν, ὅτι ἀρχαία παράδοσις ἐστὶν ἡ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἀναστήλωσις. Ἀκολουθοὶ οὖν ἐσμέν ἀγίων πατέρων.

Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπε· ἀκόλουθοι καὶ σύμφωνοι».²⁶

Πρῶξις ΣΤ', Τόμος Γ'

«Ἐπιφάνιος Διάκονος ἀνέγνω.

Οἱ δὲ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσιν υἱὸν καὶ Χριστὸν καὶ κύριον, καὶ ἀναζωγραφοῦντες εἰκόνα καθὸ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ἤγουν ἄνθρωπος τέλειος, λίαν ὀρθῶς ποιοῦσι. Περιεγράφη γὰρ ὁ Θεὸς Λόγος σαρκὶ εἰς ἡμᾶς ἐπιδημήσας· (Ἰωαν. Ι.) οὐ μὴν δὲ τὴν θεότητα αὐτοῦ διενεόθη τις ἀναζωγραφεῖσθαι. Θεὸν γάρ, φησὶν, οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. Ἀπερίγραπτος γὰρ καὶ ἀόρατος καὶ ἀκατάληπτος, ἀλλὰ περιγραφτὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἐκ δύο γὰρ φύσεων ἴσμεν τὸν Χριστόν, καὶ ἐν δύο φύσεσιν ἀδιαιρέτως, ἤγουν θεία καὶ ἀνθρωπίνη. Ἡ μία οὖν ἀπερίγραπτος, καὶ ἡ μία περιγεγραμμένη ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ θεωρεῖται. Καὶ ἡ εἰκὼν οὐ κατὰ τὴν οὐσίαν τῷ πρωτοτύπῳ ἔοικεν, ἢ μόνον κατὰ τὸ ὄνομα καὶ κατὰ τὴν θέσιν τῶν χαρακτηριζομένων μελῶν».²⁷

Πρῶξις Ζ', Τόμος Γ'

Σὲ αὐτὴν τὴν παράγραφο παραθέτουμε δεκαπέντε σειρὲς τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού δὲν ὑπάρχουν στὸ Ἰ. Πηδάλιον καὶ βρίσκονται πρὶν ἀπὸ τὸν Ὅρο Πίστεως. Ἄραγε, ἀφαιρέθησαν σκοπίμως γιὰ νὰ μὴ φαίνεται ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ὅτι ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μόνον τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ζωγραφίζουμε; Κάτι τέτοιο ἀποκλείεται νὰ ἔγινε ἀπὸ τὸν Ἅγιο Νικόδημον τὸν Ἁγιορείτη, ἀλλὰ εἶναι πολὺ πιθανόν νὰ ἔγινε ἀπὸ τοὺς φιλοπαπικοὺς ἐκδότες στὴν Βενετίαν.

Οἱ σειρὲς πού ἀπουσιάζουν ἀπὸ τὸ Ἰ. Πηδάλιο εἶναι ἀπὸ τὸ σημεῖο «καὶ συνελόντες φαμέν» ἕως καὶ τὸ «εἶναι ταύτην γινώσκομεν». Τὸ Ἰ. Πηδάλιο ἀρχίζει ἀπὸ τὸ σημεῖο «ὀρίζομεν σὺν ἀκριβείᾳ πάσῃ» καὶ μετὰ τὸν ὅρο μπαίνει πάλιν στὶς σειρὲς τῶν Πρακτικῶν. Ἡ ἐξαπάτηση, πού ὅπως φαίνεται ἔχει διαπραχθεῖ στὸ σημεῖο αὐτό, εἶναι μεγάλη. Τὸ πλήρες κείμενο τοῦ Ἰ. Πηδαλίου παρατίθεται ἀμέσως μετὰ καὶ οἱ σειρὲς πού ἀπουσιάζουν σημειώνονται μὲ ὑπογράμμιση.

²⁶ σελ. 321-323

²⁷ σελ. 336

«...καὶ συνελόντες φαμέν, ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐγγράφως ἢ ἀγράφως τεθεσπισμένας ἡμῖν παραδόσεις ἀκαινοτομήτως φυλάττομεν· ὧν μία ἐστὶ καὶ ἡ τῆς εἰκονικῆς ἀναζωγραφῆσεως ἐκτύπωσης, ὡς τῇ ἱστορίᾳ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος συνάδουσα, πρὸς πίστωσιν τῆς ἀληθινῆς καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐνανθρωπήσεως, καὶ εἰς ὁμοίαν λυσιτέλειαν ἡμῖν χρησιμεύουσα. Τὰ γὰρ ἀλλήλων δηλωτικά, ἀναμφιβόλως καὶ τὰ ἀλλήλων ἔχουσιν ἐμφάσεις. Τούτων οὕτως ἐχόντων, τὴν βασιλικὴν ὡσπερ ἐρχόμενοι τρίβον, ἐπακολουθοῦντες τῇ θεηγόρῳ διδασκαλίᾳ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, καὶ τῇ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας· τοῦ γὰρ ἐν αὐτῇ οἰκήσαντος ἁγίου πνεύματος εἶναι ταύτην γινώσκομεν· ὀρίζομεν σὺν ἀκριβείᾳ πάση καὶ ἐμμελείᾳ παραπλησίως τῷ τύπῳ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ **σταυροῦ** ἀνατίθεσθαι τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας **εἰκόνας**, τὰς ἐκ χρωμάτων καὶ ψηφίδος καὶ ἑτέρας ὕλης ἐπιτηδείως ἐχούσης ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, ἐν ἱεροῖς σκεύεσι καὶ ἐσθῆσι, τοίχοις τε καὶ σανίσιν, οἴκοις τε καὶ ὁδοῖς» (Ὅρος πίστεως) «τῆς τε τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν **Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰκόνος**, καὶ τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἁγίας **Θεοτόκου**, τιμίων τε **ἀγγέλων**, καὶ πάντων **ἁγίων** καὶ **ὁσίων ἀνδρῶν**».²⁸

Πρῶξις Η', Τόμος Γ'

«Ὁ δὲ Θεὸς ἀόρατος ὧν καὶ ἀκατάληπτος, ἀνεξιχνίαστός τε καὶ **ἀπερίγραπτος**, ἀπαθής, ἀθάνατος, μόνος βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων».²⁹

Πρῶξις Η', Τόμος Γ'

«...τὴν δὲ **εἰκόνα Χριστοῦ** τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ τὰς ἀνέκαθεν ἀποστολικὰς τε καὶ **πατρικὰς παραδόσεις**, καὶ τὰς τῶν ἱερῶν λογίων ἐκφαντορίας ἐπὶ τιμῇ καὶ σεβασμιότητι. Τοῦ εἰκονιζομένου προσκυνεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι.

Ἀλλ'εἰς τὸν ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντα πλούτῳ φιλανθρωπίας ἀφάτῳ, καὶ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἐπονεΐδιστον θάνατον ἐκουσίως ὑπενεγκόντα, ταύτην ἀναφέρομεν καὶ ἀνιστοροῦμεν».³⁰

Πρῶξις Η', Τόμος Γ'

«Ἀσπαζόμενος ἅμα τῇ τοῦ πάντων σωτῆρος **Χριστοῦ** σεβασμίᾳ **εἰκόνι** τῆς τε πανάγνου καὶ **θεομήτορος** καὶ τοὺς σεπτοὺς καὶ **ἁγίους** αὐτῶν χαρακτῆρας, προσνέμων αὐτοῖς τὴν κατὰ τιμὴν προσκύνησιν».³¹

²⁸ σελ. 374

²⁹ σελ. 402

³⁰ σελ. 403-404

Τόμος Γ'

ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΠΡΟΣ ΛΕΟΝΤΑ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΟΝ ΙΣΑΥΡΟΝ (Ορθόδοξος όμολογία)

Πρώτη έπιστολή.

«...διά τί τόν πατέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐχ ἱστοροῦμεν καί ζωγραφοῦμεν; Ἐπειδή οὐκ οἶδαμεν, τίς ἐστίν, καί Θεοῦ φύσιν ἀδύνατον ἱστορῆσαι καί ζωγραφῆσαι. Καί εἰ ἐθεασάμεθα καί ἐγνωρίσαμεν, καθῶς τόν υἱόν αὐτοῦ, κἀκεῖνον ἄν εἶχομεν ἱστορῆσαι καί ζωγραφῆσαι».³²

Μετά τὸ τέλος τῆς Ἁγίας 7^{ης} Συνόδου καί τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἁγίων πατέρων, ὁ Ἁγιώτατος πρόεδρος τῆς Ἁγίας Συνόδου προσεφώνησε τοὺς Βασιλεῖς, τοὺς εὐχαρίστησε καί ἐγκωμίασε τὴν εὐσέβειά τοὺς διότι συνηργάσθησαν καί συνεφώνησαν καθ' ὅλα διὰ τὸ ἀνάθεμα κατά τῶν εἰκονομάχων ἀλλά καί γιά τό ποιές ἁγίες εἰκόνες νά ζωγραφίζωμεν καί νά προσκυνοῦμεν σύμφωνα μέ τὸν ὅρον Πίστεως τῆς 7^{ης} πράξεως.

«...οὕτως παρά τοῦ πνεύματος λαβόντες χάριν καί ἰσχύν, σύνδρομον ἔχοντες τοῦ κράτους ὑμῶν τὴν συμμαχίαν, τὴν εὐσέβειαν συμπεφωνήκαμεν, καί τὴν ἀλήθειαν ἐκηρύξαμεν· ὥστε κατά πάντα ἀποδέχεσθαι τὰς σεπτὰς εἰκόνας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὸ τέλειος ἄνθρωπος γέγονε, καί ὅσα ἱστορικῶς κατά τὴν εὐαγγελικὴν διήγησιν διαγράφονται· τῆς τε ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἁγίας Θεοτόκου, ἁγίων τε ἀγγέλων. Ὡς ἄνθρωποι ἐνεφανίσθησαν τοῖς ἀξίοις γενομένοις τῆς αὐτῶν ἐμφανείας· καί πάντων τῶν ἁγίων (Ὅρος Πίστεως τῆς 7^{ης} πράξεως· ἰδὲ Γ. Τόμον 7^{ης} Συνόδου, σελ. 374)· καί τοὺς ἀγωνιστικοὺς αὐτῶν ἄθλους ἐν τε σάνισι καί ἐν τοίχοις, ἱεροῖς τε σκεύεσι καί ἐσθῆσι, καθῶς ἐκ τῶν ἀνέκαθεν χρόνων ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ ἐκκλησία παρέλαβε, ἐθεσμοθετήθη παρά τε τῶν ἁγίων πρωτάρχων τῆς ἡμῶν διδασκαλίας, καί τῶν αὐτῶν διαδόχων θεσπεσίων πατέρων ἡμῶν· καί ταύτας προσκυνεῖν, ἥτοι ἀσπάζεσθαι...»³³

«...τούτων οὕτως ἀποδειχθέντων, ὁμολογουμένως καί ἀναμφισβητήτως ἀποδεκτὸν καί εὐάρεστον εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἰκονικὰς ἀνατυπώσεις τῆς τε οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί τῆς ἀχράντου θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τε τιμιῶν ἀγγέλων, καί πάντων τῶν ἁγίων, προσκυνεῖν καί ἀσπάζεσθαι. Καί εἰ τις μὴ οὕτως

³¹ σελ. 413

³² σελ. 210-211

³³ σελ. 380

ἔχοι, ἀλλ'ἀμφισβητοίη καὶ νοσοῖ περὶ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν, τοῦτον ἀναθεματίζει ἢ ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ ἡμῶν σύνοδος, ὀχυρωθεῖσα τῇ τοῦ θεοῦ Πνεύματος ἐνεργείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς καὶ ἐκκλησιαστικαῖς παραδόσεσι. Καὶ τὸ ἀνάθεμα οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ τινὲς εἰσι ζυγομαχοῦντες πρὸς τὰ ὀρισθέντα καὶ μὴ πειθόμενοι εἰς κέντρα λακτίζουσι.»³⁴

«Ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶναι τὸ στόμα τοῦ ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ ὅμως καὶ τὸν ἀνώτατον καὶ αὐθεντικὸν κριτὴν καὶ ρυθμιστὴν τῶν ἀναφυομένων ἐκάστοτε σοβαρῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων, τῶν διαταρασσόντων τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἐνότητα τῆς ὅλης ἢ καὶ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου παραμένει ἀνέκκλητος, διότι δὲν ὑπάρχει κριτήριον ἀνώτερον τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίᾳ ὁ Πάπας ἀνεκηρύχθη ἀνώτατος κριτής, κρίνων καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.»³⁵

---

³⁴ σελ. 381. Πάλιν ὁρος πίστεως, ἰδὲ σελ. 374

³⁵ Ἀρχιμ. Σπυρίδων Σπ. Μπιλάλης, «Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς» (Τόμος Α', Ἀθήναι 1969, σελ.75)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'

Από τήν ύμνολογία τῶν Ἁγίων Ὁμολογητῶν Πατέρων

1) Ἅγιος Ταράσιος, Πατριάρχης Κων/πόλεως

Ὁ Ἅγιος Ταράσιος ἐκοιμήθη τὸ 806 μ.Χ. καὶ προήδρευσε τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Τὸ ἀπολυτίκιό³⁶ τοῦ εἶναι τό ἀκόλουθο:

«Βίου ὀρθότητι, καλλωπιζόμενος, φωστήρ ὑπέρλαμπρος, ὥφθης τοῦ πνεύματος, καὶ τὴν **Εἰκόνα** τοῦ **Χριστοῦ**, Συνόδῳ ἐν τῇ Ἐβδόμῃ, **προσκυνεῖν ἐκήρυξας**, ὀρθοδόξως μακάριε, στύλος καὶ ἐδραῖωμα Ἐκκλησίας γενόμενος διὸ τοὺς σοὺς ἀγῶνας γεραίρει, πάτερ **Τεράρχα Ταράσιε**».

Ἐπίσης, στό Κοντάκιον καὶ τὸ Μεγαλυνάριον τοῦ Ἁγίου διαβάζουμε:

«Ὁρθοδόξοις δόγμασι τὴν Ἐκκλησίαν φαιδρύνας καὶ Χριστοῦ μακάριε, τὴν σεβασμίαν **Εἰκόνα**, σέβεσθαι καὶ **προσκυνεῖσθαι πᾶσι ἐδίδαξας**...».

«Τύπον καλῶν ἔργων δι' ἀρετῆς, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, παραστήσας Πάτερ σεαυτόν, τοῦ **Χριστοῦ τὸν Τύπον**, ἐν **ιεραῖς Εἰκόσιν ἐδίδαξας τιμᾶσθαι ὀρθῶς Ταράσιε**».

Στὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Ἁγίου, τὸ πρῶτο Τροπάριο λέει τὰ ἀκόλουθα:

«Υπὲρ τὸ ζῆσαι παμμάκαρ θανεῖν προθέμενος, τὴν τοῦ **Χριστοῦ Εἰκόνα**, **προσκυνεῖσθαι προστάττεις**, καὶ πάντων τῶν **ἀγίων ...**».

Από ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἐξάγεται τὸ ἐξῆς συμπέρασμα: Ἄν ὑπῆρχε Εἰκόνα μὲ τὸν Ἄναρχον Πατέρα δὲν θὰ ἐδίδασκε ὁ Ἅγιος νὰ τὴν προσκυνοῦμε;

2) Ἅγιος Βασίλειος ὁ ὁμολογητῆς

Ὁ Ἅγιος αὐτὸς ὑπήρξε συνασκητῆς τοῦ ἀγίου Προκοπίου πού ἐορτάζει στίς 28 Φεβρουαρίου. Ἐνα ἀπὸ τὰ τροπάρια τῆς ἀκολουθίας του (γ' ὠδή, 4^{ον} τροπάριον) εἶναι τό ἀκόλουθο:

«Τηρήσαντες εὐσεβῶς τὸ κατ'εἰκόνα τῆς ψυχῆς ὅσιον τὴν τοῦ **Χριστοῦ Ἀχραντον Εἰκόνα σέβοντες ἠθλήσατε**».

³⁶ Βλ. Ἐνιαύσιο Στέφανο καὶ ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χρήστου, Δ. Τσολακίδη, 25 Φεβρουαρίου

Ἐνα ἄλλο τροπάριο τῆς ἀκολουθίας του (ζ' ὠδή, 3^{ον} τροπάριον) ἀναφέρει τὰ ἐξῆς:

«Νευρωμένος, Θεία δυνάμει Πάτερ ἤλεγξας, πάντας τοὺς σεπτὸν Εἰκόνημα Χριστοῦ, ἀθετοῦντας ὡς παράφρονας...».

Συνεπῶς, οὐδεμία ἀναφορὰ γίνεται σὲ εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρός.

3) Ἅγιος Γεώργιος Ἐπίσκοπος Μυτιλήνης ὁ ὁμολογητῆς (7 Ἀπριλίου)

Ἀπό Ἑσπερινό, Στιχηρὰ, ἦχος α':

«Πάτερ Γεώργιε Χριστοῦ τὴν σεπτὴν καὶ ἄχραντον, τιμητικῶς προσεκύνησας, Εἰκόνα πάνσοφε...».

«Ἄχραντον τοῦ Σωτῆρος Εἰκόνα, πάτερ τιμήσας, παρ' αὐτοῦ ἐτιμήθης» (Ὡδή β').

Ἰδὲ Δ' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Νεανικῶς συνέθλασας τῶν λεόντων παμμάκαρ τὰς μύλας, τὸν ἄχραντον καὶ σεβάσιμον χαρακτῆρα πανευσεβῶς προσκυνεῖν τε καὶ σέβειν, ἐκδιδάσκων εὐτόνως διέπρεψας ὅσιε».

Ἰδὲ Δ' ὠδή, 3^ο τροπάριο:

«Σωματωθεὶς ἐπέφανεν ὁ ἀσώματος τὸ πρὶν ὡς Λόγος, οὗ πάνσοφε, τὸν σεβάσιμον χαρακτῆρα τιμητικῶς τοῦ Χριστοῦ προσεκύνησας τῶν ἁγίων τε πάντων Γεώργιε πάνσοφε».

Σημείωσις: Ὅταν ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος ἦταν ἀσώματος τὸ πρὶν, πῶς τὸν ἀσώματον Οὐράνιον Πατέρα τὸν παρουσιάζουν οἱ ἄφρονες Λατίνοι σωματικῶς; Ὅλες οἱ ἐμφανίσεις καὶ προτυπώσεις στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἦσαν τοῦ Χριστοῦ ὅπου ἔμελε νὰ λάβῃ ἀνθρωπίνη σάρκα.

Ἰδὲ ΣΤ' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Μυσταγωγήσας ἐπιστήμη, ἱερώτατε Γεώργιε, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξω διετύπωσας Εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος σέβειν αἰεὶ τιμῶντας καὶ σχετικῶς προσκυνοῦντας».

Ἰδὲ Ζ' ὠδή, 3^ο τροπάριο:

«Σωματωθέντος τοῦ Λόγου, τὸν Θεῖον χαρακτῆρα πάτερ, τιμήσας ἐμφρόνως ὡς μάρτυς ἐτιμήθης».

Ἰδὲ Θ' ὠδή, 1^ο τροπάριο:

«Μύστης χρηματίσας, Θεόφρον, τῆς σεπτῆς ἐκκλησίας καθωδηγήσας αὐτὴν εἰς σωτηρίαν τὴν Εἰκόνα σέβειν Χριστοῦ ὑποθέμενος».

Ἰδὲ καὶ τό κοντάκιο τοῦ ἁγίου εἰς τὸν Ἐνιαύσιον Στέφανον:

«Ὡς εὐσεβείας γεωργὸς καὶ μύστης ἔνθεος καὶ τῆς Σοφίας θεοφύτευτον γεώργημα φυτοκόμος ἐχρημάτισας τῶν ἀρίστων· Τοῦ Χριστοῦ γὰρ Εἰκόνα σεβαζόμενος τῆς αἰρέσεως διήλεγξας τὸ φρόνημα...».

4) Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Ὁμολογητής, Ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος (18 Ἀπριλίου)

Ἀπό τό συνοπτικὸ συναξάρι τοῦ ἁγίου:

«Τῶν τοῦ Χριστοῦ τὴν Θεῖαν Εἰκόνα ἀθετούντων τὴν ὄφρυν κατέβαλε, καὶ ταύτην ἐτίμησεν, καὶ προσκυνεῖν ἐξεπαίδευσεν».

5) Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ψυχαῖτης ὁ Ὁμολογητής (7 Μαΐου)

Ἀπό τό συνοπτικὸ συναξάρι τοῦ ἁγίου:

«...Τοῦ Χριστοῦ τὸ ὁμοίωμα προσκυνῶν ὡς σεβάσιμον τῶν δὲ ἀσεβῶν τὰ βουλεύματα καταστρεψάμενος ἠρίστευσεν...».

Ἰδὲ καὶ Ἀγιολόγιον (Εὐστρατιάδου) σύντομο συναξάρι:

«Νενίκηκας τῶν Λεόντων τὸ θράσος ἀθετησάντων Χριστοῦ τὸν σεπτὸν χαρακτῆρα θεόφρον ἀξιοθαύμαστε...».

6) Ἅγιος Γερμανὸς Πατριάρχης Κων/πόλεως ὁ Ὁμολογητής (12 Μαΐου)

Ἰδέ 1^ο τροπάριο ἔσπερινοῦ:

«Λεόντιον φρόνημα στερρῶς Γερμανὲ κατέβαλες, τὸ δυσσεβείας ἀνάμεστον τὴν γὰρ προσκύνησιν, τῶν σεπτῶν εἰκόνων, τοῦ Χριστοῦ ὁ δειλαιοῦ, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἠρνήσατο...».

Ἰδέ 2^ο τροπάριο ἔσπερινοῦ:

«Ὁ Λέων ὁ ἄθεος, ὁ θῆρ, ὁ Θεῶ μισούμενος, τοῦ Ἀντιχριστοῦ ὁ πρόδρομος, ὁ τὴν προσκύνησιν, τῆς Χριστοῦ Εἰκόνας ἀθετήσας ὅσιε...».

Ἰδὲ Δ' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Ἀρνεῖσθαι τὸ πάνσεπτον Χριστοῦ ἐξεικόνισμα, ὁ δυσμενέστατος ἐχθρὸς...».

7) Άγιος Μιχαήλ ὁ ὁμολογητής, Ἐπίσκοπος Συνάδων (23 Μαΐου)

Ἰδέ 1^ο τροπάριο ἔσπερινου:

«Πάτερ Μιχαήλ θεόπνευστε, τὸ κατ'εἰκόνα Θεοῦ, διετήρησας ἄμεμπτον, καὶ Χριστοῦ τὸν ἄχραντον χαρακτῆρα ἐτίμησας ...».

Ἰδέ Γ' ὠδή:

«Αἰρετιζόντων στόματα ἀπεφίμωσας, κατὰ Χριστοῦ τῆς Εἰκόνας, ἀνοιγόμενα...».

Ἰδέ Ζ' ὠδή:

«...τοῦ Μάνεντος, τὴν βλάσφημον ἀσέβειαν, Χριστοῦ τὴν Πανάχραντον πάτερ Εἰκόνα τρανώς, καὶ τῆς Θεομήτορος τιμῶν, καὶ τῶν ἁγίων Μιχαήλ ὅσιε...» (πάλιν ὁ ὅρος τῆς 7^{ης} Συνόδου).

Ἰδέ Η' ὠδή, 1^ο τροπάριο:

«Ἐπὶ τοῦ βήματος ἐστῶς, θεοκήρυξ, Μιχαήλ οὐ κατεπλάγης ἀπειλὰς τῶν ἀνόμων, ἀλλ' ἐλευθέρα φωνή, ἐβόας Εἰκόνα τὴν Ἀχραντον σέβω τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων».

Ἰδέ Η' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Ὡς δέον εἰκόνα τὴν Ἀχραντον, σέβειν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων».

Ἰδέ Η' ὠδή, 3^ο τροπάριο:

«...Ταῖς θεοπνεύστοις γραφαῖς, συνάδων τοὺς πάντας ἐδίδαξας σέβειν τὴν Εἰκόνα Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων».

Ἰδέ ἀπολυτίκιο τοῦ ἁγίου (ἤχος δ', εἰς Ἐνιαύσιον Στέφανον):

«Θεῶ ἀνεθέμενος, τὴν σὴν ζωὴν ἐκ παιδός, ποιμὴν ἀνηγόρευσαι, καὶ ἱεράρχης σεπτός, Χριστοῦ ἱερώτατε· ὄθεν τὴν τοῦ Δεσπότου, ὡς τιμήσας Εἰκόνα, θλίψεις ἐν ἐξορίαις, Μιχαήλ καθυπέστης καὶ νῦν ἀναπηγάξεις ἡμῶν ρεῖθρα ἰάσεων».

Στο συνοπτικὸ συναξάρι τοῦ ἁγίου ὑπάρχει καὶ μία θαυμαστὴ ὁμολογία του: «Τὴν μὲν ἄχραντον καὶ θεῖαν Εἰκόνα σέβω καὶ προσκυνῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Μητρός, τὸ δὲ σὸν δόγμα καταπτύω καὶ εἰς οὐδὲν λογίζομαι...».

8) Άγιος Νικήτας Χαλκηδόνας ὁ Ὁμολογητής (28 Μαΐου)

Ἰδὲ συνοπτικὸ συναξάρι εἰς Ἀγιολόγιον Εὐστρατιάδη:

«...Λοιμῶδους ἀποφαγὼν αἰρέσεως βόρβορον ἐν τῇ σεπτῇ προσκυνήσει τῆς Χριστοῦ Εἰκόνας τὸ κατ'εἰκόνα διεσώσω Ἱεράρχα Νικήτα θεόληπτε».

9) Άγιος Νικηφόρος Αρχιεπίσκοπος Κων/πόλεως (2 Ιουνίου)

Ίδέ Γ' ὠδή, 3^ο τροπάριο:

«Φιλοσοφία τῆς σοφίας τὸ βάθος ἠρεύνησας καὶ δογμάτων σου πλοκάς τοὺς ἀθετοῦντας Εἰκόνα Χριστοῦ, τρανώς ἀπηγχόνισας Ἀξιοθαύμαστε».

Ίδέ Δ' ὠδή, 1^ο τροπάριο:

«Ρώμη τῇ Θεῖα τὰς μύλας Ἱεροφάντα, τῶν ἀσεβῶν συνέθλασας, τῷ στερῶ σου λόγῳ, τούτους τροποσάμενος, καὶ σέβειν ἐδίδαξας, Θεῖον τοῦ Χριστοῦ Εἰκόνισμα».

Ίδέ Ζ' ὠδή:

«Αἵρετιζόντων, τὰς γλωσσαλγίας καταλέλυκας, πείθων τὴν Εἰκόνα σέβειν τὴν τοῦ Χριστοῦ, Νικηφόρε τοὺς κραυγάζοντας...».

Ίδέ ἀπολυτίκιο:

«Νίκην ἤνεγκε τῇ ἐκκλησίᾳ, ἡ σὴ ἔνθεος ὁμολογία Νικηφόρε Ἱεράρχα Θεόληπτε· τὴν γὰρ Εἰκόνα τοῦ Λόγου σεβόμενος...».

Ίδέ καὶ Γ' ὠδή, 2^ο τροπάριο τῆς 13^{ης} Μαρτίου (ἀνακομιδὴ ἱεροῦ Λειψάνου Ἁγίου Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Μηναῖον Σαλιβέρου):

Τῷ ὄπλῳ τοῦ Σταυροῦ θωρακισάμενος, τό θεῖον εκτύπωμα τοῦ Σωτήρος, περιγράφων προσεκύνεις ευσεβῶς, πατρικοῖς εφεπόμενος θεσπίσμασιν.

10) Άγιος Μεθόδιος Αρχιεπίσκοπος Κων/πόλεως (14 Ιουνίου)

Ίδέ ἀπολυτίκιο:

«Εὐσεβείας τὴν μέθοδον προβαλλόμενος, αἵρετικῶν διαλύεις τὰς ἐπινοίας στερρῶς, ὀρθοδόξων ἢ κρηπὶς πάτερ Μεθόδιε· τὴν γὰρ Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἀνεστήλωσας τιμᾶν, ὡς Θεῖος Ἱεροφάντωρ ...».

Ίδέ κοντάκιο:

«Ὡς ἱερὸν ὁμολογίας πρόβηλον, καὶ ἀραγὲς τῆς ἐκκλησίας ἔρεισμα, Ἱεράρχην σε περιδοξον, ὁ Ἰησοῦς προεχειρίσατο· τὴν τούτου γὰρ Εἰκόνα κατασπάζεσθαι, ἐν σχέσει ἀνεκήρυξας Μεθόδιε, παρέχων ἡμῖν πταισμάτων ἄφεσιν».

Ίδέ 2^ο τροπάριο Ἑσπερινῶν:

«Ἀυτόκίνητον ὄργανον, ταῖς πνοαῖς ὑπηχούμενον, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐχρημάτισας· τῇ περιφθόγγῳ γὰρ γλώττῃ σου, τὰ Θεῖα ἐβρόντησας· καὶ κατέφλεξας ἐχθρῶν δυσσεβῶν τὰ ζιζάνια, τῶν μὴ χρώμασιν, ὑλικοῖς προσκυνούντων τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν τὸ εἶδος καὶ τῆς Ἀχράντου Μητρὸς Αὐτοῦ».

Ίδέ τὸ κοντάκιο αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Μηναίου:

«Εὐσεβείας δόγμασι τὴν Ἐκκλησίαν, καταυγάσας ἤλασας, τὴν τῶν αἱρέσεων ἀχλὺν, ἱεροφάντα Μεθόδιε, πᾶσι κηρύττων Χριστὸν Εἰκονίζεσθαι».

Ἰδέ Ε' ὠδή, 3^ο τροπᾶριο:

«Σὺ τὸν χιτῶνα σοφέ, τῆς Ἐκκλησίας πρακτικῶς ὕφανα, ἐν ᾧ Χριστοῦ σεπτὸν χαρακτῆρα στηλώσας, τῇ πίστει, τῆς ὀρθοδοξίας ἐτράνωσας δόγματα».

11) Ἅγιος Ἰωσήφ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (14 Ἰουλίου)

Ἰδέ τό ἀπολυτίκιο εἰς Ἐνιαύσιο Στέφανο:

«Εἰκὼν πέλων ἔμψυχος, τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, Εἰκόνα τὴν Ἀχραντον τοῦ Ζωοδότου Χριστοῦ, τιμῶν ἀνεκήρυξας...».

12) Ἅγιος Θεόφιλος ὁ Ὁμολογητής, Ἐπίσκοπος Ἐφέσου (25 Σεπτεμβρίου)

Ἰδέ σύντομο συναξάριο (ἀγιολόγιο Εὐστρατιάδου):

«Ἐλέγχων διὰ τῶν διδαχῶν αὐτοῦ, τοὺς φρενοβλαβῶς τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀτιμάζοντας...».

13) Ἅγιος Θεοφάνης ὁ Γραπτός (11 Ὀκτωβρίου)

Ἰδέ ΣΤ' ὠδή, 3^ο τροπᾶριο:

«Γραφεὶς τὴν πάνσεπτον καὶ σεβάσμιον Σοφέ, ὄψιν τυράννων γράμμασιν, ἐξαλείφεις τὰ τούτων Θεοστυγῇ καὶ ἄθεα δόγματα, καταγγέλων, τιμᾶσθαι τὴν Εἰκόνα Χριστοῦ».

Ἰδέ Η' ὠδή, 1^ο τροπᾶριο:

«Νόμων πατρῶων παμμακάριστε, τῆς ἀληθείας φέρων τὸν ἐννομώτατον, Βασιλεύοντος κατέπτυξας, προσταγῆς ἀλογίστου, τοῦ ἀναιροῦντος πάτερ τοῦ Κυρίου τὴν μορφήν, εὐσεβῶς κατασπάζεσθαι ἦν λαβῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπέφανεν ἐκ Κόρης Παρθένου ὃν ὑπερψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

Ἰδέ Θ' ὠδή, 1^ο τροπᾶριο:

«Ὑπερμαχοῦντα ὑπὲρ τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὁ βροτοκτόνος βλέπειν οὐκ ἰσχύων σε, πειρασμούς σοι ἐπεκτείνει· ὁμως ἀκλινῆς μεμένηκας, ἀνδρειοφρόνως πρὸς Βασιλεῖς σκαιούς, ἀνθιστάμενος καλῶς, πείθων προσκυνεῖν τὴν Εἰκόνα Χριστοῦ Θεόφανες».

14) Ἡ Αγία 7^η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος

Ἡ Ἁγία 7^η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῶν 360 ἁγίων Θεοφόρων πατέρων ὅπου κατεδίκασε ὅλους τοὺς αἰρετικούς καὶ εἰκονομάχους καὶ ἔθεσε Ὅρον Πίστεως ποίας εἰκόνας νὰ προσκυνοῦν οἱ ὀρθόδοξοι. Βάσει αὐτοῦ τοῦ Ὁρου ὅλοι οἱ προαναφερθέντες ἅγιοι ὁμολογητὲς πατέρες καὶ οἱ ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμενοι ἐν ἐνὶ στόματι ὁμολογοῦν, ὅτι πρέπει οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ προσκυνοῦν βάσει τῆς Ἀποστολικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

Οὐδαμοῦ ἠκούσθη λέξις περὶ τῆς Εἰκόνας τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς. Ἄς αἰσχυρθοῦν λοιπόν οἱ θρησκόληπτοι πού προσκυνοῦν τὴν εἰκόνα παπικῆς προελεύσεως. Νὰ σημειωθεῖ ὅτι αὐτὴ ἡ Ἁγία 7^η Οἰκουμ. Σύνοδος κατατάσσει μετὰ τῶν Ἁγίων καὶ ὀνομάζει ὁμολογητὰς ὅλους ἐκείνους πού ἐπὶ δεκαετίες πάλεψαν ἀνδρείως καὶ ὑπέστησαν φοβερὲς κακώσεις καὶ μαρτύρια γιὰ τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

Ἀπὸ τὴν ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ' οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἰδέ τρίτο τροπᾶριον τῆς δ' ὠδῆς:

«Νεανικὴν ἔνστασιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ τῷ Θείῳ ζήλῳ πυρπολούμενος, ὁ πατρικὸς δῆμος Ἡλιοῦ οἷα τῆς αἰσχύνης, τοὺς ἱερεῖς ἐθανάτωσε· διὸ σὺν παρρησίᾳ, τοῦ Χριστοῦ τὴν Εἰκόνα, σχετικῶς προσκυνεῖν ἐδογματίσε».

Ἰδέ Ε' ὠδή, 1^ο τροπᾶριον:

«Υψηλῇ διανοίᾳ, συνδιασκεψάμενοι ἀναθεμάτισαν, τοὺς εἰκονομάχους, ὡς ἀλλόκοτα τούτους φρονήσαντες, οἱ σεπτοὶ πατέρες· καὶ τὴν τιμὴν Χριστοῦ τῷ τύπῳ, ὡς εἰκὸς ἀπονέμειν ἐθέσπισαν».

Ἰδέ τό κοντάκιο:

«Ὁ ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας ἀρρήτως, ἐκ γυναικὸς ἐτέχθη διπλοῦς τῇ φύσει· ὄν εἰδότες, οὐκ ἀρνούμεθα τῆς μορφῆς τὸ ἐκτύπωμα· αὐτὸ δὲ εὐσεβῶς ἀνιστοροῦντες, σέβομεν πιστῶς· καὶ διὰ τοῦτο, τὴν ἀληθινὴν πίστιν κρατοῦσα ἡ Ἐκκλησία, ἀσπάζεται τὴν Εἰκόνα τῆς Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως».

Σημείωση: Ὅλος ὁ δογματικὸς χαρακτῆρας τῶν Ἁγίων Εἰκόνων, φαίνεται σ' αὐτὸ τὸ Κοντάκιο. Δηλαδή, δέν γίνεται οὐδεὶς λόγος περὶ Τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς, ὁ Ὅποιος εἶναι ἀγέννητος, ἄυλος, ἀόρατος, ἀπερίγραπτος καὶ ἀσχημάτιστος.

Ἰδέ τὸν οἶκο τῆς εορτῆς:

«Θέλων ὁ πανοικτίρμων Θεὸς ἡμᾶς διεγείρειν ἀεὶ πρὸς μνήμην τελείαν τῆς Αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως, τὴν ὑπόθεσιν ταύτην παρέδωκε τοῖς ἀνθρώποις, διὰ χρωματουργίας τῶν εἰκόνων, τὴν σεβάσμιον ἀνατυποῦσθαι μορφήν· ὅπως ταύτην ἐπ' ὄψεσιν ὀρώντες, πιστεύομεν, ἅπερ λόγῳ ἀκηκόαμεν· γνωρίζοντες σαφῶς τὴν πράξιν καὶ τὸ ὄνομα, τὸ σχῆμα καὶ τοὺς ἄθλους τῶν ἁγίων ἀνδρῶν· καὶ Χριστὸν τὸν στεφοδότην στεφάνους

παρεχόμενον τοῖς ἁγίοις ἀθληταῖς τε καὶ μάρτυσι· δι' ὧν ἄρτι τρανότερον τὴν ἀληθινὴν πίστιν κρατοῦσα ἡ Ἐκκλησία, ἀσπάζεται τὴν Εἰκόνα τῆς Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως».

Ἰδέ Η' ὠδή, 1^ο τροπάριο:

«Νομοθετεῖ μὲν ἄριστα, τῶν πατέρων ὁ σύλλογος, τοῖς Θεοσεβέσιν σχετικὴν προσκύνησιν, καὶ τὴν ἀναστήλωσιν, τῆς ἱερᾶς Εἰκόνας Χριστοῦ· οἱ φιλοευσεβεῖς δέ, τὴν ἐτήσιον μνήμην, ὡς παῖδες ἐκτελοῦμεν, εὐπειθεῖς τὴν ἐκείνων, καὶ πόθῳ τὴν Εἰκόνα Χριστοῦ καταφιλοῦμεν».

Ἰδέ Θ' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Μεγάλων ἠξιώθητε τῶν τιμῶν, ἐπὶ γῆς οὐρανόφρονες ἅγιοι ὅτι Χριστοῦ, τὸν τύπον ἐτιμήσατε σχετικῶς».

Διὰ τῶν ἀνωτέρω, σφραγίζονται τὰ στόματα τῶν προσκυνούντων τὴν παπικὴν Εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς. Εἶναι σαφές ὅτι ἡ Εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς ἀνύπαρκτης ἀφοῦ δέν γίνεται πουθενά λόγος γιὰ αὐτήν.

15) Ἅγιος Νικήτας, ὁ πατριίκιος καὶ ὁμολογητής (13 Ὀκτωβρίου)

Ἀπό τό σύντομο συναξάρι τοῦ ἁγίου:

«...τὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου Εἰκόνα οὐ παύσομαι ἀεὶ προσκυνῶν, κἂν ὑμεῖς ἀπαρέσκησθε ... λοιπὸν ἐξόριζε, σφάττε, ποίει ὃ βούλει...».

16) Ἅγιος Γρηγόριος ὁ ὁμολογητής, Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας (5 Νοεμβρίου)

Ἀπό τό σύντομο συναξάρι τοῦ ἁγίου:

«Ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου ἁγίας Εἰκόνας ἐτοίμως ἔχω μεληδὸν κατατμηθῆναι...».

17) Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (11 Νοεμβρίου)

Ἰδέ Α' ὠδή, 4^ο τροπάριο:

«Νενικηκῶς τὰ τῶν παθῶν σκιρτήματα, τὰς τῶν τυράννων ὀρμάς, νεανικῶς μάκαρ, πάσας ἐξεφαύλισας, πεπαρρησιασμένη ψυχῇ, τοῦ Χριστοῦ τὴν Εἰκόνα, τιμᾶν διδάσκων Θεόδωρε, καὶ τὰ τῶν ἁγίων μορφώματα».

Ἰδέ Ζ' ὠδή, 2^ο τροπάριο:

«Τὸ Θεῖον εἰκόνισμα, μορφῆς τρισμάκαρ τῆς ἀνθρωπίνης Χριστοῦ, προσκυνῶν διετέλεις, τοῖς Θεομάχοις ἀντιπαττόμενος, μέχρι θανάτου, καὶ ψάλλων Θεόδωρε· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν».

Ἰδέ Η' ὠδή, 1^ο τροπάριο:

«Σεσοβημένους ἔδειξας, Θεοφόρε Θεόδωρε, τοὺς ἐφευρετὰς τῶν δυσσεβῶν αἰρέσεων, διδάσκων τὴν ἄχραντον, τιμητικῶς εἰκόνα Χριστοῦ, σέβειν προσκυνεῖν τε, καὶ τιμᾶν Θεοφρόνως, καὶ μέλπειν τῷ Δεσπότη...».

18) Ἅγιος Στέφανος ὁ Νέος καὶ ὁμολογητής (28 Νοεμβρίου)

1^ο τροπάριον ἔσπερινου:

«...τὸ ἄρρητον κάλλος, Χριστοῦ τοῦ Βασιλέως καὶ Θεοῦ, οὗ προσκυνῶν τὸ ὁμοίωμα».

19) Ἅγιος Γερμανὸς Πατριάρχης Κων/πόλεως (ιδὲ Μέγα Συναξαριστὴν, Κυριακὴ Α', τῆς Ὁρθοδοξίας)

Ὁ Ἅγιος Γερμανὸς, ὅτε διελέγετο μὲ τὸν εἰκονομάχο Λέοντα τὸν Ἰσαυρο εἶπε: «Ἐὰν δὲν ἦτο πρέπον νὰ ζωγραφίζωμεν τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων, πῶς ἤθελε τυπώσῃ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μόνος Του τὸ πρόσωπόν Του εἰς τὸ Μανδήλιον ...» (σελ. 259. Ἰδὲ καὶ σελ. 260). Ὅταν δὲ ὁ Ἰσαυρος Λέων εἰκονομάχος τοῦ ἔλεγε ὅτι προσκυνοῦμεν οἱ Χριστιανοὶ εἰδῶλα, ὁ ἅγιος τοῦ ἀπήντησε: «Εἰκῶν δὲ εἶναι ἐκείνη τῆς ὁποίας τὰ μέλη δὲν χωρίζουν καὶ δὲν δύναται νὰ πιάσῃ τις ἰδιαιτέρως οὔτε χειράς οὔτε πόδας, οὔτε ἄλλο τι μέλος. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἐὰν εἰς ὁμοίωμα τι τοῦ Χριστοῦ ἢ τῶν ἁγίων χωρίζουν τὰ μέλη του, δὲν τὸ προσκυνοῦμεν, ἐπειδὴ ἔχει τύπον εἰδώλου, ἀλλὰ εἴ τι ὁμοίωμα εἶναι ἐζωγραφισμένον ἀπὸ καλὸν τεχνίτην καὶ ἔχει ὁμοίωσιν τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας ἢ τῶν ἄλλων ἁγίων ἐκεῖνο τιμῶμεν καὶ προσκυνοῦμεν».

20) Εἰς τὸν Μέγα Συναξαριστὴ διαβάζομεν ὅτι ἡ Βασίλισσα Θεοδώρα εἶπε εἰς τοὺς ἁγίους Πατέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, εἰκονομάχου Θεοφίλου: «Σᾶς πληροφορῶ ὅτι καὶ ἐγὼ ἀπ' ἀρχῆς ἤμουν ὀρθόδοξος, προσκυνοῦσα εἰς τὸ κρυπτόν τὰς ἁγίας Εἰκόνας, διὰ νὰ με πιστεύσετε δέ, ἰδοὺ καὶ ἡ ἀπόδειξις· ταῦτα εἰποῦσα ἀνέσυρε παρευθὺς ἀπὸ τοῦ στήθους της ἐγκόλπιον Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ τὴν ἠσπᾶσθη λέγουσα: "Εἴ τις δὲν προσκυνεῖ τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας Θεοτόκου, καὶ Πάντων τῶν Ἁγίων, ἃς ἔχη τὸ ἀνάθεμα"».

Ἐὰν ὑπῆρχε Εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς δὲν θὰ τὴν ἀνέφερε καὶ δὲν θὰ τὴν συνιστοῦσε νὰ τὴν προσκυνοῦν, ἐφόσον ἐξεφώνησε τὸ ἀνάθεμα, μόνον γιὰ τὴν μὴ προσκύνησιν τῆς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ Πάντων τῶν Ἁγίων, σύμφωνα μὲ τὸν ὅρο Πίστεως 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

21) Όπως προαναφέρθη, ο πολὺς Θεοτόκης Νικηφόρος στὸ Κυριακοδρόμιον τοῦ τῆν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας (σελὶς 333) λέγει τὰ ἐξῆς: «*Λαμπρὰ πανήγυρις σήμερον, ὦ ἀδελφοί, καὶ ἔνδοξος καὶ σεβάσμιος ἡμέρα· σήμερον εὐφραίνονται πάντες οἱ ὀρθόδοξοι, βλέποντες ἀναστηλωμένην τὴν Θεανδρικήν Εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Παναγίας Αὐτοῦ Μητρὸς καὶ Πάντων τῶν Ἁγίων. Ἐξ Ἀποστολικῆς Παραδόσεως...».*

Στῆ συνέχεια ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης ἀναφέρεται καὶ στὸν ὄρον τῆς Ἁγίας 7^{ης} Συνόδου φράσσοντας τὰ στόματα τῶν ἀμαθῶν ποὺ κατηγοροῦν αὐτοὺς ποὺ δὲν προσκυνοῦν τὴν παπικὴ εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς, φτάνουν δὲ καὶ στὸ σημεῖο νὰ ἀποκαλοῦν εἰκονομάχους ὅσους δὲν προβαίνουν στὴν δικὴ τοῦς ἀσέβεια!

22) Ἅγιος Νικηφόρος Πατριάρχης Κων/πόλεως ὁ Ὁμολογητῆς

Ὁ ἅγιος Νικηφόρος ὑπῆρξε μία ἀύθεντικὴ μορφή ποὺ κατακεραύνωσε τοὺς εἰκονομάχους. Ἔλεγε χαρακτηριστικά: «*Κατασκευάζουμε τὶς Εἰκόνες Του, ὄχι ὡς Θεὸς Λόγος, ἀλλοίμονο ἂν τὸ κάναμε, ἀφοῦ εἶναι ἀόρατος καὶ ἀπλησίαστος καὶ ἀσχημάτιστος καὶ θὰ ἦταν μία πράξη ἀκροτάτης παραφροσύνης, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπο, ὅπως ἐμφανίστηκε ἀπὸ κάθε ἄποψη»* (Ἰδὲ «*Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις*», Γεωργίου Γαβριήλ).

23) Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης

«*Ἡ Ἁγία Τριάς μόνον δὲν ζωγραφίζεται σὲ Εἰκόνα, γιατί δὲν εἶναι δημιούργημα, ἀλλὰ ὁ ἀκατασκεύαστος Θεός*» (Ἰδὲ «*Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις*», Γεωργίου Γαβριήλ).

24) Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός

«*Ὅταν ὁ Ἀόρατος παίρνει δούλου μορφή... καὶ ἀποκτᾶ σῶμα καὶ σάρκα, τότε μπορεῖς νὰ ζωγραφίσῃς τὴν Εἰκόνα Του*».

«*Ἄν προσπαθούσαμε νὰ κατασκευάσουμε εἰκόνα τοῦ Ἀοράτου Θεοῦ, θὰ ἦταν πράγματι ἁμαρτία. Ἄν κάποιος τολμήσῃ νὰ φτιάξῃ εἰκόνα τῆς ἁΰλης, ἀσώματης, ἀόρατης, καὶ ἀσχημάτιστης Θεότητος (δηλαδὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος) τὴν ἀπορρίπτουμε σὰν ψευδῆ καὶ νόθα*».

«*Ποιὸς μπορεῖ νὰ κατασκευάσῃ ὁμοίωμα τοῦ ἀοράτου, ἀσωμάτου, ἀπεριγράπτου καὶ ἀσχηματίστου Θεοῦ; Εἶναι ἀκραία παραφροσύνη καὶ ἀσέβεια νὰ δίνῃ κανεὶς σχῆμα στὸ Θεῖο*» (Ἰδὲ «*Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις*», Γεωργίου Γαβριήλ).

Παραφροσύνη, τρέλα, ἀμαρτία καὶ ἀσέβεια ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ χαρακτηρίζουν οἱ ἀνωτέρω Μεγάλοι Θεοφόροι Πατέρες τὴν προσκύνηση τοῦ ἀσωμάτου καὶ ἀοράτου Θεοῦ.

Δυστυχῶς, ὅμως, ὅπως στοὺς οἰκουμενιστὰς αἰρετικούς καὶ νεοεποχίτες δὲν ἔχουν οὐδεμία ἀξία αἱ ἅγιες 7 Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι, οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ οἱ ἱερὲς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἔτσι καὶ σὲ μερικοὺς (δηθεν) ὑπὲρ ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς συμβαίνει νὰ μὴν παραδέχωνται τὶς προαναφερθεῖσες ὁμολογίες τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Σημείωση: Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ τροπάρια ποὺ παρετέθησαν ἀνωτέρω ἔχουν ληφθεῖ ἀπὸ τὸ μνηαῖον Σαλιβέρου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ '

Από τήν ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

1^ο τροπάριο ἑσπερινουῦ:

«Δεῦτε πάντες προσπέσωμεν, εὐσεβοφρόνως εἰκόνας Χριστοῦ σεπτὰς, προσκυνοῦντες οἱ ὀρθόδοξοι».

3^ο τροπάριο ἑσπερινουῦ:

«...ἐπ' ἐσχάτων Δέσποτα σαρκωθεὶς ἠξίωσας περιγράφεσθαι..., διὸ τὸ εἶδος σου ἐγράφοντες σχετικῶς ἀσπαζόμεθα».

4^ο τροπάριο ἑσπερινουῦ:

«...τῆς σαρκός, γεγραφότες τὴν μίμησιν, τιμητικῶς προσκυνοῦμεν».

Εἰς τὸ ἀνωτέρω τροπάριο γίνεται λόγος καὶ γιὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεομήτορος καὶ ἁγίων Πάντων. Ἄν ὑπῆρχε εἰκὼν ἀνάρχου Πατρὸς θὰ μπορούσε ἄραγε νὰ παραλειφθεῖ, τότε ποῦ ὁ κίνδυνος τῶν εἰκονομάχων εἶχε παρέλθει;

Εἰς τὸ Κοντάκιον τῆς Ἑορτῆς:

«Ὁμολογοῦντες τὴν σωτηρίαν, ἔργῳ καὶ λόγῳ ταύτην ἀνιστοροῦμεν» (τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ).

«Ἐκκλησίαι ἅπασαι βοήσουσι, στερηθεῖσαι τῆς μορφῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων Αὐτοῦ, τῶν ἱερῶν εἰκόνων»· «...Θεὸς ὑμνεῖται σαρκὶ μεμορφωμένος, ὁ ἀπερίγραπτος τῆ θεότητι...».

«Κεκαλλώπισται ἢ Ἐκκλησία μόρφωσιν τοῦ Δεσπότητος τῶν ὅλων, τῆς σαρκώσεως...».

«Ἐπτώχευσε καὶ ἐπέινασε καὶ ἐδίψησε σαρκὶ ὁ Λόγος, ταῦτα τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας ἰδιώματα δι' ὧν περιγράφεται...».

«Σὺ παντελῶς καθελεῖν ἐνόμισας τῶν θείων τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἁγίων Πάντων».

«...Χριστὸς ἐπέστη, ἐν παρρησίᾳ λέγειν τὴν συγκατάβασιν αὐτοῦ καὶ τὴν Σάρκωσιν βεβαίως ἐν εἰκόνι περιγράφεσθαι».

«...Ἀνάθεμα ἔστωσαν, οἱ μὴ τιμῶντες τὸν χαρακτῆρα τῆς σῆς
σωματώσεως».

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'

Από την Ύμνολογία τῆς Ἐκκλησίας

Ἅγιος Πρωτομάρτυρας καὶ Ἀρχιδιάκονος Στέφανος (27 Δεκεμβρίου)

Ὁ Ἅγιος Πρωτομάρτυς Στέφανος δέν εἶδε τὸν Θεὸ Πατέρα, ἀλλὰ τὴν «Δόξαν Θεοῦ», διότι ὁ Θεὸς Πατὴρ δέν ὁράται.

Ἰδέ Η' ὠδή, 3^ο τροπάριο:

«ὦφθη σοι Χριστός, ἐν Πατρῶα δόξη...».

Ἰδέ 1^ο τροπάριο εἰς αἶνους:

«Θεωρῶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ ἀοράτου Πατρὸς». Ὁ ἀόρατος Θεὸς δὲ ὁράται. Ὁ Ἅγιος Στέφανος εἶδε λοιπὸν τὴν δόξαν τοῦ ἀοράτου Πατρὸς, δηλαδή το Χριστὸ μέσα στὸ ἄκτιστο Φῶς.

Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος (6 Αὐγούστου)

Ἰδέ Ἐξόδου ἀνάγνωσμα α', εἰς ἐσπερινόν:

«Τὸ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου, ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ...».

Ἰδέ Ἐξόδου ἀνάγνωσμα β', εἰς ἐσπερινόν:

«Οὐ δυνήση ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου· οὐ γὰρ μὴ ἴδη ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται...».

Ἰδέ 3^ο τροπάριο τῆς Λιτῆς:

«...σήμερον ἐν Θαβῶρ, μυστικῶς τῆς Τριάδος τὸν Τύπον ὑποδείκνυσι...».

Ἰδέ Θ' ὠδή:

«... ἐποπτεύσωμεν νοῖ θεότητα ἄϋλον, Πατὴρ καὶ Πνεύματος, ἐν Υἱῶ μονογενεῖ ἀπαστράπτουσαν»

Ύμνολογία 26^{ης} Δεκεμβρίου

Ἰδέ 3^ο τροπάριο ἐσπερινου:

«Ὁ ἀόρατος ὁράται, ὁ ἀναφῆς ψηλαφᾶται, ὁ ἀναρχος ἄρχεται».

Πῶς λοιπὸν ὁ ἀόρατος καὶ ἄσαρκος Πατὴρ ζωγραφίζεται;

Πρώτη εὐχή ἐξορκισμῶν Μεγ. Βασιλείου (Εὐχολόγιο)

«Ὁ Θεός... ὃν εἶδεν οὐδείς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται».

Ὁσῖος Συμεῶν ὁ νέος Θεολόγος (12 Μαρτίου)

Ὁ ὀσῖος Συμεῶν διηγεῖται μία μυστικὴ ὄραση ὅπου συνομιλεῖ μὲ τὶς τρεῖς Ὑποστάσεις τῆς Ἁγ. Τριάδος: «*ἡ δὲ οὐσία τοῦ Θεοῦ ἀόρατος, ἀπερίγραφτος, ἀψηλάφητος...*».³⁷

Ὁ Ὁσῖος Θεόδωρος ὁ Ἁγιασμένος (+16 Μαΐου)

Ὁ ὀσῖος Θεόδωρος προσευχόμενος εἶδε «*ὡς τρεῖς στύλους φωτὸς ἐξ ὅλων ἴσους*» καὶ φωνὴ λέγουσα: «*Μήτε τῇ διαστάσει τοῦ ὀρωμένου παραδείγματος, μήτε τῇ περιγραφῇ, ἀλλὰ μόνον τῇ ταυτότητι πρόσεχε· οὐκ ἔστι ἐν τῇ κτίσει ὑπόδειγμα, ὃ δύναται παραστήσαι τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα*». ³⁸

Ἡ παρουσία καὶ προσκύνηση τῆς καταδικασμένης εἰκόνας τῆς «Ἁγίας Τριάδος» εἶναι εὐθεῖα ἄρνηση τῶν ἰδίων τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ «*τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτόν, ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν*»³⁹. Εἶναι ἄρνηση τῶν θεμελίων τοῦ Χριστιανισμοῦ. (Ἰδέ «*Ἀπαγορευμένες Ἀπεικονίσεις*» Γεωργίου Ε. Γαβριήλ).

---

³⁷ Περιοδικὸ «Ἅγιος Κυπριανός», Μάιος 2002

³⁸ Περιοδικὸ «Ἅγιος Κυπριανός», Μάιος 2002

³⁹ Ἰωάν. 4,24

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Σ Τ'

Προτυπώσεις, προεικονίσεις και θεοφάνειες στην Ύμνολογία τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ ὕμνολογία τῆς Ἐκκλησίας περιέχει πολλά χωρία που προτυπώνουν την σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου ὡς Υἱοῦ ἀνθρώπου.

1. Καταβασία γ' ἤχου

«Ὡς εἶδεν Ἡσαΐας συμβολικῶς, ἐν θρόνῳ ἐπηρμένῳ Θεόν, ὑπ' Ἀγγέλων δόξης δορυφορούμενον, ὦ τάλας! ἐβόα, ἐγὼ' πρὸ γὰρ εἶδον σωματούμενον Θεόν, φωτὸς ἀνεσπέρου, καὶ εἰρήνης δεσπόζοντα».

2. Καταβασία δ' ἤχου

«Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ, ὁ τόκος τῆς Θεοτόκου διεσώσατο, τότε μὲν τυπούμενος, νῦν δὲ ἐνεργούμενος».

3. Θεοτοκίον Ε' ὠδῆς (23 Φεβρουαρίου)

«Ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν ἐπὶ τὴν σὴν γαστέρα κατήλθε Πάναγνε...».

4. 6^η Αὐγούστου

- Γ' εἰρμός, 3^ο τροπάριον:
«Ὁ ἐν ἐρήμῳ τὸν Ἰσραὴλ ἄγων, σήμερον ἐν τῷ ὄρει θαβῶρ Χριστὸς ἐξέλαμψε».
- 4^ον τροπάριον Β' κανόνος, τῆς γ' ὠδῆς:
«Ἡ σκιάζουσα δόξα ἐν τῇ σκηνῇ πρότερον, τύπος γεγένηται τῆς δόξης ἐν θαβῶρ σου Δέσποτα μεταμορφούμενος».
- ΣΤ' ὠδῆ, 2^ον τροπάριον β' κανόνος:
«...ἐλήλυθε σαφῶς Χριστὸς ἡ Ἀλήθεια, Μωϋσῆς ἀνεβόησεν, ἐν τῷ θαβωρίῳ κατιδὼν σου τὴν θεότητα».

5. 4^η Σεπτεμβρίου

- Θεοτοκίον Γ' ὠδῆς:
«...ἐσχέθης φωνῆ Κυρίου τοῦ τεχθέντος ἐκ Παρθένου σαρκί».
- Ε' ὠδῆ, 3^ον τροπάριον:
«Τῇ πέτρα σκεπασθεῖς... τὴν σάρκωσιν ἔγνωσ, τοῦ Λόγου ὡς ὀπίσθια».
- Θεοτοκίον Ε' ὠδῆς:
«...ἔμαθες, ὦ θεόπτα, ὡς μέλλει ἐκ Παρθένου, σαρκὶ τεχθήσεται».

6. Κυριακὴ Σαμαρείτιδος

- Γ' ὠδῆ, 2^ον τροπάριον μεσονυκτικοῦ:
«Τῷ Ἀβραάμ ὄφθης ἐν σχήματι ἀνδρικῷ τριττῇ μονάς...».

- Θεοτοκίον μεσονυκτικοῦ Δ' ὠδῆς:
«Ὅπτανόμενος πάλαι, τυπικῶς προκατήγγειλλε, τὴν ἐκ σοῦ Παρθένε, σάρκωσιν ὁ Λόγος...».
  - ΣΤ' ὠδῆ, 2^{ον} τροπάριον:
«...Ἡσαΐας ὑψηλοῦ θρόνου καθήμενον εἶδεν, τὴν τριπτὴν ἐπέγνω, τῆς μιᾶς θεαρχίας ὑπόστασιν».
- 7. Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ (Θεοτοκίον μεσονυκτικοῦ, Γ' ὠδῆ)**
«Ἐφάνης τῷ Μωϋσῆ ἐν Βάτω ὡς ἄγγελος τῆς μεγάλης Βουλῆς τοῦ Παντοκράτορος, τὴν σάρκωσιν Θεοῦ Λόγε προδηλῶν...».
- 8. Κυριακὴ Παραλύτου (Τρίτο τροπάριο μεσονυκτικοῦ, Ζ' ὠδῆ)**
«Ἐφάνη τῷ Ἀβραάμ, Θεὸς τρισυπόστατος, ἐν τῇ δρυϊ Μαβρη...».
- 9. Ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως (Πρώτο τροπάριο, Α' ὠδῆς)**
«Τῷ Σωτῆρι Θεῷ τῷ ἐν θαλάσῃ λαὸν ποσὶν ἀβρόχοις ὀδηγήσαντι καὶ Φαραῶ πανστρατιᾷ καταποντίσαντι...».
- 10. Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς (Δεύτερο τροπάριο, Δ' ὠδῆ)**
«Ὁ ἐν προφήταις λαλήσας ..., Θεὸς ἀληθῆς ὁ Παράκλητος, τοῖς τοῦ Λόγου ὑπηρέταις γνωρίζεται σήμερον».
- 11. Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων (Τρίτο τροπάριο μεσονυκτικοῦ, Α' ὠδῆ)**
«...Ἀβραάμ ...τὸν ποιητὴν πάντων, ὑπεδέξατο χαίρων...».
- 12. 30^η Ἰανουαρίου (μνήμη ἁγίου Ἰπολύτου, Η' ὠδῆ)**
«...τὸν ἐν μορφῇ ἀγγέλου ὄραθέντα, ἐν καμίνῳ πυρὸς τοῖς ὑμολόγοις Χριστὸν τὸν Θεὸν ὑμνεῖτε...».
- 13. 6^η Αὐγούστου (Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος)**
- Γ' ὠδῆ, 3^ο τροπάριο:
«...ὁ ἐν ἐρήμῳ τὸν Ἰσραὴλ ἄγων, ἐν Θαβῶρ σήμερον Χριστὸς ἐξέλαμψε...».
  - Γ' ὠδῆ, 4^ο τροπάριο:
«Ἡ σκιάζουσα δόξα ἐν τῇ σκηνῇ... τύπος γεγένηται τῆς ἐν Θαβῶρ μεταμορφώσεως».
  - Δ' ὠδῆ, 2^ο τροπάριο:
«Νόμον ἐν Σινᾷ, διατυπούμενος, Χριστὲ ὁ Θεός...».
  - Δ' ὠδῆ, 2^ο τροπάριο 2^{ου} κανόνος:
«Ὁ τὴν βάτον φυλάξας ἀλώβητον, θεολαμποῦσα σάρκα ὑπέδειξας ἐν Θαβῶρ Δέσποτα».
  - Δ' ὠδῆ, 3^ο τροπάριο:
«Χριστὲ ὁ Θεός, ὁ αὐτὸς ἐν νέφει τὴν ἐπίβασιν θεῖς, ἐν Θαβῶρ ἐξέλαμψας».σς

14. 17^η Δεκεμβρίου (Μεγαλυνάριον)

«Τόκον τῆς Παρθένου προκατιδῶν Δανιήλ, ἐνέφραξας στόμα λεόντων...».

15. Α' Κυριακή τῶν Νηστειῶν (Τριώδιο, Β' ὠδή)

«Ἴδετε, ἴδετε ἐγὼ εἶμι, ὁ ἐν θαλάσῃ σώσας καὶ ἐν ἐρήμῳ κορέσας ... ἵνα τὸν πεπτωκότα τῆ φθορᾶ φορέσας, ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.»

16. 7^η Καταβασία (γ' ἤχου)

«Σὲ τὸν ἐν πυρὶ δροσίσαντα ...καὶ παρθένῳ ἀκηράτῳ ἐνοικήσαντα, Θεὸν Λόγον ὑμνοῦμεν».

17. 3^η Ἀπριλίου (Μηναῖο, Ζ' ὠδή)

«...τὴν φλόγα ἀνερρίπισε, Χριστὸς δὲ ἐφήπλωσε θεοσεβέσι παισὶ, δρόσον τοῦ πνεύματος».

18. 7^η Ἀπριλίου (Μηναῖο, Ζ' ὠδή)

«Ὁ τοὺς παῖδας δροσίσας ἐν καμίνῳ καὶ παρθένον μετὰ τόκον φυλάξας τὴν σὲ τεκοῦσαν...».

19. 8^η Αὐγούστου (Δόξα ...καὶ νῦν, ἐσπερινῷ)

«Ὁ πάλαι τῷ Μωσεῖ συλλαλήσας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ ...σήμερον ἐπὶ ὄρους Θαβῶρ μεταμορφωθείς».

20. 17^η Δεκεμβρίου

• Μηναῖο, Δ' ὠδή:

«Ἐξ ὄρους κατασκίου Λόγε, ὁ προφήτης, τῆς μόνης Θεοτόκου, μέλλοντος σαρκουῖσθαι, θεοπτικῶς κατενόησε...».

• Θεοτοκίον, Ε' ὠδή:

«Μυσταγωγεῖ τοὺς τύπους τῆς ἀπορρήτου σαρκώσεως Ἄχραντε, Δανιήλ ὁ προφήτης ὁ ἔνδοξος».

• Ε' ὠδή, 2^ο τροπάριον:

«Ἐπὶ νεφέλης ὡς Υἱὸν σε ἀνθρώπου ἐρχόμενον, ...Κριτὴν καὶ βασιλέα, ἐθεώρει ὁ Δανιήλ».

Ἐδῶ βλέπουμε ὅτι ἡ προφητεία ἀναφέρεται στὸν Υἱὸ καὶ ὄχι στὸν Πατέρα.

• Θεοτοκίον, Ε' ὠδή:

«Ἴδὸν ἡ Παρθένος ἐν μήτρᾳ ἐμφανῶς συλλαμβάνει Χριστὸν τὸν Θεόν, ἧς περ τὴν προτύπωσιν προεώρακε Δανιήλ».

• Ζ' ὠδή, 3^ον τροπάριον:

«Τρεῖς ἐν καμίνῳ βεβλημένους ...τοῦ τετάρτου τὴν θέαν, Υἱὸν προηγόρευσε τοῦ Θεοῦ».

• Θεοτοκίον, Ζ' ὠδή:

«Δανιήλ, τῆς Παρθένου τὸν τόκον, σαφῶς προτεθέασαι, μυστικαῖς εἰκόσι μορφούμενον».

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ζ'

Τό Όραμα του Δανιήλ

Σέ αυτό τό κεφάλαιο ἀναφερόμεθα στό ὄραμα τοῦ Δανιήλ. Ὁ Δανιήλ εἶδε τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ πρωτυπωθέντα, ὁ Ὅποιος ἐρχόμενος εἰς τόν κόσμον καί λαβῶν ἀνθρωπίνην μορφήν θά ἔκρινε τόν κόσμον κατὰ τήν δευτέραν Του παρουσίαν, Αὐτός ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ καί ὄχι ὁ Ἄναρχος Πατήρ, σύμφωνα μέ τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ «ὅτι ὁ Πατήρ κρίνει οὐδένα, πᾶσα τήν κρίσιν δέδωκε τῷ Υἱῷ».

1) Ἴδὲ Κυριακοδρομίον Θεοτόκη Γ' τόμον Κυριακῆ τῶν Ἀπόκρεω (σελ. 323):
«Ἐφανέρωσε δὲ ὁ Θεάνθρωπος τήν δόξαν, μέ τήν ὁποίαν πάλιν ἔρχεται, ἵνα μὴ νομίσωμεν, ὅτι καί ἡ δευτέρα Αὐτοῦ Παρουσία θά εἶναι ταπεινὴ καί ἀγνώριμος, καθὼς καί ἡ πρώτη. Εἰς τήν πρώτην ἐφάνη βρέφος ἐσπαργανωμένον, εἰς φάτνην τῶν ἀλόγων κείμενον· εἰς τήν δευτέραν θά ἐμφανισθῆ ὡς Θεὸς πανυπερένδοξος, ἐπὶ θρόνου Κρίσεως καθήμενος. **Τὴν δόξαν καί λαμπρότητα τῆς Δευτέρας Αὐτοῦ Παρουσίας περιγράφει πλατύτερον ὁ Ἅγιος Προφήτης Δανιήλ, μέγαν φόβον ἐνστάζων εἰς τήν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. "Ἐθεώρουν, λέγει, ἕως ὅτου οἱ θρόνοι ἐτέθησαν, καί παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο καί τὸ ἔνδυμα Αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν, καί ἡ θριξ τῆς κεφαλῆς Αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρὸν, ὁ θρόνος Αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ Αὐτοῦ πῦρ φλέγον· ποταμὸς πυρός εἶλκεν ἔμπροσθεν Αὐτοῦ· Χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν Αὐτῷ καί μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν Αὐτῷ· **Κριτήριον ἐκάθισε, καί βίβλοι ἠνεώχθησαν**"»⁴⁰.**

Θαυμασία ἐρμηνεία τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη. Ὅπως καθαρὰ τὸ λέγει καί ὁ Προφήτης, ὁ Παλαιὸς ἡμερῶν εἶναι ὁ Χριστὸς ποὺ θά κρίνει τόν κόσμον καί ὄχι ὁ Ἄναρχος Πατήρ.

2) Ὁ Προφήτης Δανιήλ γιὰ τὸν Παλαιὸ τῶν ἡμερῶν

Ὁ Προφήτης Δανιήλ ὁμιλεῖ γιὰ τὸν Παλαιὸ τῶν ἡμερῶν λέγοντας: «Χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν Αὐτῷ καί μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν Αὐτῷ». Ὁ δὲ Ἀπόστολος Ἰωάννης στήν Ἀποκάλυψιν γράφει: «Ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καί χιλιάδες χιλιάδων, λέγοντες φωνῇ μεγάλη ἄξιον ἐστὶ τὸ ἄρνιον τὸ ἐσφαγμένον...»⁴¹. Δηλαδή ὅτι εἶδε καί ὁ Προφήτης Δανιήλ μέ τις μύριες χιλιάδες κ.λ.π.

⁴⁰ Δανιήλ Ζ' 9-10

⁴¹ Ἀποκ. ε' 11-12

Ἐδῶ φαίνεται ὀλοκάθαρα ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ἄκακο ἀρνίον τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ποῦ θὰ κρίνει τὰ σύμπαντα.⁴²

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΒΡΑΙΟ ΤΡΥΦΩΝΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ⁴³

«Ἄν δὲ τόση δύναμις δεικνύεται ὅτι ἠκολούθησε καὶ ἀκολουθεῖ τὴν οἰκονομίαν τοῦ πάθους Του, πόση θὰ εἶναι ἢ κατὰ τὴν μέλλουσαν ἐνδοξον παρουσίαν Του; Διότι θὰ ἔλθῃ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐπάνω εἰς τὰς νεφέλας, καθὼς προεμήνυσε ὁ Δανιὴλ, συνοδευόμενος ἀπὸ ἀγγέλους.

Εἶναι δὲ οἱ ἐξῆς λόγοι: “παρετήρουν ἕως ὅτου ἐτέθησαν θρόνοι καὶ ἐκάθησεν ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ἔχων περιβολὴν ὡς χιόνα λευκὴν καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς του ὡς ἔριον καθαρὸν, ἐνῶ ὁ θρόνος του ἦτο ὡς φλόγα πυρός, οἱ τροχοὶ του ὡς πῦρ φλέγον. Ποταμὸς πυρὸς ἔρρεε πηγάζων ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν εἰς αὐτὸν καὶ μύρια μυριάδες τὸν περιστοιχίζον. Ἦνοίγησαν βίβλοι καὶ ἐκάθησε κριτήριον”.

Τοῦ ἰδίου Ἁγίου Ἰουστίνου, σελ. 481:

Ὅταν «ὁ Δανιὴλ λέγῃ ὡς υἱὸν ἀνθρώπου τὸν παραλαμβάνοντα τὴν αἰώνιον βασιλείαν», δὲν ὑπαινίσσεται τὸ ἴδιον ἀκριβῶς; Πράγματι τὸ ὅτι εἶπεν: «ὡς υἱὸν ἀνθρώπου» δηλώνει φαινόμενον μὲν καὶ γενόμενον ἄνθρωπον, ἀλλὰ μὴ προερχόμενον ἀπὸ ἀνθρώπινον σπέρμα. Καὶ τὸ ὅτι εἶπε τοῦτον λίθον ἀποκοπέντα χωρὶς χειρᾶς, ἔκραξε τὸ ἴδιον ἐν μυστηρίῳ διότι τὸ νὰ λέγῃ ὅτι ἐξετεμήθη ἄνευ χειρῶν, ἐννοεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρώπινον ἔργον, ἀλλ' ἔργον τῆς βουλῆς τοῦ προβάλλοντος αὐτὸν Πατρὸς τῶν ὅλων Θεοῦ».

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

«Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς».⁴⁴

«Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἀφοριεῖ...»⁴⁵

⁴² Ἴδὲ εἰς βιβλίον Ἁγίου Ἰουστίνου τοῦ Φιλοσόφου, Ε.Π.Ε. Πατερικὲς Ἐκδόσεις, Θεσσαλονίκη 1985, σελ. 341-344, ἐρμηνεία.

⁴³ Ἀπολογηταί, Ἰουστίνος, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Ἁγίου Γρηγορίου ὁ Παλαμᾶς Σέλ.341-343, ἐρμηνεία.

⁴⁴ κεφ. κδ' 30

⁴⁵ κεφ. κε' 31

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

«Καὶ τότε ὄψονται τὸ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς...».⁴⁶

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

«Καὶ τότε ὄψονται τὸ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης».⁴⁷

3) Ἴδὲ ὕμνολογία 17^{ης} Δεκεμβρίου (Προφήτου Δανιήλ καὶ τριῶν Παίδων)

Τὸ τρίτο τροπάριο ἀπὸ τὰ στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ ἀποτελεῖ ἓνα λαμπρὸ παράδειγμα ἐρμηνευτικῆς τῶν Θεοφόρων Πατέρων καὶ ὕμνογράφων καὶ βιογράφων τῆς Ἐκκλησίας.

«Ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ Ἀγγέλοις κυκλούμενον, τὸν ὑπὲρ κατάληψιν ἐθεώρησας, **Κριτὴν** ὑπάρχοντα δίκαιον, Προφήτα θαυμάσιε· ἐκπλαγεῖς δὲ τὸ φρικτόν, τῆς ἐμφοβου ὀράσεως **διεσημανας**, τοῖς μετέπειτα πᾶσιν ὑπογράψας, τὴν δευτέραν παρουσίαν, τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ ἡμῶν». (Ἀναπολόγητοι οἱ παρερμηνευτές).

1^{ον} Κάθισμα ὁρθρου

«Προφητείας τὴν χάριν πεπλουτικῶς, τῆς Πανάγνου τὸν τόκον σκιαγραφεῖς, καὶ λύεις ὄνειρατα, τῶν κρατούντων σαφέστατα...».

Θεοτοκίον Δ' ὠδῆς

«**Μυσταγωγεῖ τοὺς τύπους**, τῆς ἀπορρήτου σαρκώσεως Ἄχραντε, τῆς ἐκ σοῦ Ὑψίστου, **Δανιὴλ ὁ Προφήτης ὁ Ἐνδοξος**».

Ἴδὲ Ε' ὠδῆ, 2^{ον} τροπάριον τῶν Ἁγίων Τριῶν Παίδων

«**Νοερῶς ἐμνεῖτο, Δανιὴλ φιλόφθωπε**, τὰ σὰ μυστήρια· ἐπὶ γὰρ νεφέλης, ὡς **Υἱὸν σε ἀνθρώπου ἐρχόμενον**, τῶν Ἐθνῶν ἀπάντων οἷα **Κριτὴν καὶ Βασιλέα**, ἐθεώρει νοὸς καθαρότητι».

Ἴδὲ Θεοτοκίον ΣΤ' ὠδῆς

«**Ἰδοὺ Παρθένος ἐν μήτρᾳ**, ἐμφανῶς συλλαμβάνει Χριστὸν τὸν Θεόν· ἧς περ τὴν **προτύπωσιν**, ἐλλαμφθεῖς τῷ Πνεύματι, **προεώρακε Δανιὴλ ὁ Ἐνδοξος**».

⁴⁶ κεφ. κα' 27

⁴⁷ κεφ. ιγ' 26, ιδ' 62

4) 18^{ης} Δεκεμβρίου τῶν Πατέρων (Ζ' ᾠδῆ, 5^{ον} τροπάριον)

«Τῇ θεωρίᾳ ἐνατενίσας τοῦ Πνεύματος, ὁ Προφήτης, πάλαι Δανιήλ, Χριστοῦ προτυποῖ, τὴν δευτέραν ἔλευσιν, καὶ τὰ ἐν ταύτῃ φρικτὰ προκαταγγέλει, ἐκβοῶν· ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ».

Θεοπνεύστως οἱ Ἅγιοι ὑμνογράφοι ἐρμήνευσαν τὴν προφητείαν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'

Περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ Νόμου στό Σινᾶ

1) 1 Φεβρουαρίου

- Προεόρτιον ἔσπερινοῦ:
«Σήμερον Συμεών, τὸν Κύριον τῆς δόξης ὑποδέχεται ...ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ πλάκας δόντα αὐτῷ».
- ὠδή Α', 4^ο τροπάριον, κανὼν προεόρτιος:
"...κατὰ νόμον ὑπέικεις Χριστέ, ὁ πρὶν ὑπαγορεύσας μοι τὸν Νόμον, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ."
- Κάθισμα Ὁρθρου:
«...ὁ δι' ἐμὲ νηπιάσας, ὑπὸ νόμον ἐγένου, ὁ πάλαι χαράξας τὸν Νόμον ἐν Σινᾶ...».
- Θ' ὠδή, 2^ο τροπάριον:
«Ὁ πλαξὶν ἐγχαράξας τὸν τοῦ γράμματος νόμον, χερσὶ πρεσβύτου ὡς νήπιον ἀγκαλίζεται...».

2) 2 Φεβρουαρίου

- 2^ο τροπάριον ἔσπερινοῦ:
«Δέχου Συμεὼν ὃν Μωϋσῆς νομοθετοῦντα προεώρα ἐν Σινᾶ, βρέφος γενόμενον».
- Ἰδέ εἰς Λιτήν:
«ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ὁ καὶ τὸν Νόμον ἐν Σινᾶ δούς τῷ Μωσεῖ, σήμερον βρέφος ὁράται...».
- 2^{ον} τροπάριον Λιτῆς:
«Σήμερον, ὁ πάλαι τῷ Μωσεῖ ἐν Σινᾶ ἐπιδούς Νόμον, τοῖς νομικοῖς ὑποκύπτει θεσμοῖς...». (Ἰδέ καὶ Παρακλητικὴ, ἤχος πλ. α', α' ὠδή)
- 4^{ον} τροπάριον Λιτῆς:
«Σήμερον Συμεὼν, τὸν Κύριον ὑποδέχεται ...ὃν ἐν τῷ Σινᾶ πλάκας δόντα τῷ Μωϋσῆ...».
- Κάθισμα μετὰ τὴν Γ' ὠδή:
«Ἐν Σινᾶ πάλαι κατείδε Μωϋσῆς τὰ ὀπίσθα Θεοῦ ...νῦν Συμεὼν τὸν σαρκωθέντα Θεὸν ἐνηγκαλίσατο».
- Μεγαλυνάριον Θ' ὠδῆς:
«Ἀγκαλίζεαι χερσίν, ὁ πρεσβύτης Συμεὼν τὸν τοῦ Νόμου ποιητὴν καὶ Δεσπότην τοῦ παντός».

3) 3 Φεβρουαρίου

- “Δόξα” Αποστίχων:
«Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν, ὁ καὶ τὸν Νόμον πάλαι ἐν Σινᾷ δοὺς τῷ Μωσεῖ, σήμερον βρέφος ὁράται».

4) 4 Φεβρουαρίου

- Γ' τροπᾶριον ἑσπερινουῦ:
«Ὁ ἐν Σιναίῳ ὄρει τὸν νόμον τάξας ποτέ, νῦν ἐν Σιών ...χερσὶ τῆς Θεοτόκου ὡς βρέφος Χριστέ».
- “Δόξα” Αποστίχων:
«Σήμερον Συμεὼν τὸν Κύριον ὑποδέχεται, ὃν ἐν τῷ Σινᾷ πλάκας δόντα τῷ Μωσῆ, οὗτος ἐστὶν ὁ ἐν προφήταις λαλῶν».

5) 30 Ἰανουαρίου

- Εἰς Αἶνους:
«Σήμερον ὁ Χριστὸς ἐν τῷ ναῷ προσφέρεται ὡς βρέφος, ὁ Μωσεῖ διδοὺς τὸν Νόμον».

6) 6 Αὐγούστου

- 1^{ον} τροπᾶριον ἑσπερινουῦ:
«Ὁ πάλαι τῷ Μωσεῖ συλλαλήσας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾷ διὰ συμβόλων, Ἐγὼ εἰμὶ λέγων ὁ ἽΩν, σήμερον ἐπ' ὄρους Θαβῶρ μεταμορφωθείς...».
- 3^{ον} τροπᾶριον ἑσπερινουῦ:
«...Συλλαλοῦντες Χριστῷ Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας ἐδείκνυον ὅτι ζώντων καὶ νεκρῶν κυριεύει καὶ ὁ πάλαι διὰ νόμον καὶ προφητῶν λαλήσας ὑπῆρχε Θεός...».
- 4^{ον} τροπᾶριον ἑσπερινουῦ:
«Ὅρος Σινᾷ ἐν ᾧ οἱ πόδες Σου ἔστησαν Κύριε, ἐπ' ἐσχάτων ἐφάνέρωσεν ἡ φρικτὴ Σου Μεταμόρφωσις». σσ

7) Πέμπτη τῆς Ἀναλήψεως

- Α' ὠδὴ Ὁρθρου:
«Τῷ ὀφθέντι Θεῷ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Σινᾷ καὶ Νόμον δόντι τῷ θεόπτη Μωσεῖ...».

8) 4 Σεπτεμβρίου

- Α' ὠδὴ Ὁρθρου:
«Μωσῆς ὡς ἐνωπίῳ Θεῷ συνομιλήσας πρῶτος ἐφανῶς, ἐν προσώπῳ πρὸς πρόσωπον ...βλέψας Αὐτόν».

- Γ' ὠδή:
«Ἦχθης τοῦ φρικτοῦ ὄραματος πάνσοφε, ἀλλ' ἐσχέθης φωνή Κυρίου, τοῦ τεχθέντος ἐκ Παρθένου σαρκί».
- Ε' ὠδή:
«Τῇ πέτρα σκεπασθεὶς θεόπτα, τὴν σάρκωσιν ἔγνωσ τοῦ Λόγου ὡς ὀπίσθια».
- Θεοτοκίον τῆς ε' ὠδῆς:
«Εἰσέδυσ αἰσθητῶς, τῷ γνώφω καὶ ἔμαθες τὰ ἄρρητα ᾧ θεόπτα, ὡς μέλλει ἐκ Παρθένου, Θεὸς σαρκὶ τεχθῆσθαι».
- Η' ὠδή:
«...ἅπαντα ἔβλεψας τῆς Παρθένου τὰ ἰνδάλματα, προδιαγράφοντα αὐτῆς τὴν θείαν γέννησιν, ἐν φλογὶ βάτον κατεῖδες μορφὴν τὴν ἀόρατον».
- Θ' ὠδή:
«Γέγονας αὐτόπτης Κυρίου θεόπτα καὶ μετὰ θάνατον, οὐκ ὡς ἐν πέτρα τὸ πρὶν, ἀλλ' ἀνθρωπίνω σώματι, φῶς ἀπαστράπτοντα θεότητος».

9) Μεσονυκτικὸ Κυριακῆς

- Γ' ὠδή (πλ' α'):

«Εφάνης τῷ Μωσῆ ἐν βάτῳ ὡς ἄγγελος βουλής Παντοκράτορος, σοῦ τὴν ἐκ Παρθένου προδηλῶν σάρκωσιν Θεοῦ Λόγε».

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Θ '

Ὁ Παλαιός τῶν Ἡμερῶν εἶναι ὁ Χριστός

Κάθισμα Ὁρθρου Ὑπαπαντῆς (2 Φεβρ.)

«Νηπιάζει δι' ἐμέ, ὁ Παλαιός τῶν ἡμερῶν· καθαρσίων κοινωνεῖ, ὁ καθαρῶτατος Θεός...»

Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς Ὑπαπαντῆς

«Ὁ Παλαιός τῶν ἡμερῶν, ὁ καὶ τὸν νόμον πάλαι ἐν Σινᾷ δοὺς τῷ Μωσεῖ, σήμερον βρέφος ὁράται· καὶ κατὰ νόμον, ὡς νόμου ποιητῆς, τὸν νόμον ἐκπληρῶν, ναῶ προσάγεται».

Ἀκολουθία ἀγ. Πολυκάρπου Σμύρνης, Θεοτοκίον Ε' ὠδῆς (23 Φεβρ.)

«Ὁ Παλαιός ἡμερῶν, ὡς ἐπὶ πόκον ὑετὸς Πάναγνε, ἐπὶ τὴν σὴν γαστέρα κατήλθε τὴν ἡγιασμένην, καὶ νέος ἐφάνη Ἀδὰμ ὁ φιλάνθρωπος»

Ἀκολουθία Ὁσίου Ἀθανασίου Ἀθωνίτου Θεοτοκίον Α' ὠδῆς (5 Ἰουλ.)

«Νέον παιδίον ὑπὲρ λόγον τέτοκας, τὸν παλαιὸν ἡμερῶν, νέας ἐν γῆ τρίβους, ἀρετῆς δεικνύμενον· οὗ ὁ κλεινὸς θεράπων σου, Ἀθανάσιος κόρη, τῷ ἔρωτι τιτρωσκόμενος, τοῦτόν σοι τὸν οἶκον ἐδείματο».

Παρακλητικὴ, Θεοτοκίον Α' ὠδῆς, πλ. α' (Παρασκ. πρωΐ)

«Νέον βρέφον ἡμῖν, τὸν Παλαιὸν ἡμερῶν, ἀγνή Παρθένε ἀπεκύησας, παλαιωθεῖσαν τὴν φύσιν ἀνακαινίσαντα, ἀνθρώπων Πανάμωμε, τῷ Θείῳ πάθει αὐτοῦ»

Παρακλητικὴ, Θεοτοκίον Η' ὠδῆς πλ. β' (Τρίτη πρωΐ)

«Νέον ἡμῖν, βρέφος ἀπεκύησας, τὸν Παλαιὸν ἡμερῶν, νέας ἐπὶ γῆς, τρίβους ὑποδεικνύντα, καὶ τὴν παλαιωθεῖσαν φύσιν καινουργοῦντα, Ἀνύμφευτε εὐλογημένη»

Τριώδιον, Κυριακή ε' Νηστειῶν, Θεοτοκίον Θ' ὠδῆς

«Νόμους τῆς φύσεως Κόρη, ὑπὲρ φύσιν λαθοῦσα, νέον παιδίον ἐπὶ γῆς, ἐκύησας ἀγνή Νομοδότην ὄντα, καὶ Παλαιὸν ἡμερῶν, νοητὲ Οὐρανέ, τοῦ τῶν πάντων Ποιητοῦ· διὸ πίστει καὶ πόθῳ, σὲ μακαρίζομεν»

Ἰωαν. Χρυσόστομος, Λόγος εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Σωτῆρος (PG.56,389, Συνταξ. Ιβ' σελ.677)

«Ἄλλὰ τί εἶπω, ἢ τί λαλήσω; Ἐκπλήττει γὰρ με τὸ θαῦμα. Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν παιδίον γέγονεν, ὃ ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καθήμενος ἐν φάτνῃ τίθεται...»

Κύριλλος Ἱεροσολύμων, Λόγος εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν (Δ' ΒΕΠ 39, 278.ε)

«Πᾶσα ἢ γῆ προσκυνησάτω, πᾶσα γλῶσσα ἀσάτω, πᾶσα ψαλλέτω, πᾶσα δοξολογησάτω παιδίον Θεόν, τεσσαρακοθήμερον καὶ προαιώνιον, παιδίον μικρὸν καὶ παλαιὸν τῶν ἡμερῶν, παιδίον θηλάζον καὶ τῶν αἰώνων ποιητὴν»

Μεθόδιος Ὀλύμπου, Εἰς τὸν Συμεῶνα καὶ εἰς τὴν Ἄνναν... (H' PG 18,365B)

«Ἐπὶ τούτοις πᾶσι παρρησιασάμενος ὁ δίκαιος, καὶ τῇ προτροπῇ εἷξας τῆς διακονησαμένης Θεῶ πρὸς ἀνθρώπους Θεομήτορος, ὑπεδέξατό με ταῖς γηραλέαις ἀγκάλαις τὸν ἐν νηπιότητι παλαιὸν τῶν ἡμερῶν, εὐλόγησε δὲ τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· Νῦν ἀπολύεις...»

Μέγας Ἀθανάσιος, Εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ (1 ΒΕΠ 36,225.20).

«Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν παιδίον γέγονεν»

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι'

Μαρτυρίες Αγίων για τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς

Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου «Αἱ Ἅγιοι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι»
σελ. 183, Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός

«Ἰωάννης ὁ ἐκ Δαμασκοῦ τῆς Συρίας καταγόμενος, υἱὸς Σεργίου τοῦ μεγάλου Λογοθέτου, ἦτοι τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ παρὰ τῷ Χαλίφῃ τῶν Ἀράβων, ἐξεπαιδευθὴ παρὰ τῷ ἐκ Καλαβρίας σοφωτάτῳ Μοναχῷ Κοσμᾷ, ἀποβάς εἰς τῶν λογιωτέρων ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνος ἐπονομασθεὶς διὰ τὴν εὐγλωττίαν του Χρυσορρόας. Ἦν δὲ κατὰ τὸν ἐγκωμιαστὴν αὐτοῦ περὶ τὴν ἀριθμητικὴν ἄλλος Πυθαγόρας καὶ Διόφαντος, περὶ δὲ τὴν Γεωμετρίαν νέος Εὐκλείδης, περὶ τὴν Ἠθικὴν, ἄλλος Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων, δεινὸς περὶ τοὺς κανόνας τῆς Λογικῆς, μύστης τῆς Μουσικῆς ἄριστος, γνώστης ἀκριβῆς τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως τῆς τ' ἐπιγείου καὶ τῆς οὐρανίας, φιλόσοφος δὲ καὶ Θεολόγος οὐδενὸς δεύτερος, συντάξας μακρὰν ἐξήγησιν τῆς κατ' Ἀριστοτέλη, Πορφύριον καὶ Ἀμμώνιον διαλεκτικῆς πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων. Γινόμενος δὲ μοναχὸς ἔγραψε τοὺς τρεῖς πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς ἁγίας Εἰκόνας ἀπολογητικοὺς λόγους, τὴν ὀρθότητα καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ὁποίων ἀνωμολόγησαν καὶ αὐτοὶ **δη οἱ ἀντίπαλοί του.**»

Αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Εὐχαΐτων ἀποκαλῶντας τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν «Χελιδόνα λιγυρὰν καὶ ἀηδόνα μελιχρᾶν καὶ ἠδύλαλον καὶ τῶν ἀσμάτων λύραν παναρμόνιον πηγὴν νέκταρ βλύζουσαν ἄῤυλον. Κρατῆρα χρυσόρρειθρον καὶ μουσικὸν τοῦ πνεύματος ὄργανον».

Εἰς τὸ βιβλίον «**Θεωρία τῆς ἀγιογραφίας**» (Ἰωάν. Βράνου) ἀναφέρει ὅτι στὴ Βυζαντινῇ ἀγιογραφίᾳ ὁ πατὴρ δὲν εἰκονίζεται, ἀλλὰ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ (Υἱὸ τοῦ Θεοῦ) γιὰ δύο λόγους: Πρῶτον μὲν, γιὰτὶ ὁ Πατὴρ δὲν προσέλαβε σάρκα, ὅπως ὁ Υἱὸς μὲ τὴν ἐνανθρώπησιν καὶ συνεπῶς κανεὶς δὲν ἔχει δεῖ τὸν Θεὸ-Πατέρα. Δεύτερον δέ, ἐπειδὴ κάθε πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι ὀλόκληρος ὁ Θεός. Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ εἶναι ἡ μόνη πλήρης δογματικὴ εἰκόνα τῆς Ἁγ. Τριάδος ποὺ μᾶς ἄφησε κληρονομία ἢ Ἰ. Παράδοση.

Ὁ ὁσιος Νεκτᾶριος τῆς Ὀπτινα τὸ 1916 ἐδέχθη τὴν Ναταλία Β. καὶ τὴν ἀδελφὴ τῆς ποὺ ἠθελαν νὰ γίνουν μοναχές. Ἀφοῦ τις ὠδήγησε μπροστὰ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος (φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ) εἶπε: «Σᾶς δέχομαι ὅπως ὁ Ἀβραάμ ὑποδέχθηκε τὴν Ἁγία Τριάδα».

Εἰς τὸ βιβλίον «*Ἁγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλός*» (Χαραλ. Βασιλοπούλου, σελ. 256) διαβάζομε τά ἀκόλουθα: «... ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐπῆγε εἰς τὸν Ἀβραάμ ὡς τρεῖς ἄνθρωποι καὶ τοὺς ἐπῆρε εἰς τὴν καλύβα του καὶ τοὺς ἐφίλευσεν. Τότε ἐκατάλαβε πῶς ἦτο ἡ Ἁγία Τριάς καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος».

Εἰς τὸ βίον τοῦ ἁγίου Νήφωνος Κωνσταντιανῆς διαβάζομε τὴν φοβερὴ ἀποκάλυψη πού εἶδε ὁ ἅγιος: «*Ὁ Πατέρας τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ, ὁ Γεννήτωρ, τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτο καὶ ἀκατάληπτο, ἀνέτειλε ξαφνικὰ λάμποντας πάνω ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν ἀπέραντο θάλαμο, ἐπάνω ἀπὸ τίς ἄχραντες δυνάμεις...*».

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Α '

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός για την είκόνιση του Ανάρχου Πατρός

Από τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Δαμασκηνοῦ, προκύπτει ὅτι ὁ ἄναρχος Πατήρ δὲν ζωγραφίζεται.

- 1) «Τοῦ ἀοράτου καὶ ἀσώματου καὶ ἀπεριγράπτου καὶ ἀσχηματίστου Θεοῦ, τίς δύναται ποιήσασθαι μίμημα. Παραφροσύνης ἄκρας καὶ ἀσεβείας τὸ σχηματίζειν τὸ Θεῖον». (PG, 94,1169C)
- 2) «Ἀδύνατον εἰκονίζεσθαι Θεὸν τὸν ἄποσον καὶ ἀπερίγραπτον καὶ ἀόρατον». (PG, 94,1237C)
- 3) «Πάλαι ὁ Θεός, ὁ ἀσώματος οὐδαμῶς εἰκονίζετο. Νῦν σαρκὶ ὀφθέντος Θεοῦ, εἰκονίζω Θεοῦ τὸ ὀρώμενον». (PG, 94,1245A)
- 4) «...ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπερίγραπτός ἐστι». (PG, 96,1353C)
- 5) «Ὅταν ὀρατὸς σαρκὶ ὁ ἀόρατος γένηται, τότε εἰκονίσεις τὸ ὁμοίωμα τοῦ ὀραθέντος». (PG, 94,1240A)
- 6) «Οὐ τὴν ἀόρατον εἰκονίζω Θεότοτητα, ἀλλ'εἰκονίζω Θεοῦ τὴν ὀραθεῖσαν σάρκα». (PG, 94,1236C)
- 7) «Εἰ δὲ θεότητος τῆς αὐτοῦ καὶ ἀσώματου καὶ ἀοράτου εἰκόνα τίς τολμήσει ποιῆσαι, ὡς ψευδῆ ἀποβαλλόμεθα». (PG, 94,1293D)
- 8) «Θεοῦ ἀσώματου, μήτε περιγραφὴν, μήτε κατάληψιν ἔχοντος ἀδύνατον ποιεῖν εἰκόνα. Πῶς τὸ μὴ ὀραθὲν εἰκονισθῆσεται;». (PG, 94,1289)
- 9) «Δανιὴλ ὁμοίωμα ἀνθρώπου εἶδε, ὡς υἱὸν ἀνθρώπου ἐλθόντα ἐπὶ τὸν Παλαιὸν τῶν ἡμερῶν, εἶδε τὸν τύπον καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι. Ἐμελλε ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ἀόρατος, ἀνθρωπος γίνεσθαι, ἵνα ἐνωθῆ τῇ φύσει ἡμῶν». (PG, 94,1317-14-20)
Σημείωση: Ἐδῶ φαίνεται ὅτι ὄντως οἱ ὑποσημειώσεις τοῦ Ἱ. Πηδαλίου ἦσαν προσθηκὲς τῶν παπικῶν στὴν Βενετία.
- 10) «Ἐχομε λάβει ἀπ' τὸν Θεὸν τὴν ἰκανότητα νὰ διακρίνομε τί μπορούμε νὰ εἰκονίσουμε καὶ τί εἶναι ἀπερίγραπτο». (PG, 94,1237)

- 11) «Ἡ εἰκόνα εἶναι ὁμοίωμα πού χαρακτηρίζει σ' ὅλα τὸ πρωτότυπό της». (PG, 94,1240)
- 12) «Κατάλληλα γιὰ ἀπεικόνιση, εἶναι τὰ φυσικὰ πράγματα πού ἔχουν σχῆμα καὶ τὰ σώματα πού εἶναι περιγραφτὰ κι' ἔχουν τὰ φυσικὰ χρώματα». (PG, 94,1344)
- 13) «Ὅταν ὁ Λόγος ἀποκτᾷ σῶμα καὶ σάρκα τότε μπορεῖς νὰ ζωγραφίσῃς τὴν εἰκόνα Του». (PG, 94,1240)
- 14) «Ἄν προσπαθούσαμε νὰ κατασκευάσουμε εἰκόνα τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, θὰ ἦταν πράγματι ἁμαρτία, τέτοια εἰκόνα τῆς θεότητος (δηλ. Ἀγ. Τριάδος) τὴν ἀπορρίπτομε ὡς ψευδῆ καὶ νόθα». (PG, 94,1293)
- 15) «Ὅταν ὁρατὸς σαρκὶ ὁ ἀόρατος γένηται, τότε εἰκόνισῃς τὸ ὁμοίωμα τοῦ ὁραθέντος, ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου λαβὼν, τότε ἐν πίναξιν χάρατε καὶ ἀνατίθει πρὸς θεωρίαν τὸν ὁραθέντα καταδεξάμενον... χάρατε τὴν ἐκ Παρθένου γέννησιν, τὴν Βάπτισιν ἐν Ἰορδάνῃ τὴν Μεταμόρφωσιν, τὰ πάθη, τὸν θάνατον, τὰ θαύματα, τὸν Σταυρὸν τὴν Ταφὴν, τὴν Ἀνάστασιν, τὴν Ἀνάληψιν, πάντα γράφε καὶ λόγῳ καὶ χρώμασι... ἀπαγορεύεται μόνον ἢ τοῦ ἀοράτου Θεοῦ ἐξεικόνησις». (Ἀγίου Νεκταρίου, "Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι", σελ. 184)
- 16) «Καὶ Ἀδὰμ εἶδε Θεόν, καὶ Ἰακώβ καὶ Μωϋσῆς καὶ Ἡσαΐας καὶ Δανιὴλ προσεκύνησαν πάντες ἰδόντες τὸν τύπον καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ μέλλοντος». (PG, 94,1345C)
- 17) Ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ «Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» διαβάζουμε τὰ ἀκόλουθα:
- «Τὸ θεῖον εἶναι ἀκατάληπτο καὶ δέν πρέπει νὰ ζητοῦμε καὶ νὰ περιεργαζόμαστε ὅσα δέν μᾶς ἔχουν παραδοθεῖ ἀπὸ τοὺς ἁγίους προφήτες καὶ ἀποστόλους καὶ εὐαγγελιστές. "Θεόν οὐδεὶς ἐώρακε πώποτε. Ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς αὐτὸς ἐξηγήσατο". Ἄρρητο εἶναι λοιπὸν τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτο. "Οὐδεὶς γὰρ ἐπιγινώσκει τὸν Πατέρα εἰ μὴ ὁ Υἱός, οὐδὲ τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατήρ". Ἐπίσης καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο μέ τὸν ἴδιο τρόπο γνωρίζει ὅτιδὴποτε ἀφορᾷ τὸν Θεό, ὅπως ἀκριβῶς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου γνωρίζει ὅτιδὴποτε ἀφορᾷ τὸν ἄνθρωπο. Ὑστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρώτη καὶ μακάρια φύση κανεὶς ἄλλος δέν γνώρισε ποτέ τὸν Θεό, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀκόμη τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ...» (σελ. 27)
  - «Ὅτι λοιπὸν ὁ Θεός εἶναι ἄναρχος, ἀτελεύτητος, αἰώνιος καὶ αἰῖδιος, ἄκτιστος, ἄτρεπτος, ἀναλλοίωτος, ἀπλός, ἀσύνθετος, ἀσώματος, ἀόρατος, ἀψηλάφητος, ἀπερίγραφτος, ἄπειρος, ἀπερίοριστος, ἀκατάληπτος, ἀσύλληπτος, ἀγαθός, δίκαιος, παντοδύναμος, δημιουργός ὅλων τῶν κτισμάτων, παντοκράτορας, παντεπόπτης, προνοητῆς τῶν ὅλων, ἐξουσιαστῆς, κριτῆς, καὶ τὸ γνωρίζουμε καὶ τὸ ὁμολογοῦμε...» (σελ. 29)

- Για τό τί εἶναι ὁ Θεός - Τό ἀκατάληπτο αὐτοῦ:
«Ὅτι λοιπόν ὑπάρχει Θεός, εἶναι φανερό τί ὁμως εἶναι κατά τήν οὐσία καί τή φύση του, τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀκατάληπτο καί ἄγνωστο. **Ὅτι ἐξάλλου τό θεῖον εἶναι ἀσώματο, κι αὐτό εἶναι φανερό. Πῶς μπορεῖ νά εἶναι σῶμα τό ἄπειρο, αὐτό πού δέν ἔχει ὅρια καί σχῆμα, καί τό ἀψηλάφητο καί τό ἀόρατο καί τί ἀπλό καί τό ἀσύνθετο...**» (σελ. 37)
- Για τήν Ἁγία Τριάδα:
«Γι' αὐτό λοιπόν πιστεύουμε σέ ἕνα Θεό, σέ μία ἀρχή ἀναρχη, ἄκτιστη, ἀγέννητη καί ἀνόλεθρη καί ἀθάνατη, αἰώνια, ἄπειρη, ἀπερίγραπτη, ἀπεριόριστη, ἀναλλοίωτη, ἀόρατη, πηγὴ ἀγαθότητος καί δικαιοσύνης, **φῶς νοερό, ἀπρόσιτο, δύναμη, πού δέν γνωρίζεται μέ κανένα μέτρο ἀλλά μόνο μετριέται μέ τή συγγενῆ βούληση –γιατί τά πάντα μπορεῖ νά κάνει, ὅσα θέλει**». (σελ. 47)
- «Πιστεύουμε σέ ἕνα Πατέρα, τήν ἀρχή καί αἰτία ὄλων, πού δέν γεννήθηκε ἀπό κανένα, τόν μόνο ἀναίτιο καί ἀγέννητο, δημιουργό ὄλων, ἀλλά Πατέρα κατά τή φύση ἑνός μόνου, τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ του, τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί σωτήρα μᾶς Ἰησοῦ Χριστοῦ καί προβολέα τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Καί σέ ἕνα Υἱό τοῦ Θεοῦ τόν μονογενῆ, τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, πού γεννήθηκε ἀπό τόν Πατέρα πρὶν ἀπό ὄλους τους αἰῶνες, **φῶς ἀπό φῶς, Θεό ἀληθινό ἀπό Θεό ἀληθινό, πού γεννήθηκε καί δέν δημιουργήθηκε, μέ τόν Πατέρα ὁμοούσιο, διὰ μέσου του ὁποίου ἔγιναν τά πάντα**. Λέγοντας “πρὶν ἀπό ὄλους τους αἰῶνες”, δείχνουμε ὅτι ἡ γέννησή του εἶναι ἄχρονη καί ἀναρχη γιατί δέν ἦλθε στήν ὑπαρξή ἀπό τό μή ὄν ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, τό ἀπαύγασμα τῆς δόξας, ὁ χαρακτήρας τῆς ὑποστάσεως τοῦ Πατέρα, ἡ ζῶσα σοφία καί δύναμη, ὁ ἐνυπόστατος Λόγος, ἡ οὐσιαστική καί τέλεια καί ζῶσα εἰκόνα τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, **ἀλλά πάντοτε ἦταν μέ τόν Πατέρα καί στόν Πατέρα, γεννημένος ἀπ' αὐτόν μέ αἶδιο καί ἀναρχο τρόπο γιατί δέν ὑπῆρχε διάστημα, κατά τό ὁποῖο ὑπῆρχε ὁ Πατέρας, χωρίς νά ὑπάρχει ὁ Υἱός, ἀλλά ἅμα Πατέρας ἅμα Υἱός, γεννημένος ἀπό αὐτόν δέν θά μπορούσε ἄλλωστε νά ὀνομαστεῖ Πατέρας χωρίς τόν Υἱό**. Ἐξάλλου ἂν ὑπῆρχε, μή ἔχοντας Υἱό, δέν ἦταν Πατέρας, καί ἂν ὕστερα ἀπέκτησε Υἱό, ἔγινε Πατέρας μετά ἀπό αὐτό, γιατί δέν ἦταν πρὶν ἀπό τή γέννηση τοῦ Υἱοῦ, καί ἀλλοιώθηκε ἀπό τό νά μή εἶναι Πατέρας στό νά γίνεи Πατέρας, πράγμα πού **ξεπερνᾷ τά ὅρια κάθε βλασφημίας**. Γιατί εἶναι ἀδύνατο νά ποῦμε ὅτι ὁ Θεός στερεῖται τή φυσική γονιμότητα καί ἡ γονιμότητα εἶναι ἡ κατά φύση γέννηση ἑνός ὁμοίου ἀπ' αὐτόν, δηλαδή ἀπό τήν οὐσία του.(...) **Εἶναι ἀσέβεια λοιπόν νά λέμε ὅτι στή γέννηση τοῦ Υἱοῦ μεσολαβεῖ χρόνος ἢ ὅτι μετά τόν Πατέρα ἔγινε ἡ ὑπαρξή τοῦ Υἱοῦ**. γιατί παραδεχόμαστε τή γέννηση τοῦ Υἱοῦ ἀπ' αὐτόν τόν ἴδιο, δηλαδή ἀπό τή φύση τοῦ Πατέρα. **Καί ἂν δέν δεχτοῦμε ὅτι ἀπό τήν ἀρχή ὁ Υἱός συνυπάρχει μέ τόν Πατέρα, γεννημένος ἀπ' αὐτόν, παρeisάγουμε τροπή τῆς ὑποστάσεως τοῦ Πατέρα, ἐπειδὴ ἐνῶ δέν ἦταν Πατέρας, ὕστερα ἔγινε**». (σελ. 49,51)

- «Ὅπως ἀκριβῶς ἡ φωτιά καί τό φῶς, πού προέρχεται ἀπ' αὐτήν, συνυπάρχουν ἀχώριστα, καί δέν ὑπάρχει πρώτη ἢ φωτιά καί ἔπειτα τό φῶς, ἀλλά καί τά δύο μαζί, καί ὅπως τό φῶς πού γεννιέται πάντοτε ἀπό τή φωτιά, πάντοτε μένει σ' αὐτή καί ποτέ δέν χωρίζεται, ἔτσι καί ὁ Υἱός γεννιέται ἀπό τόν Πατέρα καί ποτέ δέν χωρίζεται ἀπ' αὐτόν, ἀλλά πάντοτε μένει σ' αὐτόν. Τό φῶς ὁμως, πού γεννιέται ἀπό τή φωτιά ἀχώριστα καί μένει πάντοτε σ' αὐτήν, δέν ἔχει δική του ὑπόσταση παράλληλα πρὸς τή φωτιά, γιατί εἶναι φυσική ποιότητα τῆς φωτιᾶς. Ἀλλά ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ μονογενής πού γεννήθηκε ἀπό τόν Πατέρα ἀχώριστα καί ἀδιάστατα καί μένει πάντοτε σ' αὐτόν, ἔχει δική του ὑπόσταση παράλληλα πρὸς τήν ὑπόσταση τοῦ Πατέρα». (σελ. 55)
- «Ἄν φυσικά λέμε ὅτι ὁ Πατέρας εἶναι ἀρχή τοῦ Υἱοῦ καί μεγαλύτερος, δέν ὑπονοοῦμε ὅτι εἶναι σέ προτεραιότητα κατὰ τόν χρόνο ἢ κατὰ τή φύση, "δι' αὐτοῦ γάρ τούς αἰῶνας ἐποίησε", οὔτε κατὰ ἄλλη ἄποψη, παρά μόνο κατὰ τό αἴτιο, πράγμα πού σημαίνει ὅτι ὁ Υἱός γεννήθηκε ἀπό τόν Πατέρα καί ὄχι ὁ Πατέρας ἀπό τόν Υἱό καί ὅτι ὁ Πατέρας εἶναι αἴτιος τοῦ Υἱοῦ κατὰ φυσικό τρόπο, ὅπως παραδεχόμαστε ὅτι ἡ φωτιά δέν προέρχεται ἀπό τό φῶς, ἀλλά μόνον τό φῶς ἀπό τή φωτιά. **Ὅταν λοιπόν ἀκούσουμε ὅτι ὁ Πατέρας εἶναι ἀρχή τοῦ Υἱοῦ καί μεγαλύτερος, τό μυαλό μας νά πάει στό αἴτιο.** Καί ὅπως ἀκριβῶς δέν λέμε ὅτι ἄλλη οὐσία ἔχει ἡ φωτιά καί ἄλλη τό φῶς, ἔτσι δέν εἶναι δυνατό νά ποῦμε ὅτι ὁ Πατέρας ἔχει ἄλλη οὐσία καί ὁ Υἱός ἄλλη, ἀλλά καί οἱ δύο ἔχουν μία καί τήν ἴδια οὐσία. Καί ὅπως ἐπίσης παραδεχόμαστε ὅτι ἡ φωτιά λάμπει μέ τό φῶς πού προέρχεται ἀπ' αὐτήν, καί δέν θεωροῦμε τό προερχόμενο ἀπ' αὐτήν φῶς ὑπηρετικό ὄργανο τῆς φωτιᾶς, ἀλλά μάλλον δύναμη φυσική, ἔτσι λέμε ὅτι ὁ Πατέρας ὅλα, ὅσα δημιουργεῖ, μέ τόν μονογενῆ του Υἱό, ὄχι σάν λειτουργικό ὄργανο ἀλλά ὡς φυσική καί ἐνυπόστατη δύναμη, τά δημιουργεῖ. Καί ὅπως λέμε ὅτι ἡ φωτιά φωτίζει καί πάλι λέμε ὅτι τό φῶς τῆς ἡμέρας φωτίζει, ἔτσι ὅλα, ὅσα δημιουργεῖ ὁ Πατέρας, μέ ὅμοιο τρόπο καί ὁ Υἱός τά δημιουργεῖ. Ἀλλά ὁμως τό φῶς δέν ἔχει δική του ὑπόσταση παράλληλα πρὸς τή φωτιά, ἐνῶ ὁ Υἱός εἶναι τέλεια ὑπόσταση, ἀχώριστη ἀπό τήν πατρική, ὅπως εἶπαμε παραπάνω. **Γιατί εἶναι ἀδύνατο νά βρεθεῖ στήν κτίση εἰκόνα πού μπορεῖ νά δείξει μέ τήν παρουσία τῆς ἀπαράλλακτα τόν τρόπο ὑπάρξεως τῆς Ἁγίας Τριάδος.**» (σελ. 59)
- Τά λεγόμενα γιά τόν Θεό:
«Τό Θεῖον εἶναι ἀπλόν καί ἀσύνθετο. Καί αὐτό πού ἀποτελεῖται ἀπό πολλά καί διάφρα εἶναι σύνθετο. Ἄν λοιπόν ἀποκαλέσουμε τό ἄκτιστο καί τό ἄναρχο καί τό ἀσώματο καί τό ἀθάνατο καί τό αἰώνιο καί τό ἀγαθό καί τό δημιουργικό καί τά παρόμοια οὐσιαστικές διαφορές στόν Θεό, ἀφοῦ ἀπό τόσα πολλά ἀποτελεῖται τό Θεῖον, δέν θά εἶναι ἀπλό ἀλλά σύνθετο, πράγμα πού εἶναι ἔσχατη ἀσέβεια. Εἶναι λοιπόν ἀνάγκη νά καταλάβουμε ὅτι καθετί ἀπό τά λεγόμενα γιά τόν Θεό δέν σημαίνει τί εἶναι κατὰ τήν οὐσία, ἀλλά φανερώνει ἢ τί δέν εἶναι ἢ κάποια σχέση πρὸς κάτι ἄλλο ἀπό τά

ἀντιδιαστελλόμενα ἢ κάτι ἀπό αὐτά πού εἶναι ἀκολουθίες τῆς φύσεως ἢ ἐνέργεια». (σελ. 71)

- «Αὐτό λοιπόν, πού προηγείται στόν Θεό, εἶναι παραστατικό του εἶναι καί ὄχι τοῦ τί εἶναι, ἐνῶ αὐτό πού ἀκολουθεῖ εἶναι τῆς ἐνέργειας· ἐξάλλου τό ἄναρχο καί τό ἄφθαρτο καί τό ἀγένητο, δηλαδή **τό ἄκτιστο καί τό ἀσώματο καί τό ἀόρατο καί τά παρόμοια**, φανερώνει τί δέν εἶναι, μέ ἄλλα λόγια ὅτι ὁ Θεός δέν ἄρχισε ποτέ **νά ὑπάρχει οὔτε φθείρεται οὔτε ἔχει κτιστεῖ οὔτε εἶναι σῶμα οὔτε εἶναι ὁρατός**». (σελ. 71,73)
- Τά λεγόμενα γιά τόν Θεό μέ σωματικές παραστάσεις.
«Ἐπειδή στή Θεία Γραφή βρίσκουμε πάρα πολλά γιά τόν Θεό **νά εἶναι διατυπωμένα συμβολικά, περισσότερο μέ σωματικές παραστάσεις**, εἶναι ἀνάγκη **νά ξέρουμε ὅτι εἶναι ἀδύνατο ἐμεῖς ὡς ἄνθρωποι καί περιβεβλημένοι μέ αὐτό τό παχύ σαρκίό νά νοήσουμε ἢ νά ἐκφράσουμε τίς θεῖες καί ὑψηλές καί ἄυλες ἐνέργειες τῆς θεότητος**, παρά μόνο ἄν χρησιμοποιήσουμε ἀπό τόν δικό μας κόσμο εἰκόνες καί τύπους καί σύμβολα. Ἔτσι λοιπόν, **ὅσα γιά τόν Θεό εἶναι διατυπωμένα περισσότερο μέ σωματικές παραστάσεις, ἔχουν λεχθεῖ συμβολικά καί ἔχουν κάποιο ὑψηλότερο νόημα· γιατί τό θεῖον εἶναι ἀπλό καί ἀσχημάτιστο**». (σελ. 75)
- «Ὁ Θεός λοιπόν, ὡς ἄυλος καί ἀπερίγραπτος, δέν βρίσκεται σέ τόπο· γιατί ὁ ἴδιος εἶναι τόπος τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐνῶ γεμίζει τά πάντα καί βρίσκεται πάνω ἀπ' αὐτά καί ὁ ἴδιος τά συνέχει». (σελ. 85)
- «Περιγραπτό εἶναι αὐτό πού περιλαμβάνεται σέ τόπο ἢ χρόνο ἢ κατάληψη, ἐνῶ ἀπερίγραπτο αὐτό πού δέν περιέχεται ἀπό κανένα. **Κατά συνέπεια ἀπερίγραπτο εἶναι μόνο τό θεῖον**, ἐπειδή εἶναι ἄναρχο καί ἀτελεύτητο καί περιέχει τά πάντα, χωρίς νά περιέχεται ἀπό καμιά κατάληψη· γιατί εἶναι τό μόνο ἀκατάληπτο καί χωρίς ὄρια καί δέν γνωρίζεται ἀπό κανένα, ἐνῶ μόνο αὐτό τό ἴδιο θεωρεῖ τόν ἑαυτό του. Ὁ ἄγγελος, ἀντίθετα, περιγράφεται καί σέ χρόνο (γιατί ἄρχισε κάποτε νά ὑπάρχει) καί σέ τόπο, ἄν καί νοητά, ὅπως εἶπαμε ἤδη, καί μέ κατάληψη (γιατί γνωρίζουν κάπως καί τή μεταξύ τους φύση καί ἀπό τόν κτίστη ὀρίζονται τέλεια), ἐνῶ τά σώματα περιγράφονται καί μέ ἀρχή καί μέ τέλος καί σέ τόπο σωματικό καί μέ κατάληψη. (...) **Τό θεῖον εἶναι ἄτρεπτο πέρα γιά πέρα καί ἀναλλοίωτο·** γιατί ὅλα πού δέν ἀναφέρονται στήν ἐξουσία μας τά προόρισε μέ τήν πρόγνωση, τό καθένα στόν ἰδιαίτερο καί ταιριαστό καιρό καί τόπο. Καί γι' αὐτό ἀκριβῶς **“ὁ Πατήρ οὐδένα κρίνει, τήν δέ κρίσιν πάσαν δέδωκε τῷ Υἱῷ”**· ἔκρινε βέβαια καί ὁ Πατέρας, φυσικά καί ὁ Υἱός ὡς Θεός καί τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, **ἀλλά ὁ ἴδιος ὁ Υἱός ὡς ἄνθρωπος θά κατεβεῖ καί θά καθήσει σέ θρόνο δόξας (γιατί ἡ κάθοδος καί ἡ καθέδρα εἶναι χαρακτηριστικά του περιγραπτοῦ σώματος) καί θά κρίνει ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη μέ δικαιοσύνη**. (...) Ὅλα ἀπέχουν ἀπό τόν Θεό, ὄχι κατά τόν τόπο ἀλλά κατά τή φύση. Σέ μᾶς ἡ φρόνηση καί ἡ σοφία καί ἡ σκέψη συμβαίνουν ὡς ἐξεῖς καί χάνονται, ὄχι βέβαια καί στόν Θεό. Σ' αὐτόν τίποτε δέν γίνεται καί ξεγίνεται· γιατί εἶναι ἀναλλοίωτος καί ἄτρεπτος καί δέν μπορούμε νά

μιλουῦμε σ' αὐτόν γιά συμβεβηκότα. Τό ἀγαθό ὁ Θεός τό ἔχει σύνδρομο μέ τήν οὐσία του. Αὐτός πού ἐπιθυμεῖ πάντοτε τόν Θεό, τόν βλέπει. Γιατί ὁ Θεός εἶναι σέ ὅλα καί τά ὄντα συνδέονται στενά ἀπό τό ὄν, καί δέν ὑφίσταται ὑπαρκτό πράγμα, πού νά μήν ἔχει τό εἶναι στό ὄν, ἀφοῦ ὁ Θεός ἔχει σμίξει μέ ὅλα, ἐπειδή συνέχει τή φύση, ἐνῶ μόνο ὁ Θεός Λόγος, μέ τήν ἅγια του σάρκα ἐνώθηκε καί ἔσμιξε ἀσύγχυτα κατά τήν ὑπόσταση μέ τή δική μας φύση. **Κανείς δέν βλέπει τόν Πατέρα παρά μόνο ὁ Υἱός καί τό Πνεῦμα**». (σελ. 87,89)

- «...πραγματικά ἄυλο καί ἀσώματο εἶναι μόνο τό θεῖο». (σελ. 101)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Β '

Από τοῦς λόγους τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου

Από τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου «Ὁρθόδοξος ἱερὰ κατήχησις»

Στὸ βιβλίον «Ὁρθόδοξος ἱερὰ κατήχησις» ὁ Ἅγιος Νεκτάριος φέρει Γραφικὲς καὶ Πατερικὲς μαρτυρίες, ὅτι ὅλες οἱ ἐμφάνειες εἰς τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἦταν τοῦ μέλλοντος νὰ σαρκωθῆ Θεοῦ Λόγου καὶ ὄχι τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς. Ἐπίσης, ὅτι ὁ προφήτης Ἡσαΐας εἶδε τὸν Υἱὸν προτοῦ νὰ σαρκωθῆ καὶ ὄχι τὸν Πατέρα, ἀποκλείει δὲ τελείως τὴν ἀγιογράφησιν τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς. Λέγει χαρακτηριστικὰ τα ἐξῆς:

- «Ὅτι ὁ Ἰεχωβὰ ὁ ἀποκαλυφθεὶς τῷ Μωϋσεὶ Θεὸς ἐστὶν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἀγ. Τριάδος καὶ ὅτι οὗτός ἐστι ὁ ἐν ὅλῃ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἀποκαλυπτόμενος Θεός...» (σελ. 246)
- «Ἐὰν ὁ Μωϋσῆς ἤκουσε τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἢ ὁ Ἀδάμ, οἱ δίκαιοι, οἱ πατριάρχαι, οἱ προφῆται καὶ πάντες πρὸς οὓς ἐλάλησεν ὁ Θεός, οὐκ ἂν ἔλεγεν ὁ Σωτὴρ ὅτι «οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἐώρακατε» (σελ. 255)

Από τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου “Αἱ ἅγαι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι”

Στὸ βιβλίον «Αἱ ἅγαι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι» σελ. 184 καὶ 185, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος γράφει τίς παρακάτω διδασκαλίαι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ:

- «Ἀπαγορεύεται ἢ τοῦ ἀοράτου Θεοῦ ἐξεικόνισις. Θεοῦ ἐνανθρωπήσαντος, ἐπὶ γῆς ὀφθέντος σαρκὶ καὶ ἀνθρώποις συναναστραφέντος, ἢ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ ἢ εἰκῶν ἐπιτρέπεται, ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ τῆς Θεοτόκου...» (σελ. 185)
- «Τοῦ ἀοράτου καὶ ἀσωμάτου καὶ ἀπεριγράπτου καὶ ἀσχηματίστου Θεοῦ, τίς δύναται ποιήσασθαι μίμημα; Παραφροσύνης τοίνυν ἄκρας καὶ ἀσεβείας τὸ σχηματίζειν τὸ θεῖον (δηλ. τὸν Ἀναρχο Πατέρα)» (σελ. 251)
- «Τῆς θείας καὶ ἀσχηματίστου οὐσίας εἰκόνα οὐδεὶς ποτὲ ἐπενόησε ποιῆσαι. Οὐ γὰρ θέμις τὸν ἀπερίγραπτον Θεὸν περιγραπτῇ εἰκόνι παρεικάζειν» (ἐκ τῆς ὁμολογίας Δοσιθέου, σελ. 260)

- «Βαβαί τῆς σοφίας τοῦ νομοθέτου! πῶς εἰκονισθήσεται τὸ ἀόρατον; πῶς εἰκασθήσεται τὸ ἀνεΐκαστον; πῶς γραφήσεται τὸ ἄποσον καὶ ἀμέγεθες καὶ ἀόρατον; πῶς ποιηθήσεται τὸ ἀνεΐδρον; πῶς χρωματουργηθήσεται τὸ ἀσώματον; Τί οὖν τὸ μυστικῶς μὴνυόμενον; Δῆλον ὡς, ὅταν ἴδῃς διὰ σὲ γενόμενον ἄνθρωπον τὸν ἀσώματον τότε δράσεις τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς τὸ ἐκτύπωμα· ὅταν ὁρατὸς σαρκί, ὁ ἀόρατος γένηται, τότε εἰκονίσεις τὸ τοῦ ὁραθέντος ὁμοίωμα· ὅτε ὁ ἀσώματος καὶ ἀσχημάτιστος, ἄποσός τε καὶ ἀπήλικος καὶ ἀμεγέθης τῇ ὑπεροχῇ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, ὁ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων μορφήν δούλου λαβών, ταύτη συσταλῆ πρὸς ποσότητά τε καὶ πηλικότητα καὶ χαρακτηῖρα περιθῆται σώματος, τότε ἐν πίναξί χάραττε καὶ ἀνατίθει πρὸς θεωρίαν τὸν ὁραθῆναι καταδεξάμενον.»
- «Ἀπαγορεύεται μόνον ἢ τοῦ ἀοράτου Θεοῦ ἐξεικόνισις, καθ' ἃ ἢ β' ἐντολὴ κελεύει· Θεοῦ δ' ἐνανθρωπήσαντος, ἐπὶ γῆς ὁφθέντος σαρκί καὶ ἀνθρώποις συναναστραφέντος, ἦτοι Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἢ εἰκῶν ἐπιτρέπεται.»
- «Πρὸς δὲ τούτοις τοῦ ἀοράτου καὶ ἀσωμάτου, καὶ ἀπεριγράπτου, καὶ ἀσχηματίστου Θεοῦ, τίς δύναται ποιήσασθαι μίμημα; Παραφροσύνης τοίνυν ἄκρας καὶ ἀσεβείας τὸ σχηματίζειν τὸ θεῖον· ἐντεῦθεν ἐν τῇ παλαιᾷ, οὐκ ἦν τετριμμένη ἢ τῶν εἰκόνων χρήσις.»
- «Ὅτι ὁ Ἰεχωβά ὁ ἀποκαλυφθεὶς τῷ Μωϋσεὶ Θεὸς ἐστὶν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς ἀγίας Τριάδος, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἐν ὅλῃ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἀποκαλυπτόμενος Θεός, θέλομεν ἀποδείξει: α) Ὅτι ἅπασαι αἱ θεῖαι ἐμφάνειαι αἱ γινόμεναι κατὰ τὴν Παλαιὰν οἰκονομίαν αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ ἀναφέρονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ θεῖον πρόσωπον, καὶ β) Εἰς ἀποδείξεις μαρτυρούσας ὅτι τὸ ἐν τούτῳ θεῖον πρόσωπόν ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ἀναλαβὼν καὶ ὁ τελειώσας τὸ ἔργον τῆς Οἰκονομίας, καὶ ὅτι ὁ αὐτός ἐστὶν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.»
- «Ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος ἐν Κατηχήσει δεκάτῃ λέγει: Οὗτος ὁ Μωϋσῆς φησὶ πρὸς αὐτόν. “Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν”. (Ἐξόδ. λγ' 13). Βλέπεις ὅτι καὶ οἱ Προφῆται τότε ἔβλεπον τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καθὼ ἐχώρου ἕκαστος. “Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν, γνωστῶς, ἵνα ἴδω σε” ὁ δὲ φησὶν. “Οὐδεὶς ὄψεται τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται” (Ἐξόδ. λγ', 20). Διὰ τούτου τοίνυν, ἐπειδὴ τὸ τῆς θεότητος πρόσωπον οὐδεὶς ἠδύνατο ἰδεῖν ζῶν, ἀνέλαβε τὸ τῆς ἀνθρωπότητος πρόσωπον, ἵνα τούτου ἰδόντες ζήσωμεν.»
- «Ἦδη ἐξετάσωμεν καὶ τὰ χωρία, δι' ὧν μαρτυρεῖται, ὅτι τὸ θεῖον τούτου πρόσωπόν ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ἀναλαβὼν καὶ τελειώσας τὸ ἔργον τῆς οἰκονομίας· καὶ ὅτι αὐτός ἐστὶν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.»
- «Ὅτι ὁ ἀποκαλυφθεὶς τοῖς Ἰουδαίοις Θεός, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.»
- «Ὅτι ὁ ἀποκαλυφθεὶς Θεὸς ἦν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, δείκνυται ἐκ τῶν ἐξῆς· τὸν Θεὸν πατέρα οὐδεὶς πώποτε ἑώρακε· ὁ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς λέγει ἐν κεφ. α'.18·

“Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο”· ὥστε δι’ υἱοῦ μόνου ἐγνώσθη ὁ πατὴρ τοῖς ἀνθρώποις.»

- «Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων φρονοῦμεν, ὅτι ἀπεδείχθη σαφῶς, ὅτι ὁ ἀποκαλυφθεὶς ἐν τῇ Π.Δ. Θεὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰεχωβᾶ ὁ ὢν ἦτο τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ὁ δι’ ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐνανθρωπήσας Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, οὗ τῶ ἐλέει πάντες σωθείημεν. Ἀμήν.»

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Γ '

Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας

Από τὸ βιβλίον τοῦ Χρυσοστόμου Σταμούλη «Κυρίλλου Αλεξανδρείας κατὰ ἀνθρωπομορφιτῶν» (Ἐκδόσεις Παλίμψηστον) διαβάζουμε τὰ ἀκόλουθα:

- Ὁ ἅγ. Κύριλλος ἔγραψε κατὰ τῶν ἀνθρωπομορφιτῶν οἱ ὅποιοι ἀπέδιδον εἰς τὸν Θεὸν σωματικὰ χαρακτηριστικὰ ὑποβιβάζοντας τὸν Θεὸν ἀπὸ ἄκτιστον εἰς κτιστό. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀσώματος καὶ ἡ ὁμοιότητα μ' Αὐτὸν δὲν εἶναι σωματικὴ ἀλλὰ πνευματικὴ. Τὸ "κατ'εἰκόνα" δὲν ἀναφέρεται στὸ σχῆμα τοῦ σώματος ἀλλὰ στὸ πνευματικὸ εἶδος ποῦ εἶναι ἡ "κατ' ἀρετὴν" καὶ "κατὰ τὸ ἀρχικόν" καὶ "κατὰ τῶν ἡθῶν καὶ τρόπων" διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἁγιαστικὴ μὴ μορφή τοῦ Χριστοῦ στοὺς ἀνθρώπους (σελ. 82). **Ὁ Θεὸς εἶναι Πνεῦμα, δὲν ἔχει μορφή, οὔτε τύπο, οὔτε σχῆμα, οὔτε καὶ μπορεῖ νὰ περιγραφῆ.**
- «Ὁ Σωτὴρ ὁμιλῶντας εἰς τοὺς Ἰουδαίους γιὰ τὸν Θεὸ καὶ Πατέρα ἔλεγε: "Οὔτε φωνὴ Του ἔχετε ποτὲ ἀκούσει, οὔτε τὴ μορφή Του ἔχετε δεῖ."» (σελ. 119)
- «Ὁ Πατέρας ὑπάρχει στὸ Υἱὸ καὶ ὁ Υἱὸς στὸν Πατέρα, ἐκεῖνος ποῦ εἶδε τὸν Υἱὸ, εἶδε καὶ τὸν Πατέρα.» (σελ.129)
- «Λέγει ὁ Σωτὴρ "Πνεῦμα ὁ Θεός" γιὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν ὑπερφυὴ καὶ ἄρρητη φύση ἀπὸ κάθε σωματικὴ φαντασία.» (σελ. 173)
- «Ἡ αἰρετικὴ ἀπεικόνιση τῆς Ἁγ. Τριάδος μὲ πρεσβύτη Πατέρα συναντᾶται καὶ στοὺς Ὀρθοδόξους ναοὺς ἀντὶ τῆς μόνης ἀποδεκτῆς ἀπεικόνισης τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ποῦ εἶναι αὐτὴ τῶν τριῶν ἀγγέλων τῆς φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ.» (σελ. 179)
- «Ὁ Θεὸς εἶναι ὑπεράνω ὅλης τῆς κτίσης, δὲν νοεῖται οὔτε μὲ σῶμα, οὔτε μὲ τύπους ἢ σωματικὸ σχῆμα ἀλλὰ εἶναι ἀπλός, ἄυλος, χωρὶς μορφή, ἀσύνθετος καὶ δὲν συντίθεται ἀπὸ διάφορα μέρη ἢ μέλη ἢ μόρια ὅπως ἐμεῖς. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές...» (σελ. 97)
- «Ὅπως λέγει ὁ πάνσοφος Παῦλος ὁ Θεὸς κατοικεῖ μέσα σὲ ἀπρόσιτο φῶς ποῦ τὸν περιβάλλει, πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸν ἀντικρύσει;» (σελ. 103)
- «Ἐπομένως οὔτε μάτια ἢ αὐτιά, οὔτε βέβαια χέρια καὶ πόδια ἔχει. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα...» (σελ. 107)

- «Καὶ ἐνῶ ὁ Σωτῆρας σαφέστατα διδάσκει πῶς πνεῦμα ὁ Θεὸς ἐκεῖνοι ἀποδίδουν σωματικὰ χαρακτηριστικὰ στὴ Θεϊκὴ φύση καὶ μορφή παρόμοια μὲ αὐτὴ πὸν ἔχουμε ἐμεῖς... ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα, δὲν ἔχει οὔτε μορφή, οὔτε τύπο καὶ σχῆμα, οὔτε καὶ μπορεῖ νὰ περιγραφεῖ.» (σελ. 117)
- «Ἐὰν ὅπως εἶπα, ὁ Θεὸς ἦταν ἀνθρωποειδῆς πῶς δὲν ἀντίκρυσαν ποτὲ ὡς τώρα τὴ μορφή Του, ὄχι μονάχα οἱ Ἰουδαῖοι ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ λαοί;» (σελ. 119)
- «Γιατὶ τὸ θεῖο εἶναι ἀσώματο, ἄυλο, μὴ ἀπτό καὶ δὲν ἔχει ποσότητα, μορφή, σχῆμα, οὔτε καὶ μπορεῖ νὰ περιγραφῆ.» (σελ. 121)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Δ '

Ἀπὸ τὸ Ἑορτοδρόμιον τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου

- « Ἀς ψάλωμεν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἄσμα Θεοπρεπές εἰς τον Θεάνθρωπον Χριστόν, ος τις ἐφάνη μὲν πάλαι ἐπάνω εἰς το Ὄρος του Σινά, καὶ καθό Θεός ἐδωκε τον Νόμον τον Γραπτόν εἰς τον Θεόπτην Μωσῆν· ...» (Τόμος Γ' σελ. 18)
- «Προεῖδε Ἡσαΐας τὸν Θεόν, ὅπου ἔμελλε νὰ σωματωθῆ (...) σύμβολον ἦτο ὁ θρόνος τῆς Ἀγίας Παρθένου (...) ἢ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθέδρα τοῦ Θεοῦ ἦτο σύμβολον καὶ τῆς ἐν τοῖς σπλάχνου τῆς Παρθένου ἐπαναπαύσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀρρήτου σαρκώσεως» (Τόμος Α', σελ. 349-351)
- «...τέλος καὶ σκοπὸς ὅλου τοῦ Νόμου καὶ ὅλων τῶν ρήσεων καὶ αἰνιγμάτων τῶν προφητῶν σὺν ὑπάρχεις, Θεοτόκε, καὶ πρὸ σοῦ ὁ ἐκ σοῦ σαρκωθεὶς Θεὸς Λόγος» (Τόμος Α', σελ. 423-424)
- «Ἐν χερσὶ προφητῶν ὠμοιώθην» Ὁμοιώματα τῆς ἐμῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας προετύπωσα ἐν προφήταις ποικίλας καὶ πολλὰς ὁράσεις ὑποδείξας ...» (Τόμος Β', σελ. 219)
- «Δεξιὰ τοῦ Πατρός, λέγομεν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῆς θεότητος, ἐν ἧ ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός, πρὸ αἰώνων ὑπάρχων ὡς Θεὸς καὶ τῷ Πατρὶ ὁμοούσιος, ἐπέσχάτων σαρκωθεὶς καὶ σωματικῶς κάθηται... προσκυνεῖται μιᾷ προσκυνήσει μετὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ὑπὸ πάσης τῆς κτίσεως.» (Τόμος Γ', σελ. 214)
- «Ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ Σινᾶ σκεπασθεὶς ὑπὸ τὴν αἰσθητὴν πέτραν εἶδε τὰ ὀπίσθια τοῦ Θεοῦ· τῶρα εἰς Θαβῶρ βλέπει πάλιν τὸν αὐτὸν Θεόν ...καὶ ἔγινε σκέπασμα τὸ τεθεωμένον σῶμα τοῦ Κυρίου ...εἶδε τὸν κατὰ φύσιν ὄντα ἀόρατον ... τὰ ὀπίσθια τοῦ Θεοῦ ὅπου εἶδε τότε τυπικῶς ἦτο ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις γενομένη τοῦ Μονογενοῦς ἔσαρκος ἐπιφάνεια.» (Τόμος Γ', σελ. 284)
- «Ὡ θεάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ, Σὺ ὁ ἴδιος ἐφάνης εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐν Σιναίῳ ὄρει, ὕστερον ἐν Θαβωρίῳ...» (Τόμος Γ', σελ. 285)

Σημείωση: Στὴν σελίδα 425 ὁ ὅσιος Νικόδημος γράφει τὰ ἀκριβῶς ἀντίθετα ἀπὸ τὶς ψευδεῖς ὑποσημειώσεις τοῦ ἱεροῦ Πηδαλίου ὅτι ὁ Δανιὴλ εἶδε τὸν Ἄναρχο Πατέρα. Ἐπαναλαμβάνουμε ὅτι οἱ ὑποσημειώσεις αὐτές εἶναι παπικὲς νοθίαι τῶν λατίνων στὴν Βενετία τὸ 1800. Τὸ ἑορτοδρόμιον τοῦ ἀγίου Νικοδήμου ἐξεδόθη τὸ 1806.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ε '

Ἀπὸ ἐπιστολῆς καὶ καταγελλίης τοῦ ἐπισκόπου Κηρύκου Κοντογιάννη

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΔΟΓΜΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓ. ΕΙΚΟΝΩΝ

Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἁγίας Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ποτὲ δὲν ἐθεσπίσθη εἰκὼν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ μόνο τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Χριστοῦ! Αὐτὴ εἶναι ἡ Μοναδικὴ Εἰκὼν τοῦ ἀποκαλυφθέντος Θεοῦ. Αὐτὸ διδάσκει καὶ ὀρίζει ἡ Ἁγία Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος! Ἐὰν δὲ εἰς τὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν Λατίνων ὀρθοδόξους περιοχάς, πρὸ αἰῶνων εἰσεχώρησαν τοιαῦται αἰρετικαὶ εἰκονικαὶ παραστάσεις (ἀκόμη καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος), αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι αὐταὶ ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐθεσπίσθησαν ὡς Ὁρθόδοξοι εἰκόνες. Τὸ ὅτι δὲ ἀκόμη καὶ ἅγιοι ἠνέχθησαν ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἐσιώπησαν, ἢ εἶχον καὶ ἐν χρήσει τοιαύτας εἰκόνας, ἐπίσης καὶ αὐτό, δὲν σημαίνει ἀποδοχὴν αὐτῶν ἢ ὅτι, ἔνεκα τούτου, κατέστησαν ὀρθόδοξοι αἱ Δυτικαὶ εἰκόνες. Οὐδεὶς Ἅγιος δύναται νὰ τεθῆ πάνω ἀπὸ τὴν Δογματικὴν ἀλήθειαν καὶ ἐν προκειμένῳ πάνω ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς ὁποίας διαβάζομεν ποίας εἰκόνας ἐθέσπισεν καὶ κρατεῖ ἡ Ἐκκλησία.

Ποῖοι εἴσθε σεῖς, ἢ ποῖοι ἐπίσκοποι καὶ σύνοδοι, ἢ ποία «παράδοσις» νοεῖται ὅτι δύναται νὰ ὑπερβῆ ἢ καταλύσῃ τὴν Ἁγίαν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον; Αὕτη δὲ ἡ Ἁγία Σύνοδος εἰς τοὺς ἐκτρεπομένους κληρικούς καὶ λαϊκοὺς ἐπάγεται τὰ ἐπιτίμια τῆς καθαιρέσεως καὶ τοῦ ἀφορισμοῦ ἀντιστοίχως! Λοιπὸν τί δύνασθε εἰπεῖν; Εἰκὼν τοῦ Θεοῦ εἶναι ΜΙΑ! Εἶναι αὐτὴ τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου Θεοῦ, δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ὁποίῳ κατοικεῖ ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος (Ἰωάννου ι' 30, ιδ' 8-11 καὶ 20, ...).

«...τούτων οὕτως ἀποδειχθέντων, ὁμολογουμένως καὶ ἀναμφισβητήτως ἀποδεκτὸν καὶ θεάρεστον εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἰκονικὰς ἀνατυπώσεις τῆς τε οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς τε τιμίων Ἀγγέλων, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, προσκυνεῖν καὶ ἀσπάζεσθαι καὶ εἴ τις μὴ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἀμφισβητοῖ καὶ νοσοῖ περὶ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν, τούτον ἀναθεματίζει ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἡμῶν σύνοδος, ὀχυρωθεῖσα τῇ τοῦ θείου πνεύματος ἐνεργείᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς καὶ ἐκκλησιαστικαῖς παραδόσεσι, καὶ τὸ ἀνάθεμα οὐδὲν ἕτερον ἐστίν, ἢ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ» (Πρακτικὰ Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου Τόμος Γ', σελ. 374-874).

Δέν εικονίζεται ὁ Θεὸς Πατήρ

Τί λέγει ὁμως, ἡ Ἁγία Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος περὶ τῆς εἰκόνισεως τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἢ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν ὁποίαν σεῖς **ΑΣΕΒΩΣ μορφοποιεῖτε καὶ εἰκονίζετε εἰδωλικῶς, καὶ δὴ διαιρετὴν καὶ ἑτερουσίαν!**... Διατὶ ἡ Ἁγία Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δὲν ἔθεσμοθέτησεν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ κατ' ἐπέκτασιν εἰκόνα τῆς Ὁμοουσίου ἀλλὰ καὶ ὑπερουσίου τρισυποστάτου Μιᾶς Θεότητος.

Ναί, κ.κ. Χρυσόστομε καὶ Λάμπρο, συνεχίζετε τὸ ἔργο ἐκείνων τῶν εἰκονομάχων ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ προσβάλετε τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνῶ καταλύετε ὀλόκληρα τὰ Δόγματα τῆς Χριστολογίας, τῆς Τριαδολογίας καὶ τῆς Εἰκονογραφίας!...

Βεβαίως, σεῖς, καὶ τὸν Χριστὸν βλασφημεῖτε μὴ θεωροῦντες **ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΩΣ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, ΝΑΙ, ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΔΙΚΟΥ ΘΕΟΥ,** ἀλλὰ δογματίζοντες τὴν Λατινικὴν Τριαδολογίαν, μορφοποιεῖτε, διαιρεῖται καὶ εἰδωλοποιεῖτε τὸ Θεῖον διὰ τῆς εἰκονικῆς παραστάσεως, ἡ ὁποία κάθε ἄλλο παρὰ εἰκὼν τῆς Ὑπερουσίου καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου **ΜΙΑΣ Θεότητος εἶναι.**

Διὰ τοῦτο τὸ περιοδικὸ “Ὁρθόδοξος πνοή” μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ παρρησίας ἐδημοσίευσε τὰ πρακτικὰ τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου γιὰ νὰ φανῇ ἡ ἀλήθεια καὶ ἔτσι νὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ τὴν ἀσέβεια, τὴν πλάνη καὶ ἁμαρτία οἱ καλοπροαίρετοι ὅπου ἐπλανήθησαν ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Μαγδαληνῆς, τοῦ ἐπισκόπου Χρυσοστόμου πρῶν Ἁγιορείτου Κατουνακιώτου, τοῦ π. Γρηγορίου τῆς Σκήτεως Παναγουλᾶκη Καλαμῶν κλπ. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ δὲν χαρίζεται σὲ ἐπισκόπους, ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς, ἀλλὰ ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθεια. Τὸ συγχαίρομεν καὶ συμφωνοῦμε **ἀπόλυτα.** (Δὲν ἀψηφᾷ τί λέγουν μερικοὶ ἀμελέτητοι, ὅπως ἀκούσαμεν καὶ ἐμεῖς ἐδῶ, ὅτι ἂν ἐκδοθοῦν εἴτε ἄρθρα εἴτε βιβλία, θὰ δημιουργηθοῦν πάλι σχίσματα μεταξὺ τῶν Γ.Ο.Χ. καὶ τὸ χειρότερον θὰ σᾶς εἴπουν “εἰκονομάχους καὶ αἰρετικούς” διότι δὲν προσκυνᾶτε τὴν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐμεῖς ὁμως τοὺς ἀπαντήσαμε, αὐτὰ νὰ τὰ εἴπουν εἰς τοὺς θεοφόρους Ἁγίους Πατέρας τῆς ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου, εἰς τὸν ἅγ. Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, ἅγ. Θεόδωρον τὸν Στουδίτην, ἅγ. Ἰουστίνον τὸν μάρτυρα καὶ φιλόσοφον, τὸν ἅγ. Νεκτάριον Αἰγίνης τὸν θαυματουργόν κ.λ.π. ὅπου ὅλοι, μὰ ὅλοι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ ἐν ἐνὶ στόματι ὁμολογοῦν καὶ κηρύττουν ὅτι ὁ Ἄναρχος Πατήρ καὶ Θεὸς δὲν περιγράφεται, δὲν εἰκονίζεται). Ὁ ἅγ. Κύριλλος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἰδὲ βιβλίον τοῦ κ. Χρυσοστόμου Σταμούλη σελὶς 77, τί γράφει: “Ὁ Θεὸς εἶναι ἀπλός, ἄυλος, χωρὶς μορφή, ἀσύνθετος καὶ δὲν συντίθεται ἀπὸ μέρη ἢ μέλη ἢ μόρια ὅπως ἐμεῖς. Ὁ Θεὸς εἶναι Πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές”. Εἰς τὴν σελίδα 107 γράφει: “Ἐπομένως οὔτε μάτια ἢ αὐτιά, οὔτε βέβαια χέρια καὶ πόδια ἔχει. Γιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι Πνεῦμα”.

Μεγάλη λοιπὸν βλασφημία, ἀσέβεια καὶ ἁμαρτία, τὸ νὰ ζωγραφίζεται ὁ Ἄναρχος Πατὴρ ὡς γέρος ἄνθρωπος, πὸ ὅπως λέγει ὁ ἁγ. Κύριλλος φυσικὰ καὶ μὲ μόρια!

Μόνον ὁ Χριστὸς πὸ ἔλαβε ἀνθρωπίνη σάρκα, ἔχει ὅπως ἐμεῖς μόρια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Σ Τ '

Περὶ τοῦ «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» καὶ τοῦ «ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός»

1. Αναστάσιος Σιναΐτης, «Ὁδηγός», ἐρώτ. ΚΔ' (σελ. 82):

«Τὸ μέντοι κατ'εἰκόνα, οὐκ οὐσίας ἀπαρραλλαξία ἐστίν, ἀλλ'ἀρχῆς ὁμοιότης. Τὸ δὲ καθ'ὁμοίωσιν, τὸ ἡμερον εἶναι καὶ πρᾶον καὶ εἰς δύναμιν ἐξομοιοῦσθαι τῷ Θεῷ, κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς λόγον.»

2. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Ὁμιλία ΙΑ' (σελ. 53):

«Ὁ δὲ Θεὸς Πνεῦμά ἐστι, καὶ αὐτοαγαθότης καὶ ἀρετὴ, καὶ τούτου κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ἡμέτερον.»

3. Ἀββᾶς Δωρόθεος, Διδασκ. ΙΒ'στ' (PG 88,1757 C):

«Κατ' εἰκόνα εἶπεν, ἐπειδὴ ἄφθαρτον καὶ αὐτεξούσιον ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν· καθ' ὁμοίωσιν λέγει, τὸ κατ' ἀρετῆν.»

4. Ἱερός Χρυσόστομος, Εἰς τὴν Γένεσιν (Γ' ΑΑΠ 42,132):

«... κατὰ τὸ ἄρχειν καὶ ὑποτεταγμένα ἔχειν ἅπαντα τὰ δημιουργήματα, κατὰ τοῦτο τῷ τῆς εἰκόνας ὀνόματι ἐχρήσατο.»

5. Ἱερός Χρυσόστομος, Εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν... (β' PG 59,690A):

«... εἰκόνα αὐτῷ χαρισάμενος, οὐ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸ ἀρχικὸν ἀξίωμα, τὴν διακριτικὴν δύναμιν, τὸ ταῖς ἀρεταῖς ἀφομοιοῦσθαι τῷ ποιήσαντι.»

6. Ἅγιος Νεκτᾶριος «Ὁρθόδοξος Ἱερὰ Κατήχησις» (σελ. 57):

«Τὸ κατ' εἰκόνα ἀναφέρεται εἰς τὴν ψυχὴν, διότι ὁ Θεὸς ἐστὶν ἀσώματος καὶ ἀπερίγραπτος. Ἡ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐνετυπώθη εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἥτοι ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος ὅμοιος τῷ Θεῷ κατὰ τὸ νοερὸν καὶ αὐτεξούσιον. Σημαίνει δὲ τὸ μὲν νοερὸν τὰς τοῦ Θεοῦ ιδιότητας, τὸ δὲ αὐτεξούσιον τὸ δυνατὸν τῆ ἀρετῆ ὁμοιωθῆναι τῷ Θεῷ· ἥτοι, ὡς ὁ Θεὸς ἐστὶ πνεῦμα λογικόν, οὕτως ἐπροίκισε καὶ τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ πνευματικοῦ λόγου, σχετικοῦ ὅμως καὶ πεπερασμένου.»

7. Ἅγιος Νεκτᾶριος «Ὁρθόδοξος Ἱερὰ Κατήχησις» (σελ. 102):

«Τί νοοῦμεν διὰ τῶν λέξεων “ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός”; Διὰ τοῦ “ἐκ δεξιῶν” νοοῦμεν τὸ σύνθρονον τῷ Πατρὶ καὶ τὴν δόξαν καὶ ἐξουσίαν, ἣν εἶχε πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων.»

8. Άγιος Ιωάννης ό Δαμασκηνός «Έκδοσις ακριβής τής Όρθοδόξου πίστεως» (σελ. 151):

«Δημιουργεί τόν άνθρωπο από όρατή και άόρατη φύση “κατ’ εικόνα και καθ’ όμοίωση”. έδωσε λογική και νοερή ψυχή με τή δική Του πνοή, αυτό που αποκαλούμε θεία εικόνα. Τό “κατ’ εικόνα” φανερώνει τήν νοερή και αυτεξούσια φύση, ενώ τό “καθ’ όμοίωση” τήν κατά τό δυνατόν όμοίωση στην άρετή.»

9. Άγιος Ιωάννης ό Δαμασκηνός «Έκδοσις ακριβής τής Όρθοδόξου πίστεως» (σελ. 329-331):

«Λέγοντας ότι Χριστός έκάθισε δεξιά του Θεού και Πατρός, δέν έννοοῦμε τοπικά. Γιατί πώς ό άπερίγραφτος έχει δεξιά με τοπική έννοια; Δεξιά και άριστερά είναι γνωρίσματα αυτών που περιγράφονται. Δεξιά του Πατρός λέγομεν τή δόξα και τήν τιμή τής Θεότητας, όπου ό Υιός του Θεού είχε πριν από τούς αιώνες ύπάρχων ως Θεός και όμοούσιος με τόν Πατέρα. Έπειδή σαρκώθηκε, κάθεται και σωματικά, αφού δοξάστηκε μαζί του και ή σάρκα· γιατί προσκυνείται με τή σάρκα Του, με μία προσκύνηση άπ’ όλη τήν κτίση».

10. Όσιος Νικόδημος ό Άγιορείτης «Έορτοδρομίον» τόμος Γ' (σελ. 214):

«Ό Θεός είναι άπερίγραφτος, πώς λέγεται ότι κάθεται δεξιά; Ταύτην τήν άπορίαν λύων ό Θεός ό Ιωάννης ό Δαμασκηνός λέγει: «Δεξιά του Πατρός λέγομεν τήν δόξαν και τήν τιμήν τής Θεότητας», ό μέγας Βασίλειος λέγει: «δεξιά, τό τής άξίας όμότιμον.» (Κεφάλ. Στ'περι άγίου Πνεύματος)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ζ '

Περὶ τῆς εἰκόνας τῆς Ἁγίας Τριάδος ὑπὸ Ἰωάννου Βράνου

Ἡ εἰκονογραφία ζωγράφισε ἐκεῖνα πού στερέωσαν ὡς ἀληθινὰ οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι. Ἡ κατάλληλη εἰκόνα γιὰ τὴν ἀπεικόνιση τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι ἐκείνη πού θὰ συγκεντρώνει καὶ θὰ ἐκπληρώνη ὅλους τοὺς δογματικοὺς ὅρους. Οἱ κύριοι καὶ βασικοὶ αὐτοὶ ὅροι εἶναι τὸ ὁμοούσιον, τὸ ὁμόδοξον καὶ τὸ ὁμόχρονον. Θὰ πρέπει νὰ ἔχη κάποια ἱστορικὴ μαρτυρία στὴν Ἁγία Γραφή. Ἡ φιλοξενία τῶν τριῶν ἀγγέλων ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη σύνθεση πού ἐρμηνεύει ζωγραφικὰ τὸ τριαδικὸ δόγμα.

Οἱ τρεῖς ἄγγελοι ὡς ἄνδρες τῆς ἴδια ἡλικίας διασώζουν τὸ συνάναρχον, ὁμόχρονον καὶ συναῖδιον. Κρατῶντας καὶ οἱ τρεῖς ράβδους-σκῆπτρα καὶ εὐλογῶντας διαφυλάττουν τὸ ἰσότιμον ἢ ὁμότιμον. Οἱ ἄγγελοι εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως καὶ ἔτσι ἐκπληρώνεται ὁ δογματικὸς ὅρος, τὸ ὁμοούσιον. Γιὰ τὰ ἐνδύματα τῶν ἀγγέλων οἱ ἀγιογράφοι χρησιμοποιοῦν τρία μόνο χρώματα καὶ τὰ ἐναλλάσσουν στοὺς χιτῶνες καὶ τὰ ἱμάτια. Ἔτσι κατορθώνεται ἡ ζωγραφικὴ ἀπόδοση τῆς περιχώρησης (ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι, τὸ Πνεῦμα ἐν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ).

Ἡ εἰκόνα αὐτὴ εἶναι καὶ μία ἱστορικὴ μαρτυρία-γεγονός. Ἡ εἰκόνα μὲ τὸν Πατέρα γέρο ἀσπρομάλλη τὸν Υἱὸ πού κρατᾷ σταυρὸ καὶ Εὐαγγέλιο καὶ ἄνω περιστερὰ (Ἅγιο Πνεῦμα) πού φωτίζει τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ εἶναι **κακόδοξη εἰκόνα** γιατί καταργεῖ τοὺς δογματικοὺς ὅρους. Ἡ διαφορὰ ἡλικίας τῶν τριῶν προσώπων καταστρέφει τὸ ὁμόχρονο, συνάναρχο καὶ συναῖδιο (Ἀρειανισμός). Ὁ Ἄρειος ἔλεγε ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι **πιά ἀρχαῖος ἀπ'** τὸν Υἱόν. Τὸ ἰσότιμο διαστρέφεται ἀφοῦ ἄλλη τιμὴ καὶ δόξα ἔχει ὁ Πατὴρ, ἄλλη ὁ Υἱὸς καὶ ἄλλη τὸ πτηνὸ πού συμβολίζει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ἄλλη ἡ ἀνθρώπινη οὐσία καὶ ἄλλη τῆς περιστερᾶς.

Ἡ εἰκόνα αὐτὴ εἶναι πολὺ ἐπιζήμια διότι διδάσκει μιὰ ἀλλόκοτη θεολογία, μᾶλλον δὲ αἵρεση, εἶναι **κατασκευάσμα τῆς παπικῆς ἐκκλησίας**. Στὴν ἀρχὴ ἡ εἰκόνα αὐτὴ εἶχε ἄλλη διάταξη τῶν προσώπων. Ὁ γέρον Πατὴρ κρατᾷ στὴν ἀγκαλιά του τὸν Υἱόν, σὰν νέο ἄνδρα, ὁ Υἱὸς κρατᾷ τὴν περιστερὰ στὰ χέρια του (κώδιξ ἑλλην. ἀριθμ. 52 βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης, 13^{ος} αἰών.) **Ἡ παπικὴ ἐκκλησία μετὰ τὸ σχῆμα θέλησε τὴ δογματικὴ ἀποψὴ τῆς «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ» (φιλιόκβε) νὰ τὴν ἀποτυπώσῃ καὶ στὶς εἰκόνες.**

Στὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας ἡ παπικὴ προπαγάνδα βρῆκε συμμάχους τὸν Τουρκικὸ ζυγὸ καὶ τὴν ἀμάθεια. Οἱ Κρητες ζωγράφοι καὶ ἄλλοι ὅπως ὁ Μιχαὴλ Δαμασκηνός, ὁ Λοβέρδος, ὁ Πορφύριος, ὁ Σκουφός κλπ. δέχτηκαν ἐπιρροὲς ἀπὸ

Λατίνους καὶ ἀντὶ τῆς Φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, τὴν Ὁρθόδοξη εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ζωγράφιζαν τὸν γέροντα Πατέρα, τὸν Χριστὸν καὶ τὴν περιστερά.

Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ εἶναι ἡ μόνη πλήρης δογματικὴ εἰκόνα τῆς Ἀγ. Τριάδος, ποὺ μᾶς ἄφησε σὰν κληρονομιά ἢ Παράδοση. Ἡ ἐμφάνιση τῶν τριῶν ἀγγέλων στὸν Ἀβραάμ εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Εἰς τὸ βιβλίο: «Θεωρία ἀγιογραφίας» Ἰωάν. Βράνου καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς ἀγιογραφίας σελ. 196-209 ἀναγράφονται ἀναλυτικὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς Ὁρθοδόξου εἰκόνας τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς κακοδόξου ταύτης.

«Ἡ εἰκονογραφία καὶ ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανός»

(Ἐκ χειρογράφου φυλλαδίου ἐνορίας ἀγ. Ἰωάν. Θεολόγου-Θεσ/κη 1974).

«Ἡ Ἐκκλησία ἀπορρίπτει καὶ καταδικάζει τὴν λεγομένη «Εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος» "Νεωτερικὸν δὲ τὸ ἐφεύρημα καὶ ξένην καὶ ἀπαράδεκτον τῇ ἀποστολικῇ καὶ καθολικῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ Συνοδικῶς ἀπεφήνατο καὶ τὴν εἰκόνα τὴν λεγομένην Ἁγίας Τριάδος. Ἐκ γὰρ τῶν Λατίνων παρεισέδου τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ» (Σύνοδος Κων/λεως 1780, Κ. Σάθα «Μεσσαίων» βιβλ. Γ', σελ 317, Βενετία 1872).

Ἡ Πανορθόδοξος Σύνοδος (1666 ἀπόφ. 51) ὀρίζει νὰ μὴν ζωγραφίζεται ἡ εἰκὼν τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς «Πατριαρχικὰ ἔγγραφα», Τόμος Γ', Κων/πολις σελὶς 127-182, Πατριαρχ. Τυπογραφεῖο 1905. Ἡ αὐτὴ Σύνοδος εἰς ἀπόφ. 52 ὀρίζει τὸ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ἐν εἰδὲι Περιστεράς· μόνον εἰς εἰκόνα τῆς Βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ νὰ ζωγραφίζεται καὶ ὄχι ἄλλοῦ.

Ὁ Ἅγ. Νικηφόρος λέγει ὅτι: «εἰκόνας τοῦ Πατρὸς καὶ Ἀγ. Πνεύματος εἰκονίζουσιν οἱ θεοπασχίται, ὅπερ ἄτοπον.» (PG, 147,441B)

Εἰς τὸ περιοδικὸ «Θεολογία» (τεῦχος 37 σελ. 54) ἀναφέρεται ὅτι: «**Εἰκόνας ἀνόμως κατασκευάζουσι οἱ αἰρετικοὶ Ἀρμένιοι τῶν μὴ σαρκωθέντων Πατρὸς καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Αἱ γὰρ εἰκόνες ὄρατῶν καὶ περιγραπτῶν σωμάτων εἰσὶν, οὐχὶ τῶν ἀκατανοήτων καὶ ἀοράτων.**» (Νικήτα Ἀκομινάτου)

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Η'

Λόγοι τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου φιλοσόφου και μάρτυρος

Καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἐδηλώσαμεν παρ' αὐτοῖς ὧν εἶπεν· “Οὐδεὶς ἔγνω τὸν Πατέρα εἰ μὴ ὁ Υἱός, οὐδὲ τὸν Υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατὴρ καὶ οἷς ἂν ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψῃ”.

Ἰουδαῖοι οὖν ἠγησάμενοι ἀεὶ τὸν Πατέρα τῶν ὄλων λελεληκέναι τῷ Μωϋσεῖ, τοῦ λαλήσαντος αὐτῷ ὄντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἄγγελος καὶ ἀπόστολος κέκληται, δικαίως ἐλέγχοντα ὑπὸ τοῦ προφητικοῦ Πνεύματος, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ὡς οὔτε τὸ Πατέρα οὔτε τὸν Υἱὸν ἔγνωσαν.

Καὶ πρότερον διὰ τῆς τοῦ πυρὸς μορφῆς καὶ εἰκόνας ἀσωμάτων τῷ Μωϋσεῖ καὶ τοῖς ἐτέραις Προφήταις ἐφάνη· νῦν δὲ ἐν χρόνοις τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ὡς προείπομεν, διὰ παρθένου ἄνθρωπος γενόμενος κατὰ τὴν τοῦ Πατρὸς βουλήν...».

Ἀγ. Ἰουστίνος (Ε.Π.Ε. 1, 188 συνέχεια)

- **Ὁ Ἰακώβ ἐπάλαισε μετὰ τὸ Χριστό**

«Καὶ τὸ οὖν Ἰσραὴλ ὄνομα τοῦτο σημαίνει· ἄνθρωπος νικῶν δύναμιν· τὸ γὰρ “Ἰσρα”, ἄνθρωπος νικῶν ἐστὶ, τὸ δὲ “ήλ” δύναμις. Ὅπερ καὶ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς πάλης, ἣν ἐπάλαισεν Ἰακώβ μετὰ τοῦ φαινομένου μὲν ἐκ τοῦ τῆ τοῦ εἶναι τέκνον “πρωτότοκον τῶν ὄλων κτισμάτων, ἐπεπροφήτευτο οὕτω καὶ ἄνθρωπος γενόμενος ὁ Χριστὸς ποιήσιν”.»

Ἀγ. Ἰουστίνος (Ε.Π.Ε. 1, 615)

- **Οἱ Πατριάρχες Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ δὲν εἶδαν τὸν Πατέρα ἀλλὰ τὸν Υἱὸν**

«Οὔτε οὖν Ἀβραάμ οὔτε Ἰσαάκ οὔτε Ἰακώβ οὔτε ἄλλος ἄνθρωπος εἶδε τὸ Πατέρα καὶ ἄρρητον Κύριον τῶν πάντων ἀπλῶς καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν κατὰ βουλήν τὴν ἐκείνου καὶ Θεὸν ὄντα, υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄγγελον ἐκ τοῦ ὑπηρετεῖν τῷ γνώμῃ αὐτοῦ ὄντα καὶ ἄνθρωπον γεννηθῆναι διὰ τῆς Παρθένου βεβούληται, ὅς καὶ πῦρ ποτε γέγονε τῷ πρὸς Μωϋσεῖ ὁμιλία τῇ ἀπὸ τῆς βάτου.»

Ἀγ. Ἰουστίνος (Ε.Π.Ε. 1, 622)

- **Στὴ Φλεγόμενη Βάτο στό ὄρος Σινά ἦταν ὁ Χριστός**

«Κατ' ἐκεῖνον γὰρ τοῦ καιροῦ ὅτε Μωϋσῆς ἐκελεύσθη κατελθὼν εἰς Αἴγυπτον ἐξαγαγεῖν τὸν ἐκεῖ λαὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ποιμαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀραβικῇ γῆ πρόβατα τοῦ πρὸς μητρὸς Θείου, ἐν ἰδέᾳ πυρὸς ἐκ βάτου προσωμίλησεν αὐτῷ ὁ ἡμέτερος Χριστὸς καὶ εἶπεν· “ὑπόλυσε τὰ ὑποδήματά σου καὶ προσελθὼν ἄκουσον” ὁ δὲ ὑπολυσάμενος καὶ προσελθὼν ἀκήκοε κατελθεῖν εἰς Αἴγυπτον καὶ

ἐξαγαγεῖν τὸν ἐκεῖ λαὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ δύναμιν ἰσχυρὰν ἔλαβε **παρὰ τοῦ λαλήσαντος αὐτῷ, ἐν ἰδέᾳ πυρὸς Χριστοῦ**, καὶ κατελθὼν ἐξήγαγε τὸν λαὸν ποιήσας μεγάλα καὶ θαυμάσια...».

Ἀγ. Ἰουστῖνος (Ε.Π.Ε. 1, 184)

- **Ὁ Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καὶ Κριτὴς εἶναι ὁ Χριστός**

«Εἰ δὲ τῇ τοῦ πάθους αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ) οἰκονομία τοσαύτη δύναμις δεικνύται παρακολουθήσασα καὶ παρακολουθοῦσα, πόση ἢ ἐν τῇ ἐνδόξῳ γινομένη αὐτοῦ παρουσία; **Ὡς γὰρ υἱὸς ἀνθρώπου ἐπάνω νεφελῶν ἐλεύσεται, ὡς Δανιὴλ ἐμήνυσεν, ἀγγέλων σὺν αὐτῷ ἀφικνουμένων.** Εἰσὶ δὲ οἱ λόγοι οὗτοι: Ἐθεώρουν ἕως οὗτου θρόνοι ἐτέθησαν καὶ **ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐκάθητο** ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα λευκὴν, καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρὸν, **ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡσεὶ φλόξ πυρὸς**, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. **Ποταμὸς πυρὸς εἶλκεν ἐκπορευόμενος ἐκ προσώπου αὐτοῦ**· χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. **Βίβλοι ἀνεώχθησαν καὶ κριτήριον ἐκάθισεν**

.....

ἔθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος· καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ **παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν** καὶ παρῆν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οἱ παρεστηκότες προσήγαγον αὐτόν».

Ἀγ. Ἰουστῖνος (Ε.Π.Ε. 1, 340 -341)

- **Ὁ Πατὴρ δὲν περιπατεῖ, δὲν κοιμᾶται, δὲν σηκώνεται, δὲν ἔχει σῶμα**

«Ὁ γὰρ ἄρρητος Πατὴρ καὶ Κύριος τῶν πάντων οὔτε ποι ἀφίκται, οὔτε περιπατεῖ, οὔτε καθεύδει, οὔτε ἀνίσταται, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ, ὅπου ποτέ μένει ὀξὺ ὄρων καὶ ὀξὺ ἀκούων, οὐκ ὀφθαλμοῖς οὐδὲ ὤσιν ἀλλὰ **δυνάμει ἀλέκτω ...**».

Ἀγ. Ἰουστῖνος (Ε.Π.Ε. 1, 620)

- **Μυστικὰ ὀνόματα τοῦ Χριστοῦ στίς ἐμφανίσεις Π.Διαθήκης**

«Τίς δὲ ἔστιν οὗτος ὃς καὶ ἄγγελος μεγάλης βουλήs ποτὲ καὶ ἀνὴρ διὰ Ἰεζεκιὴλ καὶ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου διὰ Δανιὴλ καὶ παιδίον διὰ Ἡσαΐου καὶ Χριστὸς καὶ Θεὸς προσκυνητὸς διὰ Δαυῖδ καὶ Χριστὸς».

Ἀγ. Ἰουστῖνος (Ε.Π.Ε. 1, 616)

- **Ὁ Θεὸς Πατὴρ δὲν ἔχει ὄνομα**

«Ὄνομα γὰρ τῷ ἀρρήτῳ Θεῷ οὐδεὶς ἔχει εἰπεῖν· εἰ δὲ τις **τολμήσειεν εἶναι λέγειν, μέμνηνε τὴν ἄσωτον μανίαν**».

Ἀγ. Ἰουστῖνος (Ε.Π.Ε. 1, 182)

Οί κακὲς παραδόσεις πρέπει νὰ ἀποβάλλωνται

Ὁ Μέγας Φώτιος (PG:102,360 A') λέγει ὅτι ὁποῖος φρονεῖ καὶ διδάσκει ἀλλότρια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἐχθρὸς τῶν ἁγίων καὶ Ἀληθείας καὶ καταστροφή τῆς εὐσεβείας διὰ τοῦτο καταδικάζομεν αὐτόν.

Ὁ δέ Μέγας Βασίλειος (PG:32,588B) λέγει ὅτι «*πίστιν ἡμεῖς οὔτε παρ' ἄλλων γραφομένην νεωτέραν παραδεχόμεθα, οὔτε τὰ τῆς ἡμετέρας διανοίας γεννήματα παραδιδόναι τολμῶμεν, ἵνα μὴ ἀνθρώπινα ποιήσωμεν τὰ τῆς εὐσεβείας ρήματα· ἀλλ' ἄπερ τῶν ἁγίων Πατέρων δεδιδάγμεθα, ταῦτα τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς διαγγέλομεν*».

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Θ '

Αποσπάσματα από τὸ βιβλίο τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Τσελεγγίδη «Εἰκονολογικὲς μελέτες»

Σὲ αὐτὸ τὸ κεφάλαιο παραθέτουμε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ ὠραιότατο βιβλίο «Εἰκονολογικὲς μελέτες» τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Δημητρίου Τσελεγγίδη περὶ τῆς εἰκόνισης τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Ἐξ' ὅσων ἔχουμε πληροφορηθεῖ, αὐτὸ τὸ βιβλίο διδάσκεται στοὺς φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὸ περιεχόμενό τοῦ συμφωνεῖ κατὰ πάντα μὲ τὴν παρούσα ἐργασία μας.

- Σελὶς 24:
«Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς διαβεβαιώνει ὅτι εἶναι ἀθέατος καὶ ὁ Ἰσραὴλ συνεπῆς στὴ διαβεβαίωση αὐτῆ δὲν ἀπεικονίζει τὸ Θεό (Δευτερον. 4,12). Ὡς ἀθέατος ὁ Θεὸς εἶναι καὶ ἀπερίγραπτος, ἀνεικόνιστος.» (P.G. 98,176 D-177A καὶ P.G. 94, 1368D)
- Σελὶς 28:
«Εἶναι λοιπὸν αὐτονόητο, ὅτι, ἐφόσον εἰκόνα καὶ πρωτότυπο ἀποτελοῦν πρόσωπα ἀόρατα καὶ “ἀσχημάτιστα” παραμένουν πάντοτε καὶ ἀνεικόνιστα. Πρῶτος ὁ ἀπόστ. Παῦλος μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι “εἰκὼν τοῦ ἀοράτου Θεοῦ”. “Οὐδὲ γὰρ ἐστὶ δυνατὸν εἰκόνα χαρακτῆρος λαβεῖν ἐπ’ τοῦ ἀοράτου καὶ ἀσχηματίστου καὶ ἀκαταλήπτου Θεοῦ· ἀλλ’ αὐτὴν τὴν κατ’ οὐσίαν ἐκείνου μορφήν, ἣτις ποτὲ αὕτη ἐστὶ”.» (P.G. 100,412B καὶ P.G. 36,53C)
- Σελὶς 29:
«Κατὰ τὸν ἁγ. Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνὸ ὁ Υἱὸς εἶναι “εἰκὼν ζῶσα, φυσικὴ καὶ ἀπαράλλακτος τοῦ ἀοράτου Θεοῦ, ὅλον ἐν ἑαυτῷ φέρων τὸν Πατέρα”. Ὁ ἁγ. Γρηγόριος Νύσσης λέγει: “Ὁ μὲν Υἱὸς ἐν τῷ Πατρὶ, ὡς τὸ ἐπὶ τῆς εἰκόνας κάλλος ἐν τῇ ἀρχετύπῳ μορφῇ· ὁ δὲ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι”.»
- Σελὶς 31:
«Ὁ ἀόρατος κατὰ τὴν φύση του Θεός, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, γίνεται ὁρατὸς μὲ τὶς ἐνέργειές του.» (P.G. 94,856B)
“Φυσικὴ καὶ ἀπαράλλακτος εἰκὼν τοῦ ἀοράτου Θεοῦ ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς ἐν ἑαυτῷ δεικνύς τὸν Πατέρα”.» (P.G. 94, 1340A καὶ P.G. 72, 404CD, P.G. 11, 1401D-1404A)
- Σελὶς 34:
«Τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ὅτι “ἐν τῷ Υἱῷ καθορῶμεν τὸν Πατέρα”.»

- Σελίς 39:
«*Ἰδόντες τὸν Κύριον, καθὼς εἶδον, ἱστορήσαντες ἐζωγράφησαν. Ἰδόντες Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου, καθὼς εἶδον, αὐτὸν ἱστορήσαντες ἐζωγράφησαν*”» (Mansi 12, 963C)
- Σελίς 63:
«*“Ὅριζομεν σὺν ἀκριβείᾳ πάσῃ καὶ ἐπιμελείᾳ... ταύταις (ταῖς εἰκόσιν) ἀσπασμὸν καὶ τιμητικὴν προσκύνησιν ἀπονέμειν”* σημειώνει ἡ Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος *“οὐ μὴν τὴν κατὰ τὴν πίστιν ἡμῶν ἀληθινὴν λατρείαν, ἣ πρέπει μόνῃ τῇ θεῖᾳ φύσει”*. *“Εἰκονικὰς ἀνατυπώσεις τῆς τε οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τε τιμίων ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων προσκυνεῖν καὶ ἀσπάζεσθαι. Καὶ εἴ τις μὴ οὕτως ἔχοι, ἀλλ’ ἀμφισβητοίῃ καὶ νοσοῖ περὶ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν, τοῦτον ἀναθεματίζει ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἡμῶν σύνοδος ὀχυρωθεῖσα τῇ τοῦ Θεοῦ πνεύματος ἐνεργείᾳ καὶ πατρικαῖς καὶ ἐκκλησιαστικαῖς παραδόσεσι. Καὶ τὸ ἀνάθεμα οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἢ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ”*» (Mansi 13,408A. Πρβλ. καὶ Ἰω. Δαμασκηνοῦ, Περὶ εἰκόνων 3,23 P.G. 94,1352D)
- Σελίς 67:
«*“Προσκυνῶν τὴν εἰκόνα Χριστοῦ, οὐ τὴν θεότητα προσκυνῶ, ὡς φασὶ τινες”* σημειώνει χαρακτηριστικὰ ὁ ἅγ. Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, *“τοῦτο γὰρ τῆς Τριάδος σημαντικὸν καὶ οὐ σεσάρκωται ἡ Τριάς· ἄπαγε! ἀλλὰ τί; Αὐτὸν Χριστὸν σχετικῶς. Μόνος γὰρ αὐτὸς ὁ σαρκωθεὶς Θεὸς Λόγος”*» (P.G. 99,1589A)
- Σελίς 70:
«*Ἐρμηνεύοντας ὁ ἅγ. Θεόδωρος ὁ Στουδίτης τὸ Εὐαγγελικὸ χωρίο: “Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν”* συνδέει τὴν προσκύνησιν αὐτῇ μὲ τὸ Τριαδικὸ δόγμα καὶ τὴν προσκύνησιν τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ χριστολογικὸ δόγμα».
- Σελίς 75:
«*“Φυσικὴ οὖν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς εἰκῶν ὁ Υἱός”* παρατηρεῖ ὁ ἅγ. Θεόδωρος ὁ Στουδίτης».
- Σελίς 133:
«*Στὸ ἐξῆς ἡ μόνῃ ἐπιτρεπτῇ ἀπεικόνισι τοῦ Χριστοῦ εἶναι αὐτὴ ὡς θεανθρώπου. Εἶναι λοιπὸν ἀντονόητο ὅτι ὁ Θεὸς Πατέρας καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν μποροῦν νὰ εἰκονίζονται ὡς ἄνθρωποι. Τῇ μόνῃ ἀπεικόνισι τῆς Ἁγίας Τριάδος ποὺ εὐνόησε ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι τῶν τριῶν ἀγγέλων τῆς φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ συναντᾶται ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Δ΄ αἰῶνα στὴν κατακόμβη *de la via Latina* τῆς Ρώμης καὶ ἀπὸ τὸν Ε΄ αἰῶνα σὲ ψηφιδωτὸ τῆς *Santa Maria Maggiore* τῆς Ρώμης. Τόσο ὁμῶς ἡ ἀπεικόνισι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς “περιστερᾶς”, ὡς πύρινης γλώσσας καὶ*

φωτεινῆς νεφέλης ἢ ἀκτίνας, εἶναι συμβολικὴ-ἀλληγορικὴ.» (Ἁγ. Ἰωαν. Δαμασκηνοῦ, P.G. 94,1420AB)

- Σελὶς 117:

«Ὁ Θεὸς κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι μόνον ἀκατάληπτος κατὰ τὴν οὐσίαν Του ἀλλὰ καὶ ἀπερίγραφτος. “Τὸ ἀόρατον, τὸ ἀνεΐκαστον, τὸ ἄποσον, τὸ ἀμεγέθες, τὸ ἀόριστον καὶ τὸ ἀσώματον ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν Τριαδικὸ Θεὸ ἀποτελοῦν ἰδιότητες ποὺ δὲν ἐμπίπτουν στὴν περιγραφή”.» (Ἁγ. Ἰω. Δαμασκ., P.G. 94, 1344B καὶ 1237D)

Γι' αὐτὸ ὁ εἰκονισμὸς τοῦ Θεοῦ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν ἁγ. Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνοῦ ὡς μεγάλη ἀσέβεια καὶ παράληλα μεγάλη παραφροσύνη (P.G. 94,1169C–1172A).

Ἡ θεὰ τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία γίνεται λόγος στὴν Π. Διαθήκη ἀναφέρεται σὲ ἀσώματους τύπους καὶ σχήματα, ὅταν περιγράφεται τὰ σχήματα αὐτὰ δὲν εἰκονίζεται ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἀλλὰ τὰ πλαίσια φανερώσεως τῆς ἄκτιστης ἐνεργείας του.» (P.G. 94,1344C)

- Σελὶς 118:

«Ὁ Χριστός, ὡς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ φυσικὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα, παραμένει ἀπερίγραφτος, ὡς υἱὸς ὅμως ἀνθρώπου φέρει ἀνθρώπινο σῶμα καὶ τὸ ἀνθρώπινο αὐτὸ σῶμα τὸν κάνει περιγραπτό.» (P.G. 99,408CD καὶ P.G. 94,1245A)

- Σελὶς 120:

«Τοῦ δὲ Θεοῦ εἰκόνας ποιοῦμεν... τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὤφθη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, τοῦτον γράφοντες καὶ οὐχ ὡς νοεῖται φύσει Θεός.» (Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐμφανιζομένη τοῦς τελευταίους αἰῶνες εἰκονογράφηση τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δὲν θεμελιώνεται εἰκονολογικῶς.)

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίον δεν ἔχει γραφεῖ ἀπὸ ἐπιστήμονα, περιέχει ὁμως τὸ τι λέγουν οἱ μεγάλοι θεοφόροι πατέρες καὶ ἐπιστήμονες σοφοί. Εὐχόμεσθε νὰ μὴ βρεθῆ οὔτε συγγραφεὺς βιβλίου ὅπου νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ὁ Ἄναρχος Πατὴρ εἰκονίζεται, οὔτε ἀγιογράφος πού νὰ ζωγραφίξῃ τὴν παπικὴ λεγόμενη εἰκόνα τῆς «Ἁγίας Τριάδος». Ἐάν συμβεῖ αὐτό, τότε ἀμφοτέρω φθάνουν στὴν βλασφημίαν ὅτι (δῆθεν) ἡ Ἁγία 7^η Σύνοδος δὲν ὀρθοτομεῖ καὶ ὅτι Θεοφόροι πατέρες τῆς ἐπλανήθησαν μὲ τὸ νὰ ἀπαγορεύουν νὰ ζωγραφίζεται ὁ Ἄναρχος Πατὴρ. Συνεπῶς, θὰ ὑποβληθοῦν στὸ ἀνάθεμα πού ἐξεφώνησε ὁ Ἅγιος Ταράσιος, πρόεδρος τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἀνάθεμα πού δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς εἰκονομάχους ἀλλὰ καὶ ὅσους δὲν παραδέχονται τὸν «Ὄρον Πίστεως» περὶ τῆς εἰκόνισης τοῦ ἐνανθρωπίσαντος Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, Ἀποστόλων καὶ ὄλων τῶν Ἁγίων, ὄχι ὁμως καὶ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς.

Ἔτσι λοιπὸν, αὐτοὶ οἱ ταλαίπωροι ὀρθόδοξοι, κινδυνεύουν νὰ ξεπεράσουν τὸν Πάπα, ὁ ὁποῖος δὲν παραδέχεται καμμία ἐκ τῶν 7 Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ὄχι μόνον ἔχει ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ ἀγιολόγιον τῆς ψευδεκκλησίας του πολλοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἀλλὰ καὶ «ἀγιοποιῆ» ἐγκληματίας. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἶναι ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κροατίας Στέπινατς πού ἐφόνευσε 800 χιλιάδες ὀρθόδοξους Σέρβους διότι ἀρνήθηκαν νὰ προδώσουν τὴν ὀρθοδοξία καὶ νὰ γίνουν παπικοί.

Ὅποιος ὀρθόδοξος χριστιανὸς, εἴτε κληρικός, εἴτε μοναχὸς, εἴτε λαϊκὸς δὲν παραδέχεται τὴν Ἁγίαν 7^η Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, βλασφημεῖ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὅπως λέγει ὁ Χριστὸς, ἡ ἁμαρτία αὐτὴ «οὐκ ἀφεθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα». Διότι, καθὼς γνωρίζομεν οἱ ὀρθόδοξοι, εἰς κάθε Ἁγία Οἰκουμενικὴ καὶ τοπικὴ Ἱερά Σύνοδο ὅτι ὑπαγόρευε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, αὐτὰ καὶ μόνον ἔγραφαν καὶ ἐδίδασκαν οἱ Ἅγιοι Συνοδικοὶ Πατέρες. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει «μετὰ φόβου καὶ τρόμου κατεργαζόμενοι τὴν ἡμῶν σωτηρίαν». Νὰ μὴν εἴμαστε λοιπὸν ἐπιπόλαιοι καὶ ἀπρόσεκτοι μὲ ὅτι λέμε καὶ γράφουμε ἀλλὰ τὰ πάντα νὰ εἶναι συνέπεια πολλῆς προσευχῆς καὶ προσοχῆς. Διότι «καὶ διὰ λόγον ἀργὸν θὰ κριθοῦμε».

Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὸ ἐξῆς περιστατικόν: Κάποτε πέρασε ἀπὸ τὸ μοναστήρι μας ἓνα εὐλαβέστατος καὶ θεοφοβούμενος ἐπιστήμων πού φιλοξενήθηκε ἐπὶ μία ἐβδομάδα. Ἡ ταπεινότης ἡμῶν θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ νὰ διαβάσῃ τοὺς φακέλους μὲ τὰ 23 κεφάλαια περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς εἰκόνισης τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς γιὰ νὰ πεῖ τὴν γνώμη του. Μετὰ ἀπὸ προσεκτικὴ καὶ μὲ φόβο Θεοῦ ἀνάγνωσις, ἀνεφώνησε ἔκπληκτος: «Σεβαστέ μου, πάτερ Ἀκάκιε, ἡ ἐργασία σας αὐτὴ πρόκειται περὶ ἀποκαλύψεως!» Καὶ συνέχισε: «εἶναι ἀκαταμάχητη εἰς ἐπιχειρήματα καὶ ἀπολέμητη, γραφικὰ καὶ πατερικά. Ἐάν βρεθῆ κάποιος νὰ ἀναιρέσῃ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἀσφαλῶς θὰ εἶναι ἐναντίον τῶν ἁγίων θεοφόρων πατέρων, πράξις ἀκροτάτης παραφροσύνης καὶ ἀσέβειας καὶ ἁμαρτία τὸ νὰ δίνη κανεὶς σχῆμα στὸ θεῖον».

Αγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, οἱ ἅγιοι Θεοφόροι πατέρες καί ἡ Αγία 7η Οἰκουμενική Σύνοδος μᾶς λέγουν ὅτι ἡ Αγία Τριάδα δέν εἰκονίζεται. Δέν ζωγραφίζεται ὁ οὐράνιος Θεός καί Πατήρ, παρά μόνον ὁ Χριστός πού ἔλαβε σάρκα ἀνθρωπίνην. Διότι ὁ Πατήρ εἶναι «ἄυλος, πνεῦμα, ἀπερίγραφτος, ἀνεικόνιστος, ἀσχημάτιστος, ἀόρατος, ἀκατάληπτος, ἀνεξιχνίαστος, ἀπαθής, ἀσώματος, ἄκτιστος, ἀίδιος, ἀτρεπτος, ἀναλλοίωτος, ἀπλός, ἀσύνθετος, ἄπειρος ἀπερίοριστος, ἀσύλληπτος, ἀγαθός, ἀψηλάφητος» κλπ. Ὅλες λοιπόν αὐτές οἱ εἰκόνες πού κυκλοφοροῦν ἀπό τούς αἰρετικούς φραγκολατίνους, ἰδίως μετά τήν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τό 1453, εἶναι αἰρετικές, διότι θέλουν εἰκονογραφικῶς νά παραστήσουν ὅτι τό Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται καί ἀπό τόν Χριστό. Δηλαδή τό ἀντίθετον τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου καί τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεώς μας ὅπου τονίζει «τό ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον».

Διά τοῦτο οἱ Θεοφόροι Πατέρες μᾶς λέγουν διά ἡ ζωγράφιση καί προσκύνηση αὐτῶν τῶν εἰκόνων εἶναι παραφροσύνη, ἀσέβεια καί ἁμαρτία. Εἶναι λοιπόν ἀνάγκη Ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καί ὅσοι ἔχουν γνῶσιν αὐτῶν τῶν θεμάτων νά ἀφήνουν τόν ὀρθόδοξο λαό τοῦ Θεοῦ νά ἁμαρτάνει καί νά ἀσεβεῖ, εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοία του; Καί ἡ μέν ἁμαρτία καί ἀσέβεια διά τῆς μετανοίας καί ἐξομολογήσεως ἐξαλείφονται καί συγχωροῦνται. Ἡ παραφροσύνη, ὁ φανατισμός καί τό πείσμα, ὅμως, παραμένουν ὡς δυσθεράπευτες ἀσθένειες. Ἀλλά τό φοβερότερο ὅλων, εἶναι αὐτό πού μας ἀποξενώνει ἀπό τόν Τριαδικό Θεό, τό αἰώνιο ἀνάθεμα. Αὐτό τό λέγει ὁ Ἀγιώτατος Πατριάρχης Ταράσιος, ὅταν μετά τό τέλος τῶν συνάξεων τῆς 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί τῶν ὑπογραφῶν τῶν Πατέρων, προσφωνεῖ τούς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς Κωνσταντίνο καί τήν μητέρα αὐτοῦ Εἰρήνη⁴⁸ λέγοντάς τους, ὅτι ἐσεῖς μέν συμφωνήσατε μέ τόν «Ὅρον Πίστεως» τῆς 7^{ης} πράξεως ὅτι μόνον ὁ Χριστός εἰκονίζεται καί οὐχί ὁ Ἄναρχος Πατέρας, ὅσοι δέ διαφωνοῦν, ἡ Σύνοδος τούς ἀναθεματίζει. Τό ἀνάθεμα οὐδέν ἄλλο εἶναι, εἰ μή ὁ αἰώνιος χωρισμός ἀπό τήν Αγία Τριάδα. Τό ἀνάθεμα λοιπόν ἰσχύει ὄχι μόνον γιά τούς εἰκονομάχους ἀλλά καί γιά αὐτούς που δέν παραδέχονται τόν «Ὅρον» ἀλλά ἐπιμένουν νά ζωγραφίζουν τόν Πατέρα.

Εἰς τό Ἅγιον Ὅρος τόση ἦτο ἡ ἐπίδρασις τῶν φραγκολατίνων ὥστε ἐκτὸς τῶν αἰρετικῶν βιβλίων πού σκορποῦσαν παντοῦ εἶχαν ἀνοίξει καί σχολή Ἀγιογραφίας καί διέδιδαν αἰρετικές εἰκόνες. Οἱ ὀρθόδοξοι Ἀγιορεῖτες μοναχοὶ, ἐπηρεασμένοι ἀπό τούς λατίνους, ἔπαυσαν νά ζωγραφίζουν τις ὀρθόδοξες βυζαντινές εἰκόνες καί ἄρχισαν νά ζωγραφίζουν τήν παπικῆς προελεύσεως εἰκόνα μέ τόν Ἄναρχο Πατέρα καί μέ ἄλλα στοιχεῖα τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀναγεννησιακῆς τεχνοτροπίας. Ὅταν κάποτε ὁ παραδοσιακὸς ἀγιογράφος Φώτης Κόντογλου, ἄνθρωπος γνησίου βυζαντινοῦ πνεύματος, ἐπεσκέφθη τό Ἅγιον Ὅρος καί πέρασε ἀπό ὅλα τὰ Ἀγιογραφεῖα τῶν Πατέρων, ἔμεινε ἐκπληκτος καί ράγισε ἡ καρδιά του βλέποντας τὰ ἔργα ἐκεῖνα. «Πατέρες Ἅγιοι» τοὺς λέγει, «τὰ Μοναστήρια σας ἐδῶ, τί εἰκόνες, τοιχογραφίες καί φορητὲς ἔχουν;». Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπήντησαν: «Βυζαντινὲς βέβαια». «Καὶ ἐσεῖς τώρα γιατί ἀφήσατε αὐτές τις ὀρθόδοξες εἰκόνες καί ζωγραφίζετε αὐτές τῆς ἀναγεννήσεως, τις

⁴⁸ Βλ. σελίδα 380-381 πρακτικά Αγίας 7^{ης} Συνόδου

αίρετικές παπικής προελεύσεως;». «Κύριε Κόντογλου, αυτές τις εικόνες θέλει σήμερα ο κόσμος». Και ο Φώτιος τούς απαντά: «Ο κόσμος, Πατέρες μου, δεν γνωρίζει την τέχνη των ὀρθοδόξων εικόνων, γι'αυτό και προσκυνούν παπικές εικόνες, αίρετικές και κακόδοξες, όπου γέμισε ο κόσμος... Ἐσεῖς νὰ τοὺς διδάξετε, ὅταν σᾶς παραγγέλουν εἰκόνας, ποιες εἶναι ὀρθοδόξες και ποιες κακοδόξες». Ἀπὸ τότε τόσο ὁ Φώτης Κόντογλου ὅσο και ὁ καθηγητὴς τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς Ἰωάννης Βράνος, Μοναχός, ἐπέδρασαν ἀποτελεσματικῶς. Ὅστε σήμερα οὐδείς σχεδόν ἀγιογράφος Ἀγιορείτης ἀλλὰ και ἐκτός Ἁγίου Ὄρους ὑπάρχει πού νὰ μὴν ζωγραφίζει ὀρθόδοξες εἰκόνες, πλὴν ἐνίων φανατισμένων και πλανεμένων.

Τί ἐχρειάσθη λοιπὸν γιὰ τὴν ραγδαία αὐτὴν ἀλλαγὴ; **Ἡ διαφώτισις**. Κάτι τέτοιο πρέπει νὰ γίνῃ και εἰς τὸν κόσμον σήμερα, πού εἴτε ἀπὸ ἄγνοια εἴτε ἀπὸ πλάνη ἔχει δεχτεῖ στοὺς Ἱ. Ναοὺς και σέ μερικὲς Ἱ. Μονὲς τέτοιες αίρετικές και βλάσφημες εἰκόνες. Και ἂν βέβαια οἱ Ἅγιοι Θεοφόροι Πατέρες δεν ἀπαγόρευαν τὴν ἀγιογράφιση τέτοιων εικόνων, οὐδείς λόγος θὰ ἐγένετο. Τώρα ὅμως ἡ ἀσέβεια μεταβαίνει εἰς τὴν Ἁγίαν 7^ν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον και οἱ ἀσεβοῦντες πίπτουν εἰς τὸ αἰώνιον ἀνάθεμα. Ἐάν ἐπὶ παραδείγματι, δεχτοῦμε ὅτι ὁ προφήτης Δανιὴλ ὄντως εἶδε τὸν Ἄναρχο Πατέρα, τότε ἀναιροῦμε τὸ ἱερόν εὐαγγέλιον. Ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός εἰς τὴν Σαμαρείτιδα εἶπε καθαρά ὅτι «πνεῦμα ὁ Θεός» και ὄχι ἕνας ἡλικιωμένος ἄνθρωπος. Ὡ τῆς βλασφημίας τῶν παπικῶν! «Θεόν οὐδείς πώποτε τεθέαται»⁴⁹ και «Θεόν οὐδείς ἑώρακε πώποτε»⁵⁰. Ἐάν λοιπὸν ὁ προφήτης Δανιὴλ εἶχε δεῖ τὸν Ἄναρχο Πατέρα, θὰ ἐγράφοντο αὐτά εἰς τὸ ἱερόν εὐαγγέλιον;

Ἐπικαλοῦνται ἐπίσης οἱ πιστεύοντες τίς παπικές εἰκόνες τὸ Συνοδικό τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅτι τάχα οἱ προφῆτες εἶδαν τὸν Ἄναρχο Πατέρα. Ὁ ἅγιος Νικόδημος εἰς τὸ ἑορτοδρόμιον μᾶς παρουσιάζει τί λέγει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «Ἐν χερσὶ προφητῶν ὁμοιώθην ὁμοιώματα τῆς ἐμῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας προετύπωσα ἐν προφήταις ποικίλας και πολλὰς ὁράσεις ὑποδείξας»⁵¹. Αὐτό λέγει ὁ Υἱός και ὄχι ὁ Πατήρ. Ὁ ἅγιος Νεκτάριος ἀναφέρει ὅτι ὅλες οἱ ἐμφανίσεις εἰς τὴν Π. Διαθήκη ἦταν τοῦ τῆς Μεγάλῃς βουλῆς Ἁγγελου, δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ και ὄχι τοῦ Θεοῦ Πατρός (βλ. Κεφάλαιο 12 τῆς παρούσης ἐργασίας).

Ἀτράνταχτα λοιπὸν εἶναι τα Γραφικά και Πατερικά στοιχεῖα ὅτι ὁ προφήτης Δανιὴλ δεν εἶδε τὸν Ἄναρχο Πατέρα ἀλλὰ τὸν Χριστόν. **Αἱ ψευδεῖς ὑποσημειώσεις τοῦ Ἱ. Πηδαλίου στὴν προκειμένη περίπτωσι φάσκουν και ἀντιφάσκουν, διότι λέγουν ὅτι, ἂν και ὁ Ἅγιος Γρηγόριος πάπας Ρώμης λέγει ὅτι ὁ Πατήρ δεν ζωγραφίζεται, ποῖον θὰ πρέπει νὰ πιστεύσομεν; Ἐναν ἅγιο ἢ μία πολυάνθρωπον σύνοδον; Ἐδῶ ἐννοεῖ τὴν Ἁγίαν 7ην Οἰκουμενικὴν σύνοδον τῶν 367 θεοφόρων πατέρων, ἡ ὁποία ὅμως εἰς τὰ πρακτικά τῆς βάζει ὄριο στο τι μπορούμε νὰ ζωγραφίσουμαι. Ἐδῶ φαίνεται καθαρά**

⁴⁹ Α Ἰωάν., δ' 12

⁵⁰ Ἰωάν. α' 18

⁵¹ τόμος β' σέλ. 219

ὅτι οἱ φιλοπαπικοί πού ἐνόθευσαν τίς ὑποσημειώσεις ἦσαν ἐσκοτισμένοι, δίχως Πνεῦμα Ἅγιο. Ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἁγία 7^η οἰκουμενική σύνοδος ἀναφέρεται εἰς τὰ πρακτικά της στόν Ἅγιο Γρηγόριο πάπα Ρώμης ὅτι ὁ Ἄναρχος Πατήρ δέν ζωγραφίζεται. Ὅταν δέ λέγομεν οἰκουμενική σύνοδο, ἐννοῦμε τό ἀνώτερο καί ἀλάθητο κριτήριον ἀληθείας⁵².

Ἄλλη μία ἀξιόπιστη μαρτυρία σχετικά με τίς πλαστές ὑποσημειώσεις τοῦ Ἱ. Πηδαλίου προέρχεται ἀπό τόν ἴδιον τόν Ἅγιον Νικόδημον τόν Ἁγιορείτην. Τοῦτο σαφέστετα φαίνεται εἰς τό ἐορτοδρόμιον του: «Ὁ Θεός εἶναι ἀθεώρητος ἀπό Ἄγγελους καί ἀνθρώπους κατά τήν οὐσία καί φύσιν ὅθεν εἶπεν ὁ ἴδιος πρός τόν Μωϋσῆν “τό προσωπόν μου οὐκ ὀφθησεται σοί οὐ γάρ μή ἴδη ἄνθρωπος τό προσωπόν μου καί ζήσεται”⁵³. Καί ὁ Ἰωάννης “Θεόν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε”⁵⁴. Καί ὁ Παῦλος “ὄν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδέ ἰδεῖν δύναται”⁵⁵». Ἀφοῦ λοιπόν ὁ Υἱός ὡς Θεός καί ὁ Πατήρ εἶναι ἀθεώρητοι ἀπό Ἄγγελους καί ἀνθρώπους, πῶς εἶδε τόν Πατέρα ὁ προφήτης Δανιήλ; Στό συνοδικό τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ φράση «οἱ προφηῆτες ὡς εἶδον» ἀναφέρεται στόν Χριστόν. Ἐάν, ὅπως λέγουν μερικοί, τόν Πατέρα εἶδαν οἱ προφῆτες, πῶς ἡ Ἁγία 7^η Οἰκουμενική σύνοδος ἀπορρίπτει τελείως τήν εἰκόνα τοῦ καί τό συνοδικόν γράφει «Ταράσιον, Γερμανόν, Νικηφόρον, Μεθόδιον, αἰωνία ἡ μνήμη»; Ὁ ἅγιος Ταράσιος, πρόεδρος τῆς Ἁγίας 7^{ης} συνόδου καί οἱ θεοφόροι πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρος καί Γερμανός κατεδίκασαν τήν εἰκόνα τοῦ Ἄναρχου Πατέρα διότι ὁ Θεός εἶναι πνεῦμα, ἄυλος, ἀόρατος καί ἀπερίγραπτος.

Δυστυχῶς, σήμερα συνηθίζουν οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, Ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καί λαϊκοί, τήν ἐορτήν τῆς Πεντηκοστῆς καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατά τήν λιτάνευσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων νά κρατοῦν μέ καμάρι καταδικασμένες εἰκόνες ἀπό τήν Ἁγία 7^η Οἰκουμενική σύνοδο καί τούς θεοφόρους πατέρας. Ὡς πρός τό συνοδικό τῆς ὀρθοδοξίας ὅπου γράφει ὅτι «τοις τάς μέν προφητικάς ὁράσεις κἄν μή βούλοιντο, παραδεχομένοις, τάς δ' ὀφθείσας αὐτοῖς εἰκονογραφίας, ὧ θαῦμα καί προσαρκώσεως τοῦ Λόγου καί καταδεχομένοις... καί σχήματα ἐμφανισθῆναι τοῖς ἑωρακόσι συντιθεμένοις εἰκονογραφεῖν δέ ἐνανθρωπίσαντα τόν Λόγον καί τά ὑπέρ ἡμῶν αὐτοῦ πάθη οὐκ ἀνεχομένοις. Ἀνάθεμα!» Ἄραγε, ἐδῶ γίνεται λόγος περὶ τοῦ οὐρανίου Πατρός ἢ περὶ τοῦ Υἱοῦ; Ποῖον ἔβλεπαν οἱ προφῆτες; Τόν τῆς Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελον, τόν Χριστόν. Ὅσοι λοιπόν δέν παραδέχονται τά περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἃς ἔχουν τό Ἀνάθεμα. Καί ἄλλοῦ πάλι: «τοις λόγῳ μέν τήν ἔνσαρκον ὀκονομίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου δεχομένοις ὁρᾶν δέ ταύτην δι' εἰκόνας οὐκ ἀνεχομένοις... Ἀνάθεμα». Στό συνοδικό λοιπόν, οἱ ἅγιοι πατέρες λένε ὅτι οἱ προφῆτες εἶδαν τόν Χριστόν. Ἐάν θά ἔλεγαν περὶ του Πατρός τότε ὅλα τὰ Ἱερά Εὐαγγέλια καί αἱ ἅγιοι Οἰκουμενικαί σύνοδοι μᾶς ἐπλάνησαν καί ἐνέπεξαν. Στό δέ ὄρος Σινά μίλησε ὁ Χριστός καί ὄχι ὁ Ἄναρχος Πατέρας, διότι ὁ Χριστός ἔδωσε τόν

⁵² Πρακτικά, τόμος Γ', σελ. 210-211 (Ἴδὲ καί σελίδα 13 τοῦ παρόντος βιβλίου)

⁵³ Ἐξόδου λγ' 20

⁵⁴ Ἰωάν. α' 18

⁵⁵ Α' Τιμοθ. στ' 6

νόμον στόν Μωϋσῆν. Τότε ὅμως, δέν εἶχε σαρκωθῆ ὁ Λόγος, γι' αὐτό εἶπε «τό προσωπό μου οὐκ ὀφθήσεται σοι... καί ζήσεται...».

Εἶθε ἡ Θεία Πρόνοια νά φωτίσει τούς ὀρθοδόξους χριστιανούς, ποιμένες καί ποιμενόμενους, νά καταλάβουν τή σημασία καί τή βαρύτητα τῆς ορθόδοξης αἰσιογραφίας στήν Ἐκκλησία καί πάραυτα νά ἀποβάλλουν τήν παπική προπαγάνδα ἀπό τίς οἰκίες τούς καί τούς χώρους λατρείας. Ἔτσι καί το Θεό θά εὐαρεστήσουν καί ὄφελος πνευματικό θά ἀποκομίσουν πρὸς δόξαν τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ἀμήν. Γένοιτο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τὰ 12 Μηναιᾶ τῆς Ἐκκλησίας, Σαλιβέρου.
2. Οἱ 12 Συναξαριστὲς τῆς Ἐκκλησίας.
3. Τὸ Τριώδιον τῆς Ἐκκλησίας.
4. Ἡ Παρακλητικὴ τῆς Ἐκκλησίας.
5. Τὸ Πεντηκοστάριον τῆς Ἐκκλησίας.
6. Τὸ Κυριακοδρόμιον τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη (Τόμος Γ').
7. Ὁ Ἐνιαύσιος Στέφανος ὅλου τοῦ ἔτους (Ἄγιορείτικο).
8. Τὸ Ἱερὸ Πηδάλιον.
9. Τὸ Ἀγιολόγιον τοῦ Σωφρονίου Εὐστρατιάδου.
10. Τὸ Ἀγιολόγιο τοῦ Χρήστου Δ.Τσολακίδου.
11. Παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων (μοναχοῦ Ἀλυπίου Ἀγιορείτου).
12. «ἔλεις νὰ μάθεις πότε ἐορτάζεις (ιερέως π. Βασιλείου Διαμαντῆ).
13. Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη.
14. Ἀπαγορευμένες ἀπεικονίσεις (Γεωργίου Ε. Γαβριήλ).
15. Ἡ εἰκονογραφία καὶ ὁ ὀρθόδοξος Χριστανός (Ἐνορία Ἁγίου Ἰωάννου Θεσσαλονίκης, 1978).
16. Περιοδικὸν Ἅγιος Κυπριανός (Μάϊος-Ἰούνιος 2000, Μάϊος-Ἰούνιος 2002).
17. Τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἁγίας 7^{ης} Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῶν 8 πράξεων (Τόμος Γ').
18. Ἱερὰ Ὁρθόδοξος Κατήχησις (Ἁγίου Νεκταρίου).
19. Αἱ Ἅγιοι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι (Ἁγίου Νεκταρίου).
20. Ἐκδοσις Ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως (Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ).
21. **Ἀπολογηταὶ 1 Ἰουστῖνος...** (Ἁγίου Ἰουστίνου Μάρτυρος καὶ Φιλοσόφου).
22. Ἐορτοδρόμιον Ἁγίου Νικοδήμου (Τόμοι 3).
23. Εἰκονολογικὲς Μελέτες (Δημητρίου Τσελεγγίδη καθηγητοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης).